PAZARLIKSIZ 11,000 liraya
SATILIK EV
Yedi oda, iki sofa, iki hamam, ayrıca çamaşırhanesi ve bahçesi, Marmara denizine nazır, önü açık, her tarafı güneş görür, terkos, sarnıç ve kuyu suları, havagazi ve elektrik ve her türlü konforu vardır.
Adres: Türbe, Piyer Loti caddesi No. (40), telefon 21001

Cumhuriyet

İSTANBUL - CAĞALOĞLU
Onbirinci sene No 3925 Telgraf ve mektup adresi: Cumhuriyet, Istanbul - Posta kutusu: İstanbul. No. 246 Pazar 21 Nisan 1935
Telefon: Başmuharrir ve evi: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmile Matbaacılık ve Neşriyat Şirketi. 24299 - 24290.

Bahçekapı Yenipostane caddesi No. 55
ATA REFİK
müesseseleri mevsimlik, çeşidlerini saygı değer müşterilerine arzederken yeni unvanı ticarî olarak
ATA ATABEK
namını aldığını ilân eyler.

Fransız - Sovyet konuşmaları vahim güçlüklerle karşılaştı

Ihtilâfa Fransanın andlaşmada tadilât yapılmasını istemesi sebeb oldu

Bir Fransız gazetesi «Fransa fikrinden vazgeçmelidir, yoksa Türkiye, Yunanistan ve Küçük Andlaşma bizden uzaklaşacaklardır» diyor

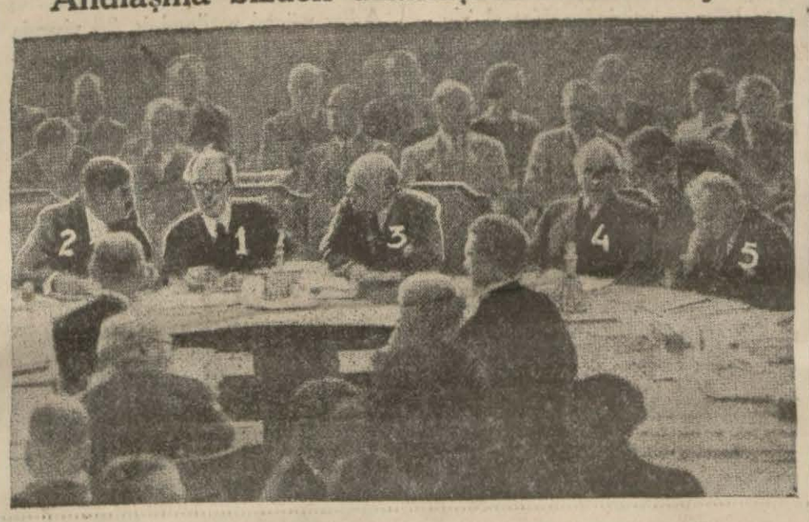

Uluslar Derneği Konseyinin son toplantısından bir intıba: 1 - Başkan Tevfik Rüştü Aras, 2 - M. Laval, 3 - M. Avenol, 4 - Sir Con Saymon, 5 - M. Litvinof

Paris 20 (A.A.) — Havasın Cenevre muhabirinden:

Doğruca Moskovaya gitmek zaruretinde kalan M. Litvinof, Parise gelmiyecektir.

Karşılıklı müzaheret andlaşmasına dair olan müzakerelere devam olunmaktadır. Bunun neticesinde karalaşacak olan metin, Pariste M. Lavalle M. Potemkin arasında parafe ve M. Lavalin mayıs iptidasında mukarrer bulunan seyahati esnasında Moskovada imza edilecektir.

Esas itibarile bu hususta mutabakat hâsıl olmuştur. Şimdiki müzakerelerin mevzuu, Fransa ile Sovyetler tarafından kabul edilecek ve her türlü suitefehhümden âzade formülle - rin araştırılmasıdır.

Vahim müşküller

Berlin 20 (A.A.) — Alman istihbarat bürosuna Paristen bildiriliyor:

M. Litvinofun Cenevreden doğruca Moskovaya gidişi, siyasal mehafilde, Fransız - Sovyet müzakeratının son dakikada vahim güçlüklerle kar-

(Arkası sekizinci sahifede)

Türk Gemiciliği Ne halde bulunuyor

Sinobda vaktile, çok eski vakitlerde, gemi yapan bir tersane varmış. İstanbul tersanesinin bütün malzemesi Karadeniz ormanlarından getirilirmiş. Türk gemiciliğinin şimdiki halinden ayıtmak (bahsetmek) için yazılan bir yazıda eski devirlerin şimdiki zamana göre çok geri sayılmak doğru olan gemiciliğini anmakta ne fayda ve ne lüzum vardır diyenlere karşılık olmak üzere her meslekte olduğu gibi gemicilikte de an'anenin büyük yeri olduğunu hatırlatmaklığımız yerinde olur. İş başarıcılığından ataçlığın (cüddaniliğin, atavizmin) önemli (mühim) dokunaklığı olduğunu kabullenmek gerekliği vardır. Türk gemiciliği dünden bugüne bir iş değildir. Biz oldumolasıya denizciyiz, ve hâlâ ülkemizin üç yanı güzel denizlerle çevrilmiştir, bundan sonra bizler daha iyi denizciler olacağız.

Cumhuriyet devrinde seyrisefain, kendi işlerini düzeltmek ve hele temiz gemicilik yapmak yolunda parmakla gösterilecek bir sekiye vükseldi. Kabotajın yalnız Türk gemilerine verilmesi sonunda bu işin kendi ellerimizde pek iyi yürüyebildiğini gördük. Genel çevirgen Bay Sadullah seyrisefaini model bir gemicilik işi haline koyarken özel başarıcılıklarda kendi kendilerine oldukça göze çarpar bir varlık yaratıyorlardı. Fakat gemilerin ve gemicilerin çokluğu ile ortaya çıkan öndeclik (rekabet) bu işleri karmakarışık kavga sebebleri yapmaktan geri kalmadı, ve dünyayı sarsan buhran da işe karışarak gemicilik işlerimizi zoraltıkça zoralttı. Bu kargaşalığı ortadan kaldırmak için hükûmet işe karışmak zorunda kalarak durum bir hayli düzeltilmiş oldu. Şimdi kabotaj işi Devlet Denizyollarile (eski Seyrisefain) Türk Vapurculuk Şirketinin ellerindedir.

Vapurculuğumuzun açılıp serpilmesini ve ilerlemesini elde etmek için yeni birçok şeyler düşünüldüğünü duyuyoruz. Kabotaj işlerine deniz aşırı şilebciliğin de katılmak istenildiği duyumlarımız arasındadır. Biz kendi payımıza buhran yıllarında büyük denemelere girişilmemesini daha doğru buluruz. Yeni kurumlarda kabotajdan çekilen bizim Yelkenci kumpanyası bu şilebciliği yapmak istiyordu, birçok zorluklarla karşılaştı sanıyoruz. Ulusal sermaye ile bu işe atılacaklar kim olursa olsun dünyanın şimdiki durumunda azçok güçlük göreceklerdir. Bir kere dünya tonajı dünya ihtiyacından artıktır. Böyle ülkeler ve kıta'lar arasında iş gören bütün dünya gemiciliği epeyce zamandanberi hâlâ bir türlü bitmiyen büyük bir buhran geçiriyor. Sonra bizim şilebciliğimizin aslından buhrana tutulmuş bir çevreye girerek kendi memleketimizden Avrupaya ve oradan buraya götürüp getireceği eşyanın şöyle böyle, oldukça doğru bir hesabını yapmak gerektir. Buradan gidecek gemilerimiz neler götürecektir ve gittikleri yerlerden de neler getirecektir?

Bizim mallarımızı götüregelen ecnebi kumpanyalarının bazı bazı, hatta çok kere bizden ağır götürme parası aldıkları görülmüş ve bu hal zaman zaman hepimizi kızdırmıştır. Ecnebi kumpanyalarının bu yoldaki ihtikârlarını kırmak için bazı düzenler alınabilir. Bunu

(Arkası ikinci sahifede)

YUNUS NADI

Pragda büyük bir casus şebekesi yakalandı

Çekoslovak Büyük Erkânıharbiyesine mensub zabitler Almanya hesabına casusluk yapmışlar

Çekoslovak ordusu müfettişlerinden General Sirovy ve General Lamelin ile büyük erkâniharbiye reisi General Kreji bir kıt'ayı teftiş ederlerken

Londrada münteşir Deyli Herald gazetesinin Viyana muhabiri Çekoslovakyada büyük bir casusluk şebekesinin keşfolunduğunu haber vermektedir.

Pragda neşrolunan bir akşam gazetesi bu hâdise hakkında malûmat neşretmişse de hükûmet tarafından derhal toplattırılmıştır. Muhabirin bu gazetede okuduğuna göre dördü Prag garnizonu zabıtanından olmak üzere yirmi kişi tevkif edilmiştir.

Casusluk teşkilâtının gayet vâsi olduğu anlaşılıyor. Tevkif olunan zabitlerin büyük erkânıharbiyeye mensub bulunduklarını müspit delâil vardır. Bu casusluk teşkilâtının Almanya hesabına çalıştığı bildirilmektedir.

Suad Dervişin
Uzun zamanlardır «Cumhuriyet» için hazırladığı en güzel edebî romanı
Bugün 5 inci sahifede

Yıldızda hararetli müzakereler

Kadınlar kongrsinin dünkü içtimaında söz söyliyen Brezilya, Türkiye, Amerika, Fransız, Alman murahhaslar.

Gazetemiz bugün 12 sahifedir

Demir sanayii için mühim kararlar

«Eti Bankası» ismile bir banka kuruluyor

Ankara 20 (Telefonla) — İktısad Bakanlığının millî sanayileşmede kuvvetli bir ana mesned olacak büyük demir sanayii mevzuu üzerinde bugünlerde mühim kararlar alması bekleniyor.

Kurulacak olan demir sanayii müdürlüğüne şimdi Ekonomi Bakanlığı Maadin Umum Müdürü olan Bekir Vehbinin getirilmesi takarrür etmiş gibidir.

Bundan başka bir de (Eti) bankası kurulacaktır. İlk madeni keşfeden Etiler olduğu için bankaya bu ismin verilmesi münasib görülmüştür. Aldığım haberlere göre banka için şimdiden 10 milyon lira sermaye temin edilmişse de bu miktar daha çoğaltılacaktır.

Berlin müzakereleri

Mukaveleyi imzalıyan heyetimiz dün geldi

Numan Rifat

Almanya ile Türkiye arasında yeni bir ticaret mukavelesi akdi için bundan bir müddet evvel Berline giden ve Dış İşleri Umumî Kâtibi Numan Rifatın başkanlığında İş Bankası Umumî müfettişlerinden Sami, Merkez Bakanı İstanbul şubesi müdür muavini Kâmil Refet ve Türkofisten Receb Rauftan mürekkep olan murahhas heyetimiz dün sabahki ekspresle Almanyadan şehrimize dönmüştür.

Heyet Sirkeci isyasyonunda İş ve Merkez Bankaları erkânile birçok zevat tarafından karşılanmıştır.

Dış İşleri Umumî Kâtibi Numan Rifat, kendisile görüşen bir muharririmize, şunları söylemiştir:

«—Berlinde müzakereler çok samimî

(Arkası altıncı sahifede)

Evli kadının tabiiyetine dair olan Montevideo muahedesi reddedildi

Kongre dün sulhun takviyesi hakkında mühim bir karar kabul etti

Arsıulusal feminizm kongresi dün sabah saat 10 da Yugoslavya murahhası matmazel Milena Atanaskoviçin başkanlığı altında toplanmıştır.

Kongre, birliğe girmek istiyen muhtelif ulusal kadınlık teşkilâtlarının kabullerine dair hazırlanmış olan teklifi müttefikan kabul etmiştir.

Okunan raporlar

Müteakiben birliğin Cenevredeki umum mümessili matmazel Emilie Gourdun teklifi üzerine, geçen yıllar zarfında ölen birlik erkânından Amerikalı matmazel Morganla muhtelif uluslara mensub tanınmış feminist kadınların hatırasını anmak için bir dakika sükût edilmiştir. Matmazel Gourd bir yıl zarfında birlik işleri için Cenev-

(Arkası dokuzuncu sahifede)

Bugünkü miting

Arsıulusal Kadın Birliği murahhasları bugün saat 17 buçukta Tepebaşı tiyatrosunda, kadınlığın hakları ve vazifeleri mevzuu üzerinde bir miting yapacaklradır. Toplantıda mühim nutuklar söylenecektir. İçtima herkese açıktır.

Bulgaristanda kabine buhranı devam ediyor

Toşef kabinesine girecek nazırlardan bir kısmı Çankofun serbest bırakılmasını şart koşuyor

Sofya 20 (Hususî Muhabirimizden, telefonla) — Yeni kabinenin teşkilâtına memur edilen M. Toşef, bugün sabahtan akşama kadar, dün akşam telefonla bildirdiğim eşhasla mutad olan temaslarını yaptı. Bu dakiyaya kadar M. Toşef, kabinesini henüz kat'î şekilde teşkil edememiştir. Gazetecilere de ancak yarın sabah 9,30 da beyanatta bulunabileceğini söylemiştir. M. Toşef, yeni kabinenin teşkilinde mühim bir takım manialara maruz kalmaktadır.

Sabık Adliye Nazırı, Adliye Nezaretini yeniden kabul edebilmek için Çankofun Burgazdan Sofyaya iadesini istemekte, Dahiliye Nazırı Kolef ise -askerî birliğin tazyiki ile- bu şar-

(Arkası sekizinci sahifede)

Profesör Çankof

Fener - Libertas maçında misafirler dayak yedi (gazeteler)

— Var mı bizi yenecek?!!

Edebî büyükroman : 66

Gökyüzü

Yazan: Reşad Nuri Güntekin

Halbuki bu parçaların hepsi ya - bancı hatta benim yazdıklarımdan ve söylediklerimden çok fazla yabancı... Ben onları nihayet insan harflerile yazdım; insan ağzından çıkması mümkün olan seslerle tekrar ediyorum. Halbuki Sevim onu ses ve ağızları bizimkinden çok farklı bir takım mahlûkların dili gibi söylüyor... Hele gorbia sesi Gorkoya nekadar benziyor?. Pervine ve kocasına benzer bir insan olsam bu seslerin *onların* dilinden kelimeler olduğuna hükmedeceğim.

Bu garib sayıklamayı bir sır gibi herkesten saklıyordum. Yalnız dok - tora hastanın bazı geceler sayıkladığını, uyku arasında ağzından anlaşılmaz bir takım sözler çıktığını söyle - dim. Gülümsiyerek ve zorla hatırla - mağa çalışıyormuşum gibi yaparak bir kaç kelimesini tekrar ettim. O buna ehemmiyet vermedi; dudağını büke - rek: «Olabilir» dedi.

Üniversitede senelerce filoloji okutmuş bir dostum vardır. Bir gün bir bahane ile onu görmeğe gittim; evvel - den yazıp cüzdanıma koyduğum bu kâğıdı birdenbire aklıma gelmiş gibi cebimden çıkararak:

— Şunları bir yerden kopye ettim. Merak ediyorum. Mevcud lisanlardan birine benziyor mu? Bir manaları var mı? diye sordum.

Filolog dostum bunları birkaç kere okudu:

— Bilemiyorum, dedi, mevcud lisanlardan hiçbirine benzetemedim. Bir kere tetkik edeyim; birşey bulursam sana cevab veririm.

Birkaç gün bekledikten sonra dostumu telefonla aradım, o:

— Ben de senin gibi bunu merak ettim. Aradım. Fakat hiçbir netice elde edemedim, dedi.

***

O geceden kalma birşey daha var. Kâğıdı söndürürken hafifçe yanan parmağımdaki yanık bir türlü geçmiyor, günden güne büyüyor. Hastabakıcı onun için diyor ki:

— Buna «geceyanığı» derler, öyle pek kolay geçmez, siz inanmazsınız ama bunun bir ilâcı vardır. Yatsı ezanı vakti birisi sokak kapısını çalar; hasta pencereden «gece yanığına ne yaparlar?» diye sorar. Kapıdaki «ateş atarlar» diye cevab verir. Hasta da elinde tuttuğu sönmüş bir kömür parçasını pencereden sokağa atar. Siz inansanız yapıverirdik.

Ne âlâ, ne âlâ! Sevimi bir tütsücü bacı bulup tütsüliyelim, ben de pencereden bir kömür parçası atayım. İkimiz de hastalıklarımızdan kurtulalım..

—8—

Kara kış...

Günlerdenberi güneş yüzü görmüyoruz. Gökyüzü çamur renginde bulutlarla tersine çevrilmiş ucsuz bucaksız bir bataklık gibi görünüyor.

Mükerremden hâlâ haber yok. Artık utanıp sıkılmayı bıraktım. Ona yazdığım mektublarda İstanbula dönmesi için adeta yalvarıyorum.

«Kuvvet yalnızlıktadır. Yalnız adam herkesten kuvvetlidir» diye bö - bürlendiğim günler nekadar uzakta kaldı. Sürüden ayrılmak, çetin ve ıssız bir yolda tekbaşına yürümek bana vahşi bir gurur veriyordu.

Hatta son günlerde Sevimin yatağı başında kurulan aile meclisinde de az çok buna benzer birşey duymuştum. Aile hasta bir çocuğunu ölümden kurtarmak için bin sene, yüz bin sene evvelki tedavi usullerine dönerek bir nevi putperets düğünü yapmağı, hastayı üniversite kliniğinden orangotan yavrularının inine nakletmeği teklif etmişti.

Bense bir insan hayatının mes'uiyetini üzerime alarak dünya ilminin ve kendi cumhuriyetimizin davasını tek başıma tutmuştum. Çocuk gözümün önünde ölüp gitse de bu davada sonuna kadar dayanacaktım.

Bunu yapmamak yalnız bunca kan ve gözyaşı içinde çalışıp çabala - mış bir insanlığın mukaddes mirasını çiğnemek değil kendi hayatımı da inkâr etmek olacaktı. Onun için bütün aile eski ve yeni kadınlarile, uyanık iş ve fen adamlarile, yepyeni sporcu gencliğile bana Sevimi zencilere okutmaktan bahsederken acıyor, kendimi hepsinden yüksek, haklı ve kuvvetli buluyordum.

Yalnız günler geçtikçe bende de korkutucu bazı alâmetler belirmeğe başlamıştı. Bedia yengenin bunak masallarının saf maddeye katılmış bir maya gibi durmadan işlediğini, içimde gizli sarsıntılar, yıkıntılar yapmağa başladığını dehşetle görüyordum.

Muharebe dünya ile benim aramda bir muharebe kaldığı müddetçe kor - kulacak birşey yoktu. Fakat o gittikçe daha derinlere sokuluyor, içimde bir takım çarpışma sesleri başlıyordu.

Zihnimin hiçbir zaman bu kadar fazla ve marazî bir faaliyetle işlediğini hatırlamıyorum. Hiçbir şey, gün - delik hayatın hiçbir gailesi başımı durmadan işlemekten ve fikir çıkarmak - tan alıkoyamıyordu: Sayıklamalarda olduğu gibi birbirini tutmıyan, börtüböcek kabilinden boş, aşağılık, küçük fikirler...

Sokakta saçı sakalına karışmış yarı çıplak bir takım serserilerin, yağmur çamur içinde etraflarını hiç farketmeden kendi kendilerine dolaştıklarını görürüz; öyle sanıyorum ki bu hastalar da kendi iç âlemlerinde durmadan bu neviden fikir çıkarıyorlar.

Başka bir noktadan da bu sakallı sesseriyle aramda bir benzerlik buluyordum. Hiçbir işim olmadığı halde gündüzleri saatlerce sokakların cıvık çamurları içinde dolaşmağa başlamıştım. Evet bataklardan kaynıyan haşerat gibi bir iki sabit fikrin etrafında durmadan doğub çoğalan boş, aşağılık, küçük düşünceler... Bu tarzda bir zihin faaliyetine sokaklarda rasgele dolaşmaktan daha fazla uyan ve tempo tutan birşey olamaz sanırım...

Bu sabit fikirlerden biri doktorların tedavi etmeğe değil ne olduğunu anlamağa bile muvaffak olamadığı bazı hastalıkların muska, tütsü, dua, okunmuş su gibi şeylerle iyi edilmesi idi. Mahud «Tabiatin gizli kuvvetleri» kitabından sonra «Tedavi mucizeleri» diye bir başka kitab ele geçirmiştim.

Muharrir doktordu. Hayatından ümid kestiği birçok hastalarının bir ayazmadan bir yudum su içmek, boynuna tılsımlı bir maden parçası tak - mak gibi şeylerle iyi olup ayağa kalktıklarını uzun uzun anlatıyor, bunla - rın doğruluğunu temin için isimler, tarihler, adresler, mektublar zikrediyordu.

Bu vak'alar belki baştanbaşa uy - durmaydı yahud da bir takım tesa - düfler...

Sokakta yürürken geviş getirir gibi onları tekrar tekrar zihnimden geçiriyor, Hacı yengenin masallarile karıştırıyor ve bunların hepsi için bir izah arayordum.

[*Arkası var*]

Türk gemiciliği ne halde bulunuyor?

[*Başmakaleden mabaid*]

birdenbire bütün şilebciliği kendi hesabımıza alacak kadar ileri götürmezsek bizce zamanın ağır ve hesablı hareket istiyen icabına uygun davranmış oluruz.

Kabotaj seferlerimize gelince belki bu yolda düne göre düzeltilecek bazı yanlarımız olduğunu düşünmek ve söylemek pek yersiz değildir. Devlet demiryollarının fiatleri ucuzlatması kendisine ve herkese fayda verdi. Gemiciliğimizin ziyan etmesi asla düşünülmeksizin fiatlerde yapılabilecek ucuzluklar olup olmadığının araştırılması elbet hiç yersiz olmaz.

Gemilerimizin belli mesafeleri belli çabukluklarla yapmaları lâzımdır. İşlerin darlığı vardır, ve ekonomi yapılmak iyi olur diye vapurları ağır yürütmek hiç doğru bir düşünce olamaz. Herkes gideceği bir yere biran önce gidip gelmek ister. Burada ekonominin yeri yoktur. Gemicilik bir çeşid inhisar altına girmiş olduktan sonra seferde çabukluk işini ikinci plâna atmak ve bazı limanlara uğramağı en az haddine indirmek uygun ve herkeste gönül hoşluğu uyandıracak bir gidiş değildir. Söz gelimi Karadenize haftada iki kere gemi kalktığı halde şu Sinob limanına gidiş geliş bir tek gemi uğruyor. Burası bir vilâyet özeğidir ve yol üstüdür. Gemilerin buraya uğramakla zamandan ve masraftan kayıbları göze batacak kadar büyük bir rakam yapamaz. Bunun tersine olarak onların oraya uğramamaları koca bir limanı olan bu şehri daha çok batırır.

Gemilerimizin ve gemicilerimizin tutumları çok iyidir. Yalnız gemilere bakmakta biraz daha artık özen ve titizlik istenebilir. Gemiler hiç ard ara verilmeden yıkanıp temizletilmeli, bozuk yerleri varsa yapılmalı, boyanacak yerler boyanıp durmalıdır. Bunların eksik olduğunu söylemek istemiyoruz, daha artık olmasını istiyoruz.

YUNUS NADİ

Şehir ve Memleket Haberleri

Vapurlarda ucuz halk biletleri

Bir mayıstan itibaren Türkive sahillerinde seyahat ucuzluyor

Ekonomi Bakanlığının kararile bir mayıstan itibaren tatbik edilmek üzere kabotoj hattı dahilindeki yolcu postalarında tenzilâtlı halk biletleri ihdas edilmiştir.

Tenzilâtlı halk biletleri tarifesinde Türkiye sahilleri üç mıntakaya ayrılmıştır. Birinci mıntaka Marmara havzasıdır. Burada iskeleler birbirine yakın olduğu için tenzilâtlı biletlere birer aylık vade konulmuştur. Marmara mıntakası için gidip gelme halk biletlerinin ücreti birinci mevki 20, ikinci 15, üçüncü mevki 6 liradır.

İkinci mıntaka Karadenizden Samsun, Akdenizden İzmire kadar olan iskelelerdir. Samsun ve İzmir ikinci mıntakaya dahildir. Buraya aid tenzilâtlı biletler iki aylıktır ve birinci mevki 50, ikinci mevki 42, üçüncü mevki 15 liradır.

Üçüncü mıntaka olarak bütün Türkiye sahilleri alınmıştır. Bu kısma aid biletler de iki aylıktır. Üçüncü mıntakaya aid halk biletleri birinci mevki 65, ikinci mevki 57, üçüncü mevki 20 liradır.

ŞEHİR İŞLERİ

Tasfiye edilen beygirler

Belediye, temizlik işlerinde kullanılan araba beygirleri arasında bir tasfiye yapmaktadır. Bütün dairei belediyelerde bu şekilde işe yaramıyan hayvanlar satılığa çıkarılmıştır. Belediye bunların yerini doldurmak için yeniden 40 at satın alacaktır.

20 bin lira tahsisat kâfi gelmiyecek

Şehir Meclisinin Halic vapurlarının Belediye tarafından işletilmesi için kabul ettiği 20 bin lira tahsisat çok az görülmektedir. Şirket vapurlarından çoğunun tamire ihtiyacı vardır. İskeler harabdır. Vapurlardan altı tanesinin havuzlanma zamanları gelmiştir. Bu vaziyette ayrılan 20 bin lira tamir masrafına bile tekabül etmiyecektir.

Meclis önümüzdeki içtimaında şirketin satın alınması ve işletilmesi için kâfi tahsisat kabul edecektir.

KÜLTÜR İŞLERİ

Yabancı mektebler talebesi

Dün Maarif Bakanlığından alâkadarlara mühim bir tamim gelmiştir. Bu tamimde Türkiyede ilk, orta ve lise derecesindeki yabancı mekteblere devam eden talebelerin sınıf geçme ve mektebi bitirme yoklamalarının kendi mekteblerinde ve derslerin okunduğu dillerde yapılması ve bu yoklamaları murakabe etmek üzere Vekâlet tarafından mümeyyizler gönderileceği bildirilmektedir.

ÜNİVERSİTEDE

Devam fişlerinin tetkiki

Hukuk fakültesinin devam fişlerinin birinci sümestre aid olanlarının tasnifi bitmiştir.

Buna nazaran bu sene kaydolunan talebelerin %85 inin devam vaziyeti memnuniyete şayan bulunmuştur. Devam etmiyenlerin fakülteye yazılıp ta geçen senedenberi gelmiyenler oldukları anlaşılmıştır.

SAĞLIK İŞLERİ

Sıhhî eserler sergisini gezenler

Etıbba Odasının açtığı sıhhî ve tıbbî eserler sergisini dün de birçok kimseler ziyaret etmişler ve çok memnun olmuşlardır. Sergide bilhassa bir Macar doktorunun keşfettiği uzun çeneleri kısaltma ameliyatını gösteren mulajlarla, çok eski tıb kitabları ve ölen doktorlar için yapılan siyah höcere çok alâka uyandırmıştır.

ŞİRKETLERDE

Tramvay Şirketile müzakereler

Nafıa Bakanlığı ile Tramvay şirketi arasındaki konuşmalara paskalya yortularından sonra tekrar başlanacağı anlaşılmaktadır. Şirket, Belçikadaki merkez meclisinden yeni talimat almıştır.

Şirketin bu seferki konuşmalarda şirket sermayesinin yeniden tesbiti işinde hükûmetin noktai nazarile kendi tezini karşılayıcı mülâyim bir tarzı tesviye teklifinde bulunacağı söylenmektedir.

Gazeteciler Almanyaya gitti

Bu seyahat 8 mayısa kadar devam edecek ve gazeteciler Almanyanın muhtelif şehirlerini gezecekler

Almanyaya giden gazeteciler Sirkeci istasyonunda

Berlin Matbuat Cemiyeti tarafından vaki davet üzerine Türk gazetecilerinden bir heyet dün akşam Almanyaya hareket etmiştir. Bu seyahate Ulus gazetesinden Kemal Turan Gunal, Milliyetten Ahmed Şükrü, Kurundan Mehmed Asım Us, Matbuat Umum Müdür muavinlerinden Bürhan Belge, gazetemiz Tahrir Müdürü Abidin Daver, Turink kulüb umumî kâtibi Ekrem Rüşdü, Türkişe Post Müdürü Muzaffer Toydemir iştirak etmişlerdir. Alman istihbarat bürosu Ankara mümessili doktor Şmid Dümon da Türk gazetecilerine mihmandar olarak heyete refakat etmektedir.

Heyet 23 nisanda Breslava muvasalat edecektir. 24 nisanda tayyare ile Dresdene gidilecek ve sıhhiye müzesi gezilecektir. 25 nisanda buradan tayyare ile Münihe gidilecek Alman müzesi, 26 nisanda iş karargâhı ve yeni otomobil yolu gezilecektir. 27 nisanda gene tayyare ile Frankfurta gidilerek Adler müzesi gezilecektir. 28 nisanda Severkuzende G. İ. müessesatı gezilecektir. 29 nisanda Mehlemde Hitler genclik teşkilâtı mektebi ziyaret edilecek 30 nisanda Essende Krop müessesatı gezilecektir.

Heyet 1 mayısta Berlinde bulunacak ve 1 mayıs şenliklerine iştirak edecektir. 2 mayısta Propaganda Nezaretinde «İradenin zaferi» filmi gösterilecek ve bir çay ziyafeti verilecektir. 3 mayısta Hamburga gidilecek, 4 mayısta şehir gezilecek, 5 mayısta yıldırım trenile Berline dönülecek ve Türkiye büyük elçiliği ziyaret olunacaktır. 7 mayısta Tembelfof tayyare meydanı gezilecek ve 8 mayısta resmî ziyaret programı bitecektir.

23 nisan bayramı

Bu sene Üniversitede büyük merasim yapılacak

Halkevi bu yıl 23 nisanın kutlulanması için zengin bir program hazırlamıştır. Kutlulama salı günü Üniversite konferans salonunda yapılacaktır. Merasime saat 14,30 da Şehir bandosunun çalacağı İstiklâl marşile başlanacaktır. İsmail Habib Sevük bir nutuk söyliyecek, bundan sonra Münir Müeyyed bir şiir okuyacaktır. Programın bundan sonraki kısmını yüksek tahsil gencliğinin söyliyecekleri nutuklar teşkil edecektir. Başta Millî Talebe Birliği Başkanı Rükneddin olmak üzere yüksek tahsil genclerinden Lebib, İsmail Hakkı, Pakize, Osman nutuklar söyliyeceklerdir. Merasime Şehir bandosunun konserinden sonra İstiklâl marşının hep birden söylenilmesile nihayet verilecektir. Bu program radyo ile de neşredilecektir.

Ankarada merasim

Ankara 20 (Telefonla) — Ankarada Çocuk Haftasının ilk günü İdman Cemiyetleri Umumî merkezi yanındaki spor sahasında bir toplantı ve geçid resmi yapılacaktır. Geçid resmi Çocuk sarayına kadar olan caddede yapılacak ve talebe geçerken Büyük Millet Meclisinin, Atatürk heykelinin, Belediyenin ve Çocuk sarayının önünde tezahürat yapacaklardır.

Atatürk heykeline çelenkler konacaktır. 24 - 25 - 26 - 27 - 28 ve 29 nisan günleri de her sabah Ankara sinemalarında çocuklara bedava filimler gösterilecektir.

25 nisan perşembe günü öğleden sonra mektebler murahhasları otomobille bir gezinti yapacaklar, Keçiörendeki Anakucağı müessesesini gezeceklerdir. Hafta sonunda bir çocuk balosu verilecek, gece fener alayları yapılacaktır.

LİMANDA

Heybeliye Fener konulacak

Ekonomi Bakanlığından Tahlisiye Umum Müdürlüğüne gelen yeni emirle bu sene bütçesile sahillerimizde yaptırılacak olan yeni fenerler arasında Heybeliadaya da bir fener konulması bildirilmiştir.

Amasrada yaptırılmış olan mendirekte yıkılma alâmetleri görüldüğünden tamir edilecek ve ayrıca buraya bir de fener konulacaktır.

Deniz Ticaret Müdürü döndü

Bütün cenub ve garb limanlarında bir teftiş seyahati yapan Deniz Ticaret Müdürü Necdet dün şehrimize dönmüştür. Deniz Ticaret Müdürü Akdenizle Ege denizindeki limanlarımızın mahallî ihtiyaclarını tetkik etmiş ve limanlarımızda tetkik edilecek yeni talimat üzerinde liman reislerile görüşmelerde bulunmuştur.

Evlenme artıyor

934 yılında 5107 kişi başgöz olmuş...

Belediye İstatistik Müdürlüğü İstanbulda evlenme işleri üzerinde şayanı dikkat bir etüd yapmış ve bir istatistik neşretmiştir. Bu istatistik göstermektedir ki İstanbulda evlenenlerin sayısı kanunu medeninin neşri tarihi olan 1926 danberi şayanı dikkat derecede yükselmiştir. Bu yükseliş seyri şöyle olmuştur:

Yıllar	Evlenenlerin sayısı
1927	4045
1928	4197
1929	3979
1930	4342
1931	4639
1932	4738
1933	3958
1934	5107

Bu itibarla son yıllar içinde en fazla evlenme geçen sene olmuştur.

İstatistikte ençok evlenme hâdiselerinin daima Beyoğlu ve Fatih kazalarında olduğu görülmektedir. Bu arada evlenme hâdiselerinde iktısadî vaziyetin çok müessir olduğu da görülmüştür. En ziyade evlenenlerin daima birinci derecede ticaretle, ondan sonra sınaî işlerle ve bundan sonra devlet işlerinde uğraşanlar arasında olduğu anlaşılmıştır. En az evlenenler serbest meslek erbabıdır.

GÜMRÜKLERDE

Edirneden gelen malların beyannamesi

Edirneden gelen mallar için tanzim edilen beyannameler zannolunduğu ve diğer gazetelerde yazıldığı gibi ne 150 kuruşluk gümrük masrafını mucib olmakta ve ne de halkın trene binmiyerek ve otobüsle seyahat etmelerine sebebiyet vermektedir. Senelerdenberi sürüp gelen bu adetin şimdi halka güç gelişi tuhaf görülmektedir. Beyanname tanzimi için 5 kuruşluk masraf kâfi gelmektedir. Şayed bunlar da yapılmıyacak olursa her gün yüzlercesine tesadüf ettiğimiz kaçakçılığın önüne geçilemiyeceği kanaati vardır.

Dün bu hususta alâkadar makamlardan aldığımız malûmata nazaran beyanname tanzimi kalkmıyacaktır. Çünkü serbest bırakılacak olursa kaçakçılığa açık bir saha bırakılmış olacaktır.

ADLİYEDE

«Doğru Yol» u basanlar mahkûm oldular

Doğru Yol isimli bir kitab yazan Ali Ulvi ile bu kitabı basan matbaacı Bürhanettin haklarında açılan dava dün Ağırceza mahkemesinde bitmiştir. Kitabın bazı yerleri dahilî emniyeti ihlâl eder mahiyette görüldüğünden her ikisinin de birer sene hapislerine karar verilmiştir.

Siyasî icmal

Fransız İmparatorluk konferansı

Dört buçuk aydanberi Paris'te çalışan ve resmî ünvanı «Fransız İmparatorluk konferansı» olan tarihî konferans Reisicumhur M. Lebrun hazır olduğu halde son toplantısını yaparak dağılmıştır. İngiltereden sonra dünyanın en büyük müstemleke imparatorluğu Fransanın - kidir. Nefsi Fransanın nüfusu 40 milyon, müstemlekelerinin nüfusu ise 60 milyondur.

Asıl Fransa ile bu memleketin denizaşırı yerleri arasında siyasî ve iktısadî birlik tesis ederek yüz milyon nüfuslu büyük bir Fransa vücude getirmeği düşünen Fransız devlet adamları ötedenberi eksik değildi. Lâkin bu büyük iş mevkii tatbika konmak için cihan iktısadi buhranının Fransanın haricî ticaretinde büyük rahneler açmasını beklemeğe mecbur kaldı. Fransanın sanayi mahsulâtı ecnebi memleketlerdeki eski zengin piyasaları kaybettikten sonra bunları müstemlekelerinde, himayesi ve mandası altındaki memleketlerde aramağa başladı. Bu ihtiyac İngiliz İmparatorluğu gibi bir Fransız İmparatorluğu vücude getirmek hareketini doğurdu.

Bu fikri tahakkuk ettirmek üzere ilk defa ciddiyetle çalışan devlet adamı sabık Başvekil M. Sarrautdur. Müstemlekecilikten yetişen bu devlet adamı bir Fransız İmparatorluk konferansını tertib etmeği düşünmüş ve bu itibarla şimdiki konferansa riyaset etmiştir. Fransanın denizaşırı yerlerini üç muhtelif nezaret idare ediyor. Meselâ Cezayir Dahiliye Nezaretine, Tunus ve Fas Hariciye Nezaretine, müstemlekelerden birçoğu da Müstemlekât Nezaretine tâbidirler.

M. Sarraut denizaşırı Fransız yerlerinin idarî birliğini temin için bunları tek bir nezaret altına almak istemişti. Fakat Tunus Beyile Fas Sultanı bundan sonra hâkimiyetlerinin gölgesi bile kalmıyacağından endişe ederek itiraz ve muhalefette bulunduklarından bu tasavvurdan vazgeçilmişti. Şimdi İmparatorluk konferansı toplanınca bu mevzua tekrar avdet olunmuş, asıl Fransa ile Denizaşırı yerleri arasında sıkı bağlar ve iktısadî birlik vücude getirmenin çareleri görüşülmüştür.

İngiltere İmparatorluğunun Ottavada akdettiği iktısadî konferansta olduğu gibi Paristeki Fransız İmparatorluk konferansında dahi çok mühim kararlar verilmiştir.

Bu kararlardan biri Fransa ile denizaşırı yerleri arasındaki gümrüklerin kaldırılmasına ve İmparatorluk parlâmentosu şeklini alacak daimî bir komisyonun denizaşırı yerlerle Fransa arasındaki münasebatı idare etmesine dairdir. Lâkin bu kararlar şimdilik vesayadan ibaret olup tahakkuk etmesi Fransa parlâmentosunun vereceği kararlara bağlıdır.

Denizaşırı yerleri Fransa için yalnız iktısadi cihetten değil askerî ve siyasî cihetten dahi çok büyük ehemmiyeti haizdir. Asıl Fransada doğum azaldığından memleketin müdafaa kuvvetlerinde Cezayir ve Fas ve Senegal gibi denizaşırı yerlerin yerli ahalisinden alınan kuvvetler büyük rol oynıyor. Halbuki son senelerde bu memleketlerde Fransız düşmanlığı çok artmıştı. Bu hareketlerin arkasında milliyetperverlik ve hatta panislâmizm olduğunu iddia edenler olmuştu.

Lâkin hakikî âmilin iktısadî bakımsızlık olduğu konferansta anlaşıldı. Bunun için bu yerlerin mahsullerinin Fransada serbestçe sarfedilmesi ve işsizliği azaltmak üzere nafıa işlerine para verilmesi kararlaştırılmıştır. Fransa haznesi bu işlere 200,000,000 İngiliz liralık tahsisat verecektir. On senede sarfedilecek olan bu paralardan askerî tesisat için birşey ayrılmıyacaktır. Fransanın denizaşırı yerlerine verdiği bu ehemmiyet beynelmilel siyaset âleminde de dikkatle takib olunuyor.

Muharrem Feyzi TOGAY

Cumhuriyet

Nüshası 5 Kuruştur

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750	1450
Üç aylık	400	800
Bir aylık	150	yoktur

TELGRAF HABERLERİ

Sümer Bank umumî heyeti bugün toplanıyor

Bankanın geçen sene içinde yaptığı işler, temin ettiği kâr, devlet fabrikalarının faaliyeti

Ankara 20 (Telefonla) — Sümer Bank umumî heyeti yarın saat 10 da Mecliste toplanacaktır. Banka 1935 senesindeki faaliyet ve hesab devresine aid raporu hazırlamış, alâkadarlara dağıtmıştır. Bu raporda 1934 senesi hem hususî sanayi, hem devlet sanayi işlerinin seri bir inkişaf yılı olarak gösterilmektedir.

Filhakika bir taraftan 5 yıllık sanayi programı tatbik edilmiş, diğer taraftan millî sanayiin bünyesi hem tevsiler hem de imalât tezyidlerile genişletilmiştir.

Sümer Bank fabrikaları da gittikçe sistemli, geniş bir imalât politikası hedefine doğru gitmektedirler. Fabrikaların umumî satışlarında geçen seneki gibi bu sene de istisnasız bir canlılık ve fark görülmüştür.

Bu arada Fesane, Hereke, Kayseri-Bünyan fabrikaları satışları 1934 te 1933 e nisbetle yüzde yirmi iki artmıştır. Beykozun satışları 1932 ye kıyasen 1933 te yüzde iki artmışken 1934 te yüzde 81, Bakırköyün satışları da yüzde 31 yükselmiştir.

Devlet tarafından tatbikı bankaya tevdi edilmiş beş senelik sanayi programının başarılması işinde de programın ilk senesi olan 1934 te muvaffakiyetli neticeler alınmıştır. Bilânçoya nazaran yeni tesisler dolayısile bankanın genişlemesile mütenasiben artan umumî masraflara rağmen 1934 hesab devresinde 1,617,032 liralık safi kâr tahakkuk ettirilmiştir.

Dünkü Kamutayda

İdam mahkûmlarının kararları tasdik edildi

Ankara 20 (A.A.) — Kamutayın bugün Fikret Sılayın başkanlığında yaptığı toplantıda Konya ovası sulama idaresi ile Yüksek Mühendis mektebinin 1931 yılı son hesabına aid mutabakat beyannameleri hakkındaki Divanı Muhasebat Encümeni mazbataları kabul edilmiş, bazı eşhasın ölüm cezasına çarpılmalarına aid mazbatalar üzerinde görüşülmüştür.

Bunlardan Tirebolunun Arageriş köyünden Mehmed oğullarından Halil oğlu Asım ve Kavga oğullarından Emin oğlu Hüseynin ölüm cezasına çarpılmaları hakkındaki mazbatanın müzakeresinde, Adliye Encümeni azalarından üç saylavın karara muhalif kalmış olmalarının sebebi etrafında sorulan suallere karşı encümen reisi Salâhattin Yargı, Kurultayın ve encümenin bu gibi meselelerde teşkilâtı esasiye kanununa nazaran olan vaziyetlerini izah etmiş ve encümen çokluğunun cezanın değiştirilmesini icab edecek bir sebeb görmediğini söylemiştir.

Ölüm cezasının 20 sene hapse çevrilmesi lehinde bulunmuş olan Adliye Encümeni üyelerinden Osman Dinçer de bu hususdaki noktai nazarını izah ettikten sonra cezanın 20 sene hapse tahvili için verilen takrir okunmuş ve reddedilmiştir. Mazbata olduğu gibi kabul olunmuş, Halebin Araç mahallesinden Abidin oğlu Hüseyin Nurinin ölüm cezasına çarpılması hakkındaki mazbata da tasvib edilmiştir.

Kamutay pazartesi günü toplanacaktır.

Maarif Cemiyeti kongresi

Ankara 20 (Telefonla) — Maarif Cemiyeti yıllık fevkalâde kongresi bugün Halkevinde Kamutay Başkanı Abdülhalikin başkanlığında toplandı. Toplantıda cemiyet nizamnamesinin bazı maddeleri değiştirildi ve yeni idare heyeti üyeleri seçildi.

Cenevre kararı

Almanya devletlere bir protesto notası gönderdi

Londra 20 (A. A.) — Alman hükûmeti, Londradaki elçiliği vasıtasile, İngiliz hükûmetine, Cenevre kararını protesto eden bir nota göndermiştir.

Kısa olan bu nota, Cenevre kararına karşı umumî bir protesto mahiyetindedir.

Protesto notasının metni

Berlin 20 (A.A.) — Uluslar Kurumu konseyinde temsil edilmiş olan bütün devletlerin hükûmet merkezlerine verilen Alman notası şudur:

«Alman hükûmeti, Uluslar Kurumu konseyinin 17 nisan müzakeresine iştirak etmiş olan hükûmetlerin kendilerine Almanya hakkında hüküm vermek hakkını almalarına itiraz eder, bunda Almanyaya karşı yeni bir muamele teşebbüsü görür ve bunu şiddetle reddeder. Almanya hükûmeti, konseyde görüşülen meseleler karşısındaki vaziyetini yakında bildirecektir.»

Topkapı kütübhane memurluğu

Ankara 20 (Telefonla) — Muallim Sadettin Nüzhet Topkapı kütüphane memurluğuna tayin edilmiştir.

Ankarada motörsüz tayyareciliğe hazırlık

Ankara 20 (Telefonla) — Ankara Türk Kuşu Kurumu için getirilen Sovyet mütehassısları işe başladılar. Mütehassıslar ilk iş olarak şehirde ve civarda uçuşlara müsaid bir saha tesbit etmek için tetkikat yaptılar. Mevsim rüzgârları ve iklim hakkında da Meteroloji Enstitüsü Müdüründen izahat aldılar.

İlk tetkikat bilhassa yaz mevsimi rüzgârlarının motörsüz uçuşlara pek elverişli olduğunu göstermiştir. Bazı gazeteler mütehassısların Ankarada sivil tayyare mektebine muallim olarak getirildiklerini yazmışlardı. Bu haberin doğru olmadığı, Ankarada bir sivil tayyare mektebi olmamasından da anlaşılır. Mütehassıslar Türk Kuşu için getirilmişlerdir.

Hitlerin 46 ıncı yıldönümü

Dün bütün Almanya bayram yaptı

Eski muharibler hediye olarak 14 bombardıman tayyaresi verdiler

Berlin 20 (A.A.) — Alman istihbarat bürosu bildiriyor:

Bütün Almanya bugün Hitlerin 46 ncı yıldönümünü kutluluyor. Binalar, tramvaylar, otokarlar bayraklarla donanmıştır.

Matbuat, Hitlerin başardığı bütün işleri saymaktadırlar: Almanyanın birleştirilmesi, hukuk müsavatı, hareket serbestisi...

Hitler, binlerce tebrik mektubu ve telgrafı almıştır.

Ecnebi gazete muhabirleri birliği, Hitlerin mesaisinin, Almanya ile komşuları arasında dostane münasebetler tesisi ile neticelenmesi temennisinde bulunmuştur.

Propaganda Nazırı Doktör Goebels, 12 de radyo ile neşredilen bir nutuk söylemiş ve Hitlerin meydana getirmiş olduğu eserden bahsetmiştir.

Eski muharibler cemiyeti reisi miralay Reinhard, hediye olarak Hitlere 14 bombardıman tayyaresi vermiştir.

İngiltere Kralı bir telgraf çekerek, M. Hitleri tebrik etmiştir.

Roma konferansı geri mi kalıyor?

Musolini ile Prens Starhembergin mülâkatları

Roma 20 (A.A.) — M. Musolini, Romada bulunan Prens Strahemberg ile uzunuzadıya görüşmüştür. Bu mülâkatın, Tuna konferansı hazırlıklarına taallûk ettiği zannolunuyor.

Avusturya Başbakan muavini, bugün tayyare ile Viyanaya dönmüştür.

Londra 20 (A.A.) — Deyli Telgraf gazetesi evvelce Romada 20 mayıs tarihinde toplanması kararlaşmış olan Tuna konferansının, yapılacak işin vüs'ati sebebile daha sonraki bir tarihe talik edileceğini yazıyor.

Sümer Bankın kuracağı çimento fabrikası

Ankara 20 (Telefonla) — Yeni bir çimento fabrikası kurmak imkânlarını aramak üzere Sümer Bankın getirdiği mütehassıs tetkiklerine devam etmektedir. Alınacak neticeler müsbet olursa iç Anadoluda süratle bir çimento fabrikası kurulacaktır.

Süngercilik şirketi

Ankara 20 (Telefonla) — Kurulmuş olan süngercilik şirketi önümüzdeki mevsimde filen işe başlamış olacaktır.

Napoli

İsmail Habib Sevüğün bu güzel yazısı yarınki sayımızda

Hâdiseler karşısında

KONGRE MÜNASEBETİLE

— 2 —

Kadın hakkını ta ilk devirlerdenberi tanıyan yegâne millet Türklerdir!

Ağaoğlu Ahmed

Arablar arasında kadının islâmiyetten evvelki halini Kur'andan bile öğrenebiliriz.

Arablar kızlarını diri diri gömerlerdi ve bunun için ya kadın doğarken, altında yapılmış olan çukura atarlardı, yahut biraz büyüdükten sonra, babası çöle götürür ve evvelce açmış olduğu bir kuyuya atıp üstünü toprakla örterdi. Kur'an malûm olan bir ayetle bu vahşi âdeti yasak etti. Arablarda hem Polygamie ve hem de Polygandrie yani hem çok kadın almak ve hem de çok erkeğe varmak âdeti vardı. Zaten evlenme yolları arasında birisi hariç, kalanı bizim ve islâmiyetin bugün zina telâkki ettiği işten başka değildir. Zaten Arablar kadını birşey gibi telâkki ederlerdi. Evli erkekler kadınlarını mübadele ederlerdi. Kadına «git filân meşhur adamdan tohum al» diye emrederdi veya kadın kendiliğinden evinin önüne bir bayrak asarak, mahalle genclerini evine çağırırdı ve onlarla görüşürdü ve bütün bunlar eylenme usulleri sanılırdı. Tabii islâmiyet bunları da kaldırdı. Zevç öldükten sonra, kadını almak hakkı zevcin başka kadından doğma en büyük erkeğe aiddi. Fakat o istemezse hak büyük kardeşe geçerdi. Kadına ne cihaz verilirdi, ne de babasından şe erinden miras alırdı. Kur'an bu hususta da kadının yardımına koştu. Vakıâ kadın islâmiyetten evvel serbestti ve erkeklerle birlikte yaşardı. Fakat bilhassa eğlence aleti olmak üzere savaş çağlarında bunlar ellerinde def, çenk ve saz, şarkılar çağırarak savaşçıları yüreklendirirlerdi. Meselâ Arab müverrihleri Uhud savaşında Beni Emiye kadınlarının şu şarkıyı çağırdıklarını kaydederler:

Yani biz Tarıkın kızlarıyız. Arkamız üzerine yürürüz. Galebe çalsanız öpeceğiz, kaçsanız ayrılacağız hemdaş gibi ayrılmayız.

Şimdi gelelim ayni devirde kadına karşı mülâyim davranmış olanlara:

Başta Türkler geliyor.

Türklerde kız öldürmek, evlâd satmak kaidesine tesadüf edilmiyor. Türklerde kız, babasından ve erinden cihaz almak hakkını haizdir. Böyle bir hakka Cermenlerde, İskandinavyalılarda ve Yunanlılarda da tesadüf ediyoruz. Türklerde kız eğer babası öldükten sonra, evde evlenmemiş kız kalmışsa, erkek kardeşleri ona bir cihaz payı ayırmak mecburiyetindedirler. Bundan maada gelin güveynin evine geldiği gece, güvey ona bir yüzgörme hediyesi vermekle mükelleftir. Bu âdete Cermenlerde de tesadüf ediyoruz. Cermenler buna Morgen geb derlerdi. Zevcin evinde, kadın bu iki malın, yani götürdüğü cihazla yüzgörümünün, kayidsiz ve şartsız sahibiydi ve onlara istediği gibi tasarruf ederdi. Kocasına hesab vermek mecburiyetinde bulunmaksızın.

Türklerde iki nevi evlenmek usulü vardı: Kız kaçırma ve elçi gönderme usulleri; her iki usulde güvey babaya bir hediye vermekle mükelleftir. Yalnız kaçırma usulü kullanıldığı zaman hediye iki misline çıkarılırdı. Fakat her iki usulde de kız cihaz ve yüzgörümlüğü alırdı. Babaya verilen hediye, babalık hakkının güveye geçmesi mukabili satılırdı. Fakat babalık hakkı mahduddu. Öldürmek, satmak salâhiyetleri yoktu. Buna göre kocanın da öldürmek ve satmak hakkı yoktu. Ne garibdir ki âdetlere Cermenlerde de, İskandinavyalılarda da ve Yunanlılarda da tesadüf ediyoruz. Koca öldükten sonra dul kadın için iki vaziyet vardı. Eğer kadın genc ve çocuğu yoksa, babasının evine geri gider ve giderken de cihazını ve yüzgörümünü kendisile beraber götürdükten başka, kendisine zevcinin varisleri tarafından bir çadır ve birkaç hayvan verilirdi. Yok kadın ihtiyar ve çocukları da yoksa, zevcinin varisleri yanında kalabilirdi. Kadın genc ve evlâdı varsa, zevcinin kardeslerinden ve yahud akrabasından birisini ihtiyar ederdi.

Kadın ihtiyar ve evlâdı arasında bir erkek te varsa, zevcinin yerine geçer ve müstakil olarak evi idareye başlar. Türklerdeki bu âdetin misli ne hiçbir ulusta, Cermenlerde ve İskandinavyalılarda bile tesadüf edilmiyor.

Türklerde Cermenler gibi Poligomie varsa da ikiden ziyadesi görünmemektedir. İkinci kadın da yalnız birinci kadından erkek evlâd olmadığı zamanlar ihtiyar edilir. Yalnız hükümdarlara, dörde kadar kadın almak cevazı verilmiştir. Fakat birçok seyyahların ve tarihçilerin şehadetile sabit olmuştur ki hükümdarlarda baş kadını hükûmete iştirak ettirirlerdi, elçileri beraber kabul ederlerdi ve fermanları beraber çıkarırlardı.

Cermenler, İskandinavyalılar ve Yunaniler üzerinde artık durmıyacağım. Kadınlığa aid onlardaki örf ve âdetler hemen hemen Türklerinkine benzer.

Şimdi kadınlığın geçmişine aid kısa anlatma, bugünkü ayrı ayrı milletler arasındaki kadın hareketlerinin almış olduğu yolları bir dereceye kadar aydınlıtır zannediyoruz.

Medeniyette çok ileri gitmiş olan Lâtin uluslarının kadın meselesinde titiz ve çetin davranmaları, ta öteden beri gelme bir an'anenin, bir tarihi seciyenin neticesidir.

Başka her sahada ileriye doğru yürüyen Fransanın kadınlık hakkında ki tavrı, açıktır ki buradan geliyor. Hele Musolininin, kadınları ev içine tıkmak istemesi, onlardan yalnız çocuk ve iyi ev idaresi taleb etmiş eski Roma patrisiyenlerinin Roma matronlarından istediklerile tam bir ahenk yapmaktadır.

Fakat Hitlerin bu yolda almış olduğu tavır, zannetmem ki Cermen seciyesine uygun gelsin. Malûmdur ki onda nevvel Rayştag meclisinde bir çok kadın saylavlar vardı. Cermen olan Avusturya meclisinde de kadın saylavlar az değildi. Fakat diktatörlük, her iki meclisten bunları kovdu ve Hitler kadınlık hakkında tabii Musolini gibi düşünüyor. Fakat Musolinide bu bir ırk seciyesinin tezahürüdür. Hitlerde ise sırf bir hesab meselesidir. Seciye ise hesaba uzun müddet katlanmaz ve Cermen kadını elbette ki bir gün gelip tarihi mevkiini alacaktır.

Türklerin, şark âleminde ve islâmiyet içinde, kadınlığa karşı aldıkları tavra asla şaşmamalıdır. Bu, Türk seciyesinin ötedenberi gösterdiği bir hususiyetin yeni bir tezahürüdür. Bu, tarihi oluşların gidişine bir misaldir. Böyle bir vak'a Arablar ve yahud Hindular arasında çıkmış olsaydı, hakikaten hayreti mucib olabilirdi.

AĞAOĞLU AHMED

HEM NALINA MIHINA

O çirkin hâdise!

Cuma günü Taksim stadyomunda sporculuğa, sporcu merdliğine ve bilhassa Türkün misafirperverliğine yaraşmıyan bir hâdise oldu. Ben o gün, orada bulunmadığım için, bu çirkin hâdiseyi -Allaha şükür- görmedim. Spor muharrirlerimizden maçı seyreden arkadaş bu çirkinliği de kısaca yazdı. Dünkü akşam gazetelerinden biri de daha fazla tafsilât vererek kavga çıktıktan sonraki vaziyeti şöyle anlatıyor:

«Taşlar atılıyor, camlar kırılıyor, her lisandan imdad sesleri yükseliyordu. Diğer taraftan birkaç müsabetsiz de hakemin üstüne hücum etti. Zavallı hakem, yumruklar ve tokatlar altında içeri odaya zorla kapağı atabildi. Soyunma odasında dayak faslı durmadan devam ediyordu. Nihayet misafirler, aptesane kısmına geçerek oraya sığınmak mecburiyetinde kaldılar.

Bu esnada nereden geldiği belli olmıyan bir şişe Fenerli muavin Ali Rızanın göğsüne çarparak kan içinde bıraktı. Bir Viyanalı oyuncunun da kafası yediği yumruklardan şişmişti. Polis vaziyete hâkim olduktan sonra düdükler çalınmağa başladı. Nihayet, meçler çekilerek oyunculara hücum eden seyircilerin savletlerine karşı konulabildi. Zavallı misafirler büyük bir teessür ve korku içinde idiler...»

Taşkın seyirciler tarafından kendi takımlarımıza arasıra dayak atıldığı vakidi; fakat hiçbir ecnebi takımının böyle pataklandığını hatırlamıyorum. Gerçi arasıra, ecnebi oyuncularla bizim futbolcularımız arasında sahada bir iki ve azamî birkaç kişi arasında kısa döğüşler olduğu vakidi ama bunları sporcular kendi aralarında hallederlerdi. Bu şekilde bir hâdise ise asla görülmüş değildi. Birkaç sene evvel Fenerbahçe ile Yunan takımlarından birisi arasında yapılan bir maçta fazla asabî ve heyecanlı seyircilerden biri Yunanlı kaleciye bir yumruk vurmuştu. Bundan başka seyircilerin ecnebi futbolculara tecavüz ettiklerini hatırlamıyorum. Bu defa ise Viyanalı misafirlere toptan dayak atıldığı anlaşılıyor. Kabahatin Avusturyalılarda olduğunu ve kavgaya onların sebebiyet verdiğini iddia edenler de var. Olabilir. Fakat, kavgaya onların sebebiyet vermesi seyircilerin başlarına üşerek misafirleri dövmelerini mi icab ettirir? Bu taşkınlık, aleyhimizde çok fena bir propaganda yapılmasına sebebiyet verecek, ecnebi takımları İstanbula gelmek istemiyeceklerdir. Nitekim, birkaç sene evvel, yukarıda bahsettiğim münferid ve ehemmiyetsiz yumruk hâdisesi olduktan aylarca sonra, İstanbula gelmek istiyen bir ecnebi takımı namına, o takımın mensub bulunduğu milletin sefaretinden tanıdığım bir memur, bana, gelecek takıma dayak atılması ihtimali olup olmadığını sormuş, ben de tabii kendisine lâzım gelen cevab ve teminatı vermiştim.

Sporda yenmek ve yenilmek olağan işlerdendir. En kuvvetli güreşçiler, en müthiş boksörler bile mağlûbiyetin acısını tatmışlardır. Galibiyeti ve mağlûbiyeti sportmence hazmetmek gerektir. Hatta karşı taraf kavga çıkarmak istediği zaman bile buna meydan vermiyecek bir soğukkanlılık ve ki-

(Lütfen sahifeyi çeviriniz)

Osmanlıcadan türkçeye karşılıklar kılavuzu: 26

1 — Öz türkçe köklerden gelen sözlerin karşısına (T. Kö.) beldeği (alâmeti) konmuştur. Bunların her biri hakkında sırasile uzmanlarımızın (mütehassıs) yazılarını gazetelere vereceğiz.

2 — Yeni konan karşılıkların iyi ayırd edilmesi için, gereğine göre, fransızcaları yazılmış ayrıca örnekler de konulmuştur.

3 — Kökü türkçe olan kelimelerin bugünkü işlenmiş ve kullanılan sekilleri alınmıştır. Aslı ak olan hak, aslı ügüm olan hüküm, türkçe «çek» kökünden gelen şekil gibi.

İrşad etmek = Erdirmek, uslamak, yedemek, yönemek *(Bak: İkaz)*

Örnek: 1 — Sizi hakikate irşad etmek isterim = Sizi doğruya erdirmek istertim.

2 — Bu genc, pek eğlenceye daldı, onu irşad etmeli = Bu genc pek eğlenceye daldı, onu uslamalı.

3 — Aklı ermiyenleri irşad etmek vazifemizdir = Aklı ermiyenleri yedemek borcumuzdur.

4 — Yüksek bilgileriyle yalnız bizi değil, bütün milleti irşad etti = Yüksek bilgileriyle yalnız bizi değil bütün ulusu yönedi.

İrtibat = Bağlanım, bağlantı

Örnek: Aralarındaki sıkı irtibata nazaran = Aralarındaki sıkı bağlanıma (bağlantıya) göre.

İrtica = Kaytaklık

Örnek: İrtica hissi, inkılâbı hazmedemiyenlerde doğar = Kaytaklık duygusu, devrimi sindiremiyenlerde doğar.

İrticalen = Doğaçtan, tasarsız, hazırlanmadan *(Bak: Bilbedahe)*

Örnek: İrticalen bir nutuk irad etti = Doğaçtan bir söylev verdi.

İrtidad etmek = İnanından çıkmak, dönmek

İrtifa = Yükseklik

İrtihal = Göçüm

Örnek: Pek kıymetli bir mucidin irtihali = Pek değerli bir bulmanın göçümü.

İrtisam etmek = Smaylanmak, resmi düşmek

Örnek: Ufakta irtisam eden bir yelken = Ufakta sınaylanan bir yelken.

İrtişa = Alımsaklık

Örnek: İrtişa bir memleketi harab eden hallerden biridir = Alımsaklık bir ülkeyi yıkılayan hallerden biridir.

İsabet = Doğruluk, yerindelik, yanılmazlık, isabet (T. Kö.)

Örnek: Her bir meselede görülen isabet şayanı hayrettir = Her bir sorumda görülen doğruluk (yanılmazlık, yerindelik, isabet) şaşılmağa değer.

İsabet etmek = Düşmek, tutturmak, düşgelmek, isabet etmek

Örnek: Attığı kurşun tam hedefe isabet etti = Attığı kurşun tam amaca düştü (düşgeldi, amacı tuttu, isabet etti).

İsabeti rey *(vazuhu nazar, feraset)* **= Yalgörü**

Örnek: Devlet ricaline en çok muktazi olan birşey de isabeti reydir = Devlet adamlarına en çok gerkli olan birşey de yalgörüdür.

İsabet ettirmek = Düşgetirmek, isabet ettirmek

İsal *(iblağ)* **etmek = Ulaştırmak**

İsar etmek = Esirgememek, bol bol vermek *(Bak: bezletmek)*

İspat = İspat (T. Kö.)

İsga etmek = Eslemek, söz dinlemek

Örnek: Size verilen nasayihi pederaneyi isga etmelisiniz = Size verilen babaca öğüdleri eslemelisiniz.

İsim = İsim (T. Kö.) ad

İskân etmek = Yurdlandırmak

Örnek: Muhacirleri iskân etmek üzere yerler tefrik edildi = Göçmenleri yurdlandırmak üzere yerler ayrıldı.

İsmet = Arığ

Örnek: İsmeti her türlü şaibeden beri olan = Arığı her lekeden beri olan.

İsnad = Üsnet

Örnek: Bu gibi isnadat ona hiçbir zarar veremez = Bu gibi üsnetler ona hiçbir zarar veremez.

İsnad etmek = Üsnemek, yasdamak, üstüne almak

Örnek: Onun bir kabahati yoktu, fakat kabahati ona isnad ettiler = Onun bir suçu yoktu, ancak suçu ona üsnediler (yasdadılar, onun üstüne attılar).

İsraf = İsraf (T. Kö.)

İstib'ad etmek = Iraksamak

Örnek: Böyle hareket edeceğini istib'ad etmezdim = Böyle hareket edeceğini ıraksamazdım.

İstibşar etmek = Müjde almak

Tebşir etmek = Müjdelemek

Örnek: Memnuniyetle tebşir ederim ki = Sevinçle müjdelerim ki.

İstical etmek = Evemek, çabuk olmak *(Bak: Acele etmek)*

İsticlâb etmek = Getirmek, çekmek

Örnek: Dikkatini isticlâb etmek istiyordu = Dikkatini çekmek istiyordu.

İstida *(arzuhal)* **= Dilekçe**

İstidad = Anıklık = *(Fr.) Aptitude, capacité*

Örnek: İşten çok düşünmede gösterdiği istidadla tanınmıştı = İşten çok düşünmede gösterdiği anıklıkla tanınmıştı.

İstidane etmek = Borç almak

İstidlâl etmek = Çıkarmak

Örnek: Sözlerinden ne düşündüğünü istidlâl etmeliydiniz = Sözlerinden ne düşündüğünü çıkarmalıydınız.

İstifa = Çekilim

Örnek: İstifa, her zaman hizmetten içtinab manasına gelmez = Çekilim, her zaman işten kaçınma anlamına gelmez.

İstifa etmek = Çekilmek

Örnek: Makamından istifa ederek = Orunundan çekilerek.

İstifayı kusur etmek = Suç dilemek

Örnek: Vaktinde gelmediği için istifayı kusur etti = Vaktinde gelmediği için suç diledi.

İstifade etmek = Fayda görmek, asığlanmak

İstiğna *(Bak: Gına)*

İstiğrab etmek = Yabansımak *(Bak: Garabet)*

İstiğrak = Dalınç

Örnek: Okuduğu türküyü istiğrak içinde dinlediler = Okuduğu türküyü dalınç içinde dinlediler.

İstihale = Değişin

Örnek: Her inkılâb, birçok istihalelerin bir araya gelmesiyle olur = Her devrim birçok değişinlerin bir araya gelmesiyle olur.

İstihlâf etmek = Yerine gecmek

İstihale etmek = Değşinmek

Örnek: İpekböceği kelebeğe istihale eder = İpekböceği kelebeğe değşinir.

İstihfaf etmek = Hafifsemek

Örnek: Kuvvetli insanlar, düşmanlarını istihfaf etmezler = Kuvvetli insanlar düşmanlarını hafifsemezler.

İstihkak = Hak *(Bak: Hak)*

İstihkar etmek = Küçüksemek

İstihlâk = Yoğaltım

Örnek: Memlekette yerli malı istihlâki = Yurtda yerli mah yoğaltımı.

İstihlâk etmek = Yoğaltmak

Örnek: Odun istihlâk edenler kömür istihlâk edenlerden çoktu = Odun yoğaltanlar, kömür yoğaltanlardan çoktu.

İstihsal = Üretim

Örnek: Adanada pamuk istihsali artmıştır = Adanada pamuk üretimi artmıştır.

İstihsal etmek = Üretmek

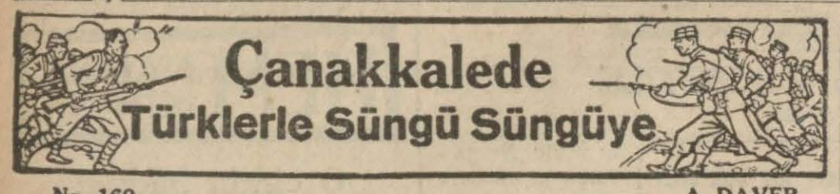

No. 160 A. DAVER

Kahraman askerlerimiz, süngü takarak, gece karanlığını yırtan «Allah, Allah» seslerile ileriye, düşmanın üstüne atılmışlardı!

6 - 7 ağustos gecesi cenub grupundan gelen 4 üncü fırka kumandanı Cemil Bey kuvvetlerini şimal grubuna ve Kocaçimene taksim etmiş ve 7 ağustos, öğleyin Kocaçimen mıntakasındaki kıtaatın emir ve kumandasını deruhde etmiş, düşmanın Ağıldere mıntakasından tardına ve o gün Geliboludan yola çıkan 7 nci ve 12 nci fırkalar yetişinciye kadar, düşmanın Anafartalar şarkına ilerlemesini menetmemur olmuştur. Bugün gelen 12 makinelitüfek, Conkbayırı mıntakasına, bu gece (7-8 ağustos gecesi) gelen bir alay ve bir batarya da Kocaçimen mıntakasına gönderilmişti.

7 ağustos, şimal grubu kumandanlığı, Şahinsırtı işgal eden düşmanın 19 uncu fırka sağ cenahından yapılan ateşe mukavemet edemiyerek kaçtığı 4 üncü fırka kumandanı Cemil Beye bildirilmiş ve düşmanın derelerden aşağı dökülmesi imkânı daima mevcud olduğu ihtar edilerek bu suretle bir teşebbüs icrasile Şahinsırtın elde edilmesi emredilmiştir. 25 inci alayın yaptığı bu taarruz ehemmiyetli bir netice vermemiş, Şahinsırt geri alınamamıştır.

İngilizlerin ikinci Conkbayırı taarruzu

İngilizler 8 ağustos sabahı saat 3 ten itibaren kara ve deniz toplarile Kocaçimen - Conkbayırı hattını şiddetle bombardıman ettikten sonra saat 4,15 te üç koldan taarruza başlamışlardır. Düşman 24 piyade taburu ve 2 dağ bataryasından mürekkebdi. İlk hücumda sağ kol, Conk tepesine çıkıp tepenin 100 metroluk bir kısmını işgale muvaffak olmuş, merkez kolu, önündeki tepelere doğru ilerlemiş, fakat hattıbalâları tutamamıştır. Sol kol da bidayette biraz ilerlemisse de 14 üncü alay ve 11 inci alayın 3 üncü taburu tarafından yapılan mukabil taarruzlarla geriye, Asmadere cenubuna atılmıstır.

İngilizler bugünkü taarruzlarında pek çok zayiat vermişlerdir. (sol kolun zayiatı 1,000 den fazladır) bu kadar zayiata mukabil yalnız Çonktepesine çıkabilmişlerdir. Conkbayırını zapteden düşmana 4 üncü fırka tarafından müteaddid defalar taarruz edilmiştir. Filvaki, Anafartalar grupu kumandanı 8 ağustos günü bir taaruz emrettiğinden (bu taarruz sonra 9 ağustosa tehir edilmiştir) ve 4 üncü fırkaya da bu hususta malûmat verdiğinden 4 üncü fırka Anafartalar grupunun taarruzuna yardım için, Conkbayırı tepesine 64 üncü alayla bir taarruz yaptırmıştır. 8 ağustos günü akşamı yapılan bu taarruzda, 64 üncü alay yalnız hattı balânın işgaline muvaffak olarak düşmanı ancak 15-20 adım geri atabilmiştir. Düşman hattı balânın biraz aşağısında tutunarak kalmıstır.

8 ağustos akşamı, cenub grupu ihtiyatı olan 8 inci fırka gelerek şimal grupu emrine girdi. (Bu fırkayı Vehib Paşa, kendi teşebbüsile kardeşi Esad Paşaya göndermişti) fırka 24 üncü alayını Conktepesine göndermek, 23 üncü alayını da şimal grupu ihtiyatı olmak üzere ayırdı.

Şimal grupu kumandanlığı bu fırkaya düşmanı Conkbayırından atmak ve cepheyi mükemmelen müdafaa ve muhafaza ederek düşmanı geri sürmek emrini vermişti. Bu cephede diğer kıtaat ta bir taarruz için 8 inci fırkanın kumandasına verilmişti.

Fırka kumandanı Nuri Bey (şimdi Kütahya saylavı) 8 ağustos akşamı Çonktepesine gelmiş, bu esnada 64 üncü alayın takriben 300 neferlik bir kıt'asının burada muharebe ettiğini görmüş, tepenin şimal ve cenubunda da karmakarışık kıt'alara tesadüf etmiştir. Kumandan, aldığı emir mucibince 24 üncü alayı hücum ettirmiştir. Üç bölükle sıkı bir avcı hattı teşkil edilmiş, mütebaki kuvvet yanaşık nizamda avcıların gerisine konulmuştu. Gece saat 10,30 kıtaat süngü takmış ve gece karanlığını yırtan «Allah Allah!» seslerile kahraman askerlerimiz ileriye düşmanın üstüne atılmışlardır. Hücum muvaffak olmuş, düşmandan bir makinelitüfek iğtinam edilmiş, fakat hücum hattı, Conktepesi hattı balâsının 10-15 metro garbinde kalmış, gece bütün kuvvetle bu hattın tahkimine çalışılmıştır.

Fırka kumandanı, bu gece, 23 üncü alayının da buraya celbile 9 temmuz sabahı taze kuvvetlerle tekrar hücum edilmesini şimal grupu kumandanlığına teklif etmiştir.

Ayni gece 8-9 ağustos gecesi, karargâhı umumî şimendifer şubesi müdürü Alman kaymakamı Potrih Bey muavinile beraber Kocaçimene gelmiş, Kurtgeçidinden itibaren Conkbayırına kadar cenubda bulunan mıntakanın kumandanlığına memur olduğunu bir fırka emrile 4 üncü ve 8 inci fırkalara, Kocaçimen - Conkbayırı hattında bulunan bütün alaylara ve kıt'alara tebliğ etmiş, fakat Anafartalar grupu kumandanlığı bundan malûmatı olmadığından 8 inci fırka doğrudan doğruya grupa merbut addedilerek Potrih Beyin emrinde bırakılmamış, 9 ağustos akşamı Mustafa Kemal Bey bizzat Conktepesine 8 inci fırka karargâhına giderek emir ve kumandadaki karışıklığı bertaraf etmiş, grup kumandanı, Conkbayırına gelinciye kadar, 8 inci fırka şimal grupu kumandanından emir almıştır.

İngilizlerin üçüncü Conkbayırı taarruzu

Ertesi gün (9 ağustos) İngilizler Conkbayırında üçüncü taarruzlarını yapmışlardır. Taaruz üç koldan yapılmıştır. Birinci kol 3 liva (12 tabur) bir dağ bataryası, ikinci kol 3 liva bir dağ bataryası, üçüncü kol beş tabur.

[Arkası var]

barlık göstermek lâzımdır. Bizde bazı sporcular ve bir kısım spor seyircileri, bir türlü mağlûbiyeti hazmedemezler. Yenersek alkış, yenilirsek gelsin dayak!

Hulâsa, bu son hâdiseyi Türkün asil, misafirperver ve civanmerd ruhuna uymıyan çirkin bir hareket diye utanarak kayde mecburuz. Ümid edelim ki Türk sporunun tarihinde bu hâdise birinci ve sonuncu olur.

Susuz kalan köy

Köylülerin elbirliğile bu derde çare bulunuyor

Köy muhtarı Yılmaz

Konya (Hususi muhabirimizden) — Bu sene Konyanın her tarafında bollaşan sular içinde susuzluktan şikâyet eden yalnız Hocacihan köyü görüldü.

Bu köyün susuzluk derdinden yanıp yakılması toprağı sulamak için değil, kendi içme sularını tamamlıyamamak yüzündendir.

Hocacihan köyünün iki buçuk kilometro gün batısında Tahirler suyu ismi verilen çok güzel bir memba suyu vardır. Bu su künklerle Hocacihan köyüne getirilmiş ve köylü de bu suretle bu güzel suya kavuşmuştu. Aradan geçen uzun seneler, su yollarını tamamile bozmuş olduğundan şimdi köye su akmamakta ve köylü susuz bulunmaktadır. Köy fakir olduğu için bu işi kendi kendine başaramıyor. Şimdi köyün becerikli muhtarı İsmail Yılmaz ortaya düşmüş köye su gelmesi için ter döküyor. Su yolu için lâzım gelen ameleyi köy verecektir. İş su borularının parasına kalıyor. Bunun için de toplantı halinde bulunan Vilâyet Umumî Meclisine müracaat edilerek yardım istendi.

Umumî Meclisin bu köylünün dileğini kabul ederek yardımda bulunmağa ve bu köye su getirilmesine karar vereceği tahmin ediliyor.

Zührevî hastalıklar kursu

Halkevinde bir müddettenberi umuma verilen zührevî hastalıklar kursunun üçüncüsü yarın Halkevinde verilecektir. Bu defaki konferans doktor Cevad Kerim tarafından verilecektir.

CLARK GABLE
Kumarbaz ve ayyaş ... Sefahathanelerin ruhu ...
SON GÜNAHI
filminde

Bugün SARAY sinemasında
2 filim birden:
ROÇİLD
ve DOUGLAS FAİRBANKS tarafından
DEVRİALEM

Entrikanın hâkim ve aşkın muzaffer olduğu bir filim
BU GECE BENİMSİN
Oynıyanlaar: JENNY JUGO - PAUL HORBİGER ve kahkaha kralı THEO LINGEN

SARAY Sinemasında
Yarın akşam saat 21 de
MÜNİR NURETTİN Gürses
Yalnız bir defaya mahsus
Mütenevvi program, Halk türküleri ve piyano refakatile ulusal musiki parçalar.

Feminizm için Türk kadını ne düşünüyor?

Felsefeci Belkise göre

Sulhun anahtarını kadının vereceği terbiyede değil: Silâh fabrikalarının susmasında aramalı...

Muallim Belkis Halim Etem

Felsefeci ve terbiyeci muallim Belkis Halim Etemi Kadıköyündeki evinde bulдum. Anketimizden bahsettiğim zaman mevzuu çok mevsiminde buldu. İlk sualim «sulh ve Milletler Cemiyetinde kadının rolü nedir?» idi.

«— Bir cümle vardır, dedi; (hiç- bir anne evlâdını asker olarak yetiştirmemelidir). Eğer harb ve sulh bir propaganda ve bir terbiye meselesi olsaydı bunlardan herhangi birini getirmekte kadının veya Uluslar Kurumunun bir tesiri olabilirdi. Fakat maalesef harbin sebebini annelerin terbiyesinde değil, diğer içtimaî ve iktısadî hâdiselerde aramak lâzımdır. Anneler evlâdlarını asker olarak yetiştirmeyince hemen harb ortadan kalkıverecek mi?..

Bir yanağına tokat yiyip öteki yanağını çeviren İsânın, Musanın oğulları ne dün vardı, ne de bugün mevcuddur. Eğer tokata hemen mukabele etmiyorsa, daha kuvvet ve şiddetle iade etmek içindir. Bir av hayvanını ötekinin elinden kapmak, yabani bir meyva ağacına diğerinden önce çıkmakla başlıyan kavga, insanla beraber tekâmül ede ede bugünkü hale gelmiş, fakat mahiyetini değiştirmemiştir. Bu kapma yarışına bütün fabrıkalarını, ilmini, fennini döken insan kalabalıkları mevcud oldukça yani harbin ekonomik ve soysal âmilleri ortadan kalkmadıkça, emperyalizm hüküm sürdükçe; konferanslar ve kongreler beyhude bir yaygaradan başka birşey değildir. Harbi bir terbiye işi farzetmek; bu uğurda çalışan fabrikalara dökülen paralar arasından gözü kapalı, kulağı tıkalı dolaşmak demektir.

Kadın - erkek ahlâk birliği

— Kadınla erkeğin ahlâk ve kanun karşısındaki birliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

— Kadınla erkeğin ayrı ayrı ahlâk kaidelerine tâbi olmasının, birine mübah, hatta makbul addedilen şeylerin diğeri için haram sayılmasının sebebleri tarihin sahifelerinde gömülüdür. Erkekle kadının iktısadî hayattaki, ailedeki mevkii, erkeğin kazanıp getiren, kadının ise yalnız yiyen bir uzuv olması, kadının erkeğe iktısaden olduğu gibi ahlâkan ve kanunen de esir olmasını icab ettirmiştir. Kadın için konulan ahlâk kaideleri ve kanunlar hep erkeğin menfaatini üstün tutarak yapılmıştır.

Bunlarda kadının ne tabiî, ne de içtimaî huzuru düşünülmemiştir. Ona tamamen bir esir muamelesi yapılmıştır. Kanunun bizde kadına verdiği müsaadekârlık henüz birçok yerlerde tanınmamıştır. Kanunun ceza maddelerinden aynen erkekler gibi mes'uldür. Fakat imtiyazlara gelince mesele değişir. Kanun kadının dar ağacına çıkmasına müsaade eder, onu herhangi bir yurddaşı gibi cezalandırır, fakat herhangi bir yurddaşı gibi memleketinin işlerinde rey sahibi olmasına, millet meclislerinin kürsülerine çıkmasına müsaade etmez. Bu meselede okumuş bir kadının cahil bir erkek kadar da mı aklı ermez?...

Keza ahlâk bahsinde, bir erkek istediği gibi gezer, eğlenir, her hareketinde serbestir. Fakat ayni hareketler kadında fazla görünür. Kadın ve erkek arasında müsavatsızlık ve kadının kocasının tâbiiyetine tâbi olması patriyarkal ailenin miraslarıdır. Halbuki bu vaziyet bugünkü soysal telâkkiye uymaz. Kadın cemiyette ve ailede esir mevkiinden kurtulup istihsale iştirak ettiği kabul edilince ayni kanun ve ahlâk kaidelerine bağlanması onun en tabiî hakkıdır.

İş birliği nasıl olur?

— İş karşısındaki birlik iddiasına ne dersiniz?

— Ne diyeceğim, kadınla erkeğin ahlâk ve kanun karşısındaki müsavatsızlığı iş hayatında da devam eder. Bugünkü cemiyette en çok istismar edilen kadındır. Çalışan bir kadın bir kere işinin verdiği bütün mes'uliyeti yüklenir.

Bundan başka evinin temizliğinden, yemekten, çamaşırdan, çocuklarının bakılmasından, kocasının evde her ihtiyacının temin edilmesinden gene o mes'uldür. Haricde çalışması onun eve aid yükünü kaldırmış değil, hafifletmemiştir bile.. Ne çocuğunun ağırlığını üstünden alacak bir müessese, ne de midesini bozmadan yiyeceği yemeği hazırlıyacak bir yer yoktur. Bunları hep o düşünecek, alacak, yetiştirecek, pişirecek...

Kadın iş hayatında ayni enerjiyi sarfettiği halde yanındaki erkek arkadaşı kadar para alamıyacak. Kadını iş hayatına atan ihtiyacdır. Bir tarafta açlıktan ölmek, öbür tarafta az ücretle çalışmak.. Tabii ikincisini tercih etti. Kadın umumiyetle iş hayatını henüz benimsemediği için ona yalnız ihtiyacla ve bu ihtiyac zail olunca kadar sarıldığı için pek fazla bir terakki göstermekte, fakat diğer tarafta da istismar edilmektedir. Fakat gerek harb ve sulh meselesi, gerek kadının ahlâk, kanun ve işte erkekle birliği ne benim, ne ötekinin fikir ve iradesile değişecek şeyler değil, içtimaî seyre tâbi olan hâdiselerdir.»

Dikkatler

Yardımlarımız

Yardımlarımız, düşkünü sıkıntıdan, bizi de üzüntüden kurtaramıyor. Bu üzüntü kaynağını biraz da biz besliyoruz. Yol üstünde el açanların hemen hepsi, yalancı dilencilerdir. Yalancıktan ağlarlar. Ne tuhaftır ki çoğumuzu, bu yalancı ağlayışa inandırıp ağlatırlar. Öteki yalansız zavallılar ise, onurundan el açamıyan veya bir kötürüm, bir kör, küçük bir öksüz gibi ortaya çıkamıyanlardır. Bizim yardımlarımız, bu gibilerin karanlığına belki bir mum dikmeğe yarar. Onlar, beslenmek, bakılmak ve yerine göre çalıştırılmak isterler. Bu da, bir yardım yuvasının işi ve tekniğidir.

İstanbulda altı yüz bin yurddaştan, kazanıp evine bakan yüz elli bin yurddaş bulunsa ve bir adam aşağı yukarı, dilencilere yılda bir lira vermiş olsa, yüz elli bin lira ortaya ve boşuna dökülüyor demektir.

Tutunacak bir dalı bile bulunmıyan güc düşkünlerini eleyip çıkarsak, çoğunu, bir yardım evine verilecek bu yüz elli bin lira ile bakabiliriz. Belediyenin Düşkünlerevi «Darülâceze» bu yüz elli bin lira ile ikinci bir kucak daha açabilir. Bana öyle geliyor ki, her yıl Belediyeye verdiğimiz ışık ve temizlik parasına bu tek lirayı katmak istemiyen bulunmaz.

V.

Zelzele Anadoluda değil İranda oldu

Dün şehrimizde şarkî Anadoluda zelzele olduğuna dair bir takım şayialar dolaşmakta idi. Bunun doğru olup olmadığını Rasatane Müdürü Fatinden sorduk. Bize şunları söyledi:

«— Filhakika bugün saat 12 den sonra şiddetli bir zelzele olmuştur. Fakat bu zelzele Anadoluda değil, İranın şimali garbisindedir ve İstanbuldan 1600 kilometro uzaktadır. Bu saatlerde üç zelzele olmuştur ki bunların birincisi çok tahribkârdır.»

Marmara adalarında zelzele

Erdek (Hususî) — Burada zelzele mütemadiyen devam etmektedir. Esasen zelzelenin ilk başladığı günden beri durduğu yoktur.

VEFAT

İstanbulun ilk şoförlerinden kıymetli bir makinist ve idealist bir cemiyetçi olan ve hayatını meslektaşlarının yükselişi uğruna mücadeleye vakfeden Bay Raif vefat etmiştir.

Cenazesi bugün saat 11,30 da Teşvikiye camisinden kaldırılarak Feriköyünde aile kabristanına nakledilecektir.

Otomobilciler ve Şoförler Cemiyeti

BİR ZİYAI MÜESSİF

Zaman kitabhanesi sahibi Bay Misakın muhterem zevcesi Bayan Gülizar uzun müddettenberi müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak bugün vefat etmiştir. Cenazesi Beyoğlu Balıkpazarı Ermeni kilisesinden saat 4 te kaldırılarak Şişli Ermeni mezarlığına nakledilecektir. Merasimde bulunmak arzu edenlerin bugün saat 3 te Balıkpazarı Ermeni kilisesinde bulunmaları rica olunur. 50 senelik matbuat ve kitabcılık âleminde sadıkane çalışan Bay Misaka derin teessürlerimizi bildirir ve kederlerine iştirak ederiz.

Örnek: Afyon istihsal etmek için haşhaş ekerler = Afyon üretmek için haşhaş ekerler.

İstihza etmek = Alay etmek, eğlenmek

Örnek: Kendisiyle istihza edenlere kızıyordu = Kendisiyle alay edenlere (eğlenenlere) kızıyordu.

İstihzarat = Hazırlıklar

İstikamet = Doğruluk

Örnek: İstikametten ayrılmadı = Doğruluktan ayrılmadı.

İstikamet (veçhe) = Yönet

Örnek: Bu istikamette giderseniz köyü bulursunuz = Bu yönette giderseniz köyü bulursunuz.

İstikamet almak (Tevecüh etmek) = Yönelmek

Örnek: Bölük o tarafa istikamet aldı (Tevecüh etti) = Bölük o tarafa yöneldi.

İstikbal = Gelecek

Örnek: İstikbal için birçok düşünceleri vardı = Gelecek için birçok düşünceleri vardı.

İstiklâl = Erkinlik

Örnek: Türk milleti istiklâlini Atatürke medyundur = Türk ulusu, erkinliğini Atatürke borcludur.

İstiknah etmek = Derinlemek

Örnek: Âmakı kalbimdeki düşünceleri istiknah etmek mi istiyorsunuz? = Yüreğimin içindeki düşünceleri derinlemek mi istiyorsunuz?

İstikrah = Tiksinti, iğrenme

Örnek: Sun'î hareketlerden istikrah ederim = Yapma hareketlerden tiksinirim (iğrenirim).

İstikrar = Durluk

Örnek: Fransız frangının istikrarına çok çalışılmıştı = Fransız frangının durluğu için çok çalışılmıştı.

İstiksar etmek = Çoğumsamak

Örnek: Bu parayı istiksar etmeyin = Bu parayı çoğumsamayın.

İstikşaf = Açı

Örnek: İstikşaf tayyaresi = Açı uçkusu.

İstikşaf etmek = Açılamak

Örnek: Düşmanın vaziyetini istikşaf etmek üzere bir kol yolladı = Düşmanın durumunu açılamak üzere bir kol yolladı.

İstilâ = Salgın

Örnek: Bu topraklar bir vakitler düşman istilâsına uğramıştı = Bu topraklar bir vakitler düşman salgınına uğramıştı.

İstilâda bulunmak, müstevli olmak = Salgın etmek

İstilâ etmek = Kaplamak, basmak

Örnek: Çekirge her tarafı istilâ etti = Çekirge her tarafı kapladı.

Düşmanların istilâ ettiği yerler = Düşmanların bastığı yerler.

İstilâm etmek = Ne olduğunu sormak

Örnek: Neticeyi istilâm ettiler = Sonuncun ne olduğunu sordular.

İstilzam etmek = Lüzumlaştırmak, gerektirmek

Örnek: Cezayı istilzam eden bir hareket = ezayı gerektiren (lüzumlaştıran) bir hareket.

İstiman etmek = Aman dilemek

Örnek: Asiler istiman ettiler = Asiyanlar aman dilediler.

İstimhal etmek = Önel istemek

İstimzaç = Yoklama

Örnek: Bu meseleyi istimzaç için size geldim = Bu sorumu yoklama için size geldim.

İstimzaç etmek = Yoklamak

Örnek: Bu meseledeki fikrini istimzaç edeceğim = Bu sorumdaki fikrini yoklıyacağım.

İstinad etmek = Dayanmak

Örnek: Hayatında kendinden başka kimseye istinad etmedi = Hayatında kendinden başka kimseye dayanmadı.

İstinadgâh = Dayanç

Örnek: Bütün istinadgâhım sizsiniz = Bütün dayancım sizsiniz.

İstinas etmek = Alışmak

İstinsah etmek = Kopye etmek

Örnek: Bu kitabı istinsah etmek için yirmi lira istedi = Bu kitabı kopye etmek için yirmi lira istedi.

İstintak = Sorgu

Örnek: Önce onu istintaka çektiler = Önce onu sorguya çektiler.

İstintak altına almak = Sorguya çekmek

İstirahat = Rahatlanmak, rahat

İstirahat etmek = Rahatlanmak, dinlenmek

Örnek: İstirahat etmek için buraya geldim = Dinlenmek için buraya geldim.

İstirham = Yalvarı

Örnek: İstirhama lüzum yok, işinizi yaparlar = Yalvarıya lüzum yok, işinizi yaparlar.

İstirham etmek = Yalvarmak, yakarmak

Örnek: İstirham ederim, cürmümü affediniz = Yalvarırım, suçumu bağışlayınız.

İstirkab = Çekemezlik

Örnek: Âlicenab olanlar başkalarını istirkab küçüklüğünü göstermezler = Akı olanlar başkalarını çekemezlik küçüklüğünü göstermezler.

İstisgar etmek = Azımsamak

Örnek: Kendisine tediye edilen meblâğı istisgar ettiğine hayret ettim = Kendisine ödnen parayı azımsadığına şaştım.

İstiskal etmek = Ağırsamak

Örnek: Misafiri istiskal etmek değil, ona ikram etmek lâzımdır = Konuğu ağırsamak değil, ağırlamak gerektir.

İstismar etmek = İşletmek, sömürmek

Örnek: 1 — Bu makineleri böyle muattal bırakmakta bir menfaat yoktur, onları istismar etmeliyiz = Bu makineleri böyle işlemez bırakmakta bir fayda yoktur, onları işletmeliyiz.

2 — Kendisine karşı irae buyurduğunuz merhamete istinaden sizi istismar etmek istiyor = Kendisine karşı gösterdiğiniz acımaya dayanarak sizi sömürmek istiyor.

Müstamere = Sömürge

Örnek: Ondokuzuncu asırda Avrupa düvelt muazzaması müstamereler edinmek hevesine düştüler = Ondokuzuncu asırda Avrupa büyük devletleri sömürgeler edinmek isteğine düştüler.

İstisna = Ayra *(Bak: Fark)*

İstisna etmek = Ayramak

İstisnaî = Ayral

İstisnaiyet = Ayralık

İstişare = Danış

Örnek: Mühim işlerde istişare ile hareket etmek doğrudur = Önemli işlerde danışarak hareket etmek doğrudur.

İstişmam etmek = Sezinlemek

Örnek: Öyle birşey olduğunu istişmam ediyorum = Öyle birşey olduğunu sezinliyorum.

İstitaat, takat = Güc

Örnek: İstitaatimin en son haddine kadar = Gücümün en son derecesine kadar.

İstitale = Uzatı

Örnek: Mesele, yalnız kendi hududları dahilinde kalsa gene birşey değil, bir takım istitaleler de oldu da = Sorum, yalnız kendi sınırları içinde kalsaydı gene birşey değil, bir takım uzatılar da ortaya çıktı da.

İstitar = Örtünme

Örnek: Veçhi dilârayı kamer bir sehabı muzlimle istitar etmişti = Ayın gönül süsliyen yüzü karanlık bir bulutla örtünmüştü.

İstitrad = Arasöz

Örnek: Burada bir istitrad yapacağım = Buraya bir arasöz koyacağım.

DÜZELTME

Kılavuzun 25 inci sayısının dördüncü sütununda:

insanî

Karşılığı olan *insel* kelimesinin yanına *insaniğ* de ilâve olunacaktır.

Yedinci sütununda:

inzibat

Karşılığı olan *yasa* kelimesi *yasav* olarak düzeltilecektir.

Son sütununda *gayriiadî* kelimesinin örneği lüzumsuzdur.

Prof. Hikmetin dünkü inkılâb dersi

Sovyet Rusya ile ilk temasımız nasıl başladı?

Ermenistan hükûmeti bizimle sulh yapmak için Vanı, Muşu, Bitlisi istiyordu, fakat...

Eski Kültür Bakanı Hikmet dün İnkılâb kürsüsünde Sevr muahedesinin neticelerini anlatmış ve demiştir ki:

— Tevfik Paşa Parise murahhas olarak gitmişti. Gönderidiği mektubda bu muahedenin öldürücü mahiyetinden bahsediyordu.

Osmanlı murahhasları sulh muahedesinin öldürücü olduğunu anlamışlardı. Fakat hem muahedeyi imzaladılar, hem de muahedeye kafa tutan millî kuvvetlere saldırdılar. Bu çok sürmedi. Osmanlı hükûmetinin millî kuvvetlere gönderdiği ordu millî kuvvetlerle temasa geldiği yerde onlara iltihak ediyordu.

Bazı serlerden okuyacağım parçalar bunu bize gösterecektir. 16 martta Müttefikler İstanbulu işgal ettikleri zaman İngiliz Harbiye Nazırı Çürçil kısaca şunları söyledi: «İstanbulu işgalden sonra Damad Feridi kabine teşkiline davet ettik. Damad Ferid bir kuklalar hükûmeti teşkil etti.»

Biz Dumlupınar zaferini kazanınca ayni Çürçil şunları yazıyor:

«İstanbuldan kovulmağa hazırlanırken bize bir kukla gibi hareket eden İstanbuldaki Padişahı ve nazırları millî kuvvetlerin intikamına bırakabilir miydik?.»

İlk Millet Meclisi, Sevr muahedesinin imzalanmasından 20 gün kadar evvel toplanmıştı. Büyük Millet Meclisinin dış işleri bakımından ilk yaptığı iş Rus hükûmetile temasa geçmek oldu.

Rusya o sırada mürteci generallerin kurdukları orduların hepsini mağlûb etmişti.

Avrupa amelesi arasında iki fırkanın nüfuzu vardı. Biri bolşevik fırkası, diğeri sosyalist fırkaları. Sosyalist fırkalar arasında Ermenilerin nüfuzu çoktu. Bolşevikler, Türklerle birleşip, Ermenileri koruyan sosyalist fırkaları gücendirmek istemiyorlardı. Bu itibarla bizim ilk heyet böyle bir hava ile karşılaştı. Murahhaslarımız Moskovaya vardıktan biraz sonra garib bir vaziyette kaldılar. Ruslar Kafkastaki milletlerle bir muahede akdederek Türklerle meskûn olan Nahçivanı Ermenilere verdiler, Bu suretle Rusya ile Türkiye arasında irtibat kesilmişti.

Karadenizde de Fransız, İngiliz donanmaları hâkimdi. Murahhaslarımız Lenin ve Stalin tarafından çok iyi karşılanmışlardı. Fakat bu Ermenistan üzerinden bir yol tesisini teklif ettikleri vakit Ruslar yeni bir gaile açmaktan korktular.

Ruslarla bizim murahhaslarımız arasında bir muahede projesi hazırlanmıştı. O sırada Çiçerin bize bir teklifte bulunarak Ermenilere yer vermemizi ve bu gailenin ortadan kaldırılmasını istedi. Murahhaslarımızdan Yusuf Kemal bu teklifle Ankaraya geldi. Her tarafımız düşmanlarla sarılmıştı. Yegâne anlaşabileceğimiz devlet, Rusya idi. Halbuki o bile Ermenilere arazi vermemizi istiyordu. Mustafa Kemal bu cereyana şiddetle mukabele etti. Rus hükûmeti şu iki şıktan birini seçmeliydi. Ya Ermenilere kıymet vermek veya millî Türk hükûmetinin dostluğunu kazanmak.

Nihayet derin görüşlü bir Rus ricali Ermeni mıntakalarından vazgeçerek millî hükûmeti tanıdılar. Bu

Eski Kültür Bakanı Hikmet

suretle daha o zaman millî topraklarımızdan fedakârlık etmemek suretile vaziyetimiz kurtulmuştu. Ermeniler, Oltiye hücum ederek katliâm yaptılar. Biz o sırada İngilizlerin Kafkasyayı terkedecekleri söylendiği için Ermenilere hücum etmedik. Bir iki ay sabrettik.

Biraz sonra Ermenilerle harbe başlamıştık. Ermeniler bizim harekâtımıza karşı çarçabuk muvaffakiyetli bir baskın yapmışlardı. Fakat kısa bir zaman sonra muharebe lehimize döndü ve son istasyon olan Sarıkamışa vardık. Bir ay sonra tekrar taarruza geçerek Kars kalesine girdik. Orada birçok cepane ile (600) top aldık. Biz Karsı aldıktan sonra Ermenilere resen bir nota verdik. Dedik ki, bizim sizinle bir davamız yoktur. Biz istiyoruz ki her millet kendi mukadderatına hâkim olsun. Siz Ermeniler bize karşı Fransız ve İngilizlere alet olmaktan vazgeçerseniz sizinle derhal anlaşırız.

Onların murahhasları geldiler. Sulh müzakeresi için şu teklifi yaptılar. Van, Bitlis ve Muşu bize verin(!).. Sersemlik ve vaziyeti anlamamak bu kadar olur.

Gayet sert mukabele etmek mecburiyeti hasıl oldu ve Abdülhamid zamanında kaybettiğimiz yerler de bizde kalmak üzere Ermenilerle sulh akdettik ve Gümrü muahedesi akdedildi. Bu sırada Bolşevik kıt'aları da bizim elimizde olmıyan Ermenistan arazisine girdiler.

1920 senesine doğru millî hükûmetin vaziyeti şu idi: Garbde Yunanlılar toprak kazanmışlardı. Bu toprak kazanmak bazan kârdır, bazan da ziyandır. Halbuik millî hükûmet şarkta düşman Ermeni hükûmetini ortadan kaldırmış, bize dost olan bir Ermeni hükûmeti kurulmuş, Ruslarla uyuşulmuş ve bir hudud tesis edilmişti. O zamanki düşmanlarımız bize (yok) nazarile bakamazlardı.

Leninin Mustafa Kemale gönderdiği bir mektub üzerine Rusyaya Ali Fuad Paşa ile bir heyet gönderdik.

O sırada Kızılordu ile Gürcü ordu arasında harb başladı. Biz Kars, Ardahan, Batum kısımlarını istedik. Gürcü sefiri bizi oyalamağa başladı. Mustafa Kemal bu yerleri harben alacağımızı söyleyince, onlar bura-ları terkettiler. Yalnız Batumu bırakmak istediler.»

Görüşler ve Görünüşler

Haklar peki, ya vazifeler?

Arsıulusal (beynelmilel) Kadınlar Birliği kongresi bu yıl ve içinde bulunduğumuz günlerde Yıldız tepesinden dünyaya yıldırımlar yağdırıyor, kadınlığın yüzlerce ve yüzlerce yüzyıldanberi verilmemiş olan haklarını belirtmek ve almak sayımına. Kadınlar kendi haklarının korunmasını kovalıyan bu ateşli çalışmaya tabiatile çokça alâka gösteriyorlar, ve herhalde kongrenin kuruluşunu duyanlar dikçe kulak kabartıyorlar.

Bereket versin biz Türkler bayanlarımızın bütün haklarını vaktinde kendilerine vermiş olduğumuz için memleketimizde bundan dolayı kavga çıkmıyacağını düşünerek rahat nefes alıyoruz. Bizde iş kazanılan hakkı hakketmeğe kalmıştır denilebilir. Gerçek, hayatta üstüne düşülecek iş yalnız haktan ibaret değildir. Bu alanda saygı değer kongrenin gürültü içinde bir tek noktayı belki de istiyerek fazlaca unuttuğuna elbet dikkat ediyorsunuz. Kadınların hakları, âlâ. Ya vazifeleri? Vazifeye hiç mi hiç yer vermiyen kongre bir tek gözlü teraziye benzemiyor mu?

Havalanan bir kadın!

Lora İngal

Bütün hayat havalanan kadın ve erkeklerle doludur ama söylemek istediğimiz kadın başka bir çeşid havalanışla yerinden fırlamıştır. Bu bir rekabet havalanışı, bu da bir kıskanclık hamlesi ama çeşidi bambaşka ve yepyeni. Kadın tayyarecilerinden Bayan Earhardt en son defa Amerika üzerinde 17 saat 17 dakika uçarak havada çok durma rekorunu kazanmıştı. Gene Amerikalı diğer bir tayyareci kadın, Bayan Laura İngalls da şimdi bu rekoru kırmak üzere Nevyorktan havalanmıştır. Adamla Havva cennetten yeryüzüne doğru beraber uçmuşlardı. Şimdiki Havva kızları yeryüzünden göklere doğru yalnızca havalanıyorlar!

Volterin selâmlaşması

Geçen gün Dolmabahçe sarayındaki çayda kongresist bayanlardan birine o gün Ayasofyaya gittiğimi anlatıyordum. Tabiî ibadet etmek için gitmiş olacağımı farzederek çok cemaat var mıydı diye sordu. Orasının şimdi müze olduğunu söylerken zaten ötedenberi ibadetle pek başım hoş olmadığını da ilâve ederek kendisine Volterin şu hikâyesini anlattım:

Dinsizliğile tanılan meşhur Fransız filozofu Volter paskalya yortuları zamanında bir kilise önünden geçerken dinî merasim yapan bir alaya rast gelince şapkasını çıkarmış. Bunu gören bir arkadaşı:

— Oo maşallah, demiş, dinle barışmışa benziyorsunuz?

— Hayır, diye cevab vermiş Volter, yalnız selâmlaşıyoruz! Görüştüğümüz yok!

Kongresist bayan kahkahalarla gülerek:

— Yes, very Well!

Dedi.

Günün bulmacası

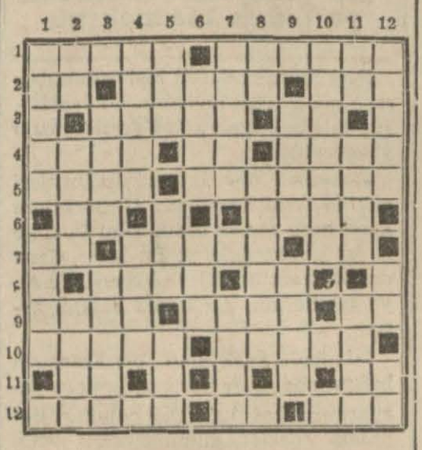

Soldan sağa:

1 — İçinde bulunduğumuz mevsim, yürümek. 2 - Senenin on ikide biri, baharın kokulu güzel süsleri, bizi doğuran. 3 - Kabil olma, zaman. 4 - Tibetlilerin papazı, nota, bir şeyin suyu alındıktan sonra geri kalanı. 5 - Onunla yürürüz, elmanın cem'i. 6 - Zaman, iskambilde kırmızı renklerden biri. 7 - Erkek, akma, beygir. 8 - Beyazın aksi, İngiliz alfabesinde bir harfin okunuşu. 9 - Hastalığa karşı verilen şey, klişelerin üstündeki küçük çizgiler, insanların yuvası. 10 - Firar eden, telgraf havadisi veren şirket. 11 - İran dilinde su, kolun ucu. 12 - Çenenin altındaki kıllar, öz türkçe sahib, habersizce.

Yukarıdan aşağı:

1 — Yeşil sebzelerden biri, bahar yemişlerinden biri. 2 - geceleyin gökte ışık veren yuvarlak, madenlerin iyilik ve fenalığını gösteren esas, Tibetlilerin rahibi. 3 - İtikad, gizli. 4 - Küşad etmek, Hind hükümdarı. 5 - İran dilidinde kavim, cemi edatı, atın ayakkabısı. 6 - Deva, ingilizce «ne» manasına gelen kelime. 7 - öz türkçe umumi, bir çeşid içki. 8 - Bir makinenin kurulmasına frenkçe verilen isim. 9 - Aparmaktan emir, cemaate namaz kıldıran. 10 - Koklayınca solan çiçek. 11 - Bir kumaşın genişliği, zamanı gösteren alet, öz türkçe selâm. 12 - Kabarmaktan emir, dağda ormanda vurulan hayvan, sıfat edatı.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	A	L	M	A	N	Y	A	■	H	A	R	B
2	V	■	U	S	■	U	Y	S	A	L	■	E
3	R	İ	A	Y	E	T	■	E	L	T	İ	■
4	U	Y	M	A	■	M	A	R	T	■	A	L
5	P	İ	E	■	İ	A	N	E	■	A	D	A
6	A	■	L	A	■	K	■	N	A	L	E	M
7	■	B	E	L	A	■	E	■	H	A	■	İ
8	S	E	■	A	N	D	L	A	Ş	M	A	■
9	A	■	A	N	M	A	K	■	A	■	K	İ
10	V	U	R	■	A	K	A	■	B	U	■	L
11	A	C	A	R	■	İ	B	O	■	■	S	A
12	Ş	U	B	E	■	K	■	K	A	N	U	N

Üç bayram birden geldi

Geçen perşembe günü Yahudilerin hamursuz bayramı başlamıştır. Bugün katolik ve Ermenilerin paskalyası, önümüzdeki pazar gününden itibaren de ortodoksların bayramları başlıyacaktır.

Muhtelif ırk ve mezhebde halka aid olan bu bayramların hep bir araya gelmesi şehrimizin hayat faaliyetini değiştirmiştir. Şehrin ticaret hayatında da bariz bir canlılık görülmektedir.

Paskalyayı şehrimizde geçirmek üzere Yunanistan, Romanya ve Bulgaristandan birçok aileler gelmiştir.

Papağandan gümrük.

Edirneden İstanbula gelen eşyanın bitmez tükenmez oldukça karışık gümrük muamelelerine tâbi tutulduğunu işittiniz mi? Bu gümrük işleri her memlekette bir yılan hikâyesi gibi uzayıp giden işlere ve hâdiselere meydan verir. Bunlardan bir gülüncü de geçen gün Fransada görülmüştür:

Meşhur sinema artistlerinden Roimu, Tartarenli Tartaren Taraskon filmini çevirdiği Cezayirden dönerken oradan harikulâde güzel yeşil ve mavi tüylü bir papağan getiriyordu.

Tam gümrükten çıkarken bir memur koluna yapıştı:

— Hey Mösyö Roimu, biliyor musunuz ki papağanlardan gümrük alıyoruz?..

— Çok şey, papağanlardan da gümrük mü alıyorsunuz?

— Evet canlı oldukları zaman...

Aktor Roimu papağana dönüp baksi, aksi baktı ve:

— Haydi uzun etme ver gümrüğü Jül... Âdet öyle imiş, dedi.

Beraet cezası

Şimdi adlî işlerimiz elbet daha yolunda olacaktır, fakat Abdülhamid idaresi zamanında adına beraet cezası denilen bir türlü mahpusluk şekli vardı. Bir tavuk hırsızı altı ay mevkuf kaldıktan sonra işte alâkası olmadığı anlaşılarak serbest bırakılınca hapishane âleminde bu altı aylık mevkufluğa beraet cezası adı verilirdi.

Bu cezanın Fransada görülen bir şekli ağırlık ve uzunlukta rekor kırmış gibidir:

Wendling

1910 da küçük bir kız çocuğunu katletmek cürmünden dolayı W. Wendling isminde biri müebbed hapse mahkûm olmuştu.

Fakat bu yıl asıl mücrim ölürken cinayetini itiraf etmiş ve binaenaleyh yirmi beş yıl hapislikten sonra beriüzzimme olduğu anlaşılan Wendling derhal serbest bırakılmıştır.

Katledilmiş olan çocuğun ailesi bigünah olarak yirmi beş yıl hapisanede yatan bu adamcağıza 250,000 frank tazminat vermiştir. Haksız yere hapisanede geçmiş ömrü bu paranın hatta on, yüz ve hatta bin misli telâfi edemez tabiî.

Ludendorfun eski bir sözü

General Ludendorfun Almanyada ikide birde ismi geçtiği ve dahilî siyasette çok büyük kuvvetler kazandığı bu son günlerde ondan boşanmış olan eski karısı Marguerite Ludendorfun 1928 de 8 Uhr Abenblatt ta neşrettiği hatıratını akla getirmek istiyen bir Fransız gazetesi bu hatırattan şu parçayı almıştır:

«Harbden sonra Ludendorf birçok kere resmen: «İmparatorluğu yıkan ihtilâlcilerin en büyük hatası ve budalalığı beni hayatta bırakmak olmuştur. Eğer ben bir kere daha mevkii iktidara gelirsem, merhametsiz olacağım, hepsini asacağım» demiştir.

Fransız gazetesi bu fıkrayı naklettikten sonra ilâve ediyor:

Bugünlerde Almanyada bu ihmallerini düşündükçe pişman olan eski ihtilâlcilerin adedi pek te az olmamalıdır galiba!...

İstanbuldan Parise giden ekspres

Yugoslavyada haydudların taarruzuna uğradı

Belgrad 17 (Hususî) — Bu gece buradan Parise doğru geçen Orient-Ekspres trenine karşı çok cür'etkârane bir taarruz vaki olmuştur. Novska ile Zağreb arasında, Parise doğru gitmekte olan trene haydudlar hücum etmiş ve posta vagonuna girerek, memuru bağladıktan sonra, muhtelif memleketlere aid on bir çuval postayı alıp götürmüşlerdir. Çuvallarda ne kadar para bulunduğu henüz meçhuldür.

Harb ihtimali

Bir Leh gazetesinin şayani dikkat yazısı

Varşova 20 (A.A.) — Kurjer Poranny gazetesi, uluslararası vaziyeti tetkik ederek diyor ki:

« Görünüşlere rağmen harb ihtimali pek azdır. Bazı memleketlerin millî emellere kavuşmak yolundaki gayretlerini görüyoruz. Ancak bunu silâha sarılmak suretile elde etmek istemiyorlar. Bu emellerde meşru olabilecek hususatı teslim etmekle beraber iltihak temayüllerine kat'iyyen karşı durulmalıdır. Bunun için de müessir yegâne çare elde askeri kuvvet bulundurmaktır.»

Hariciyede tayin ve terfiler

Ankara 20 (Telefonla) — Rodos konsolosu Hasan Refet Batum kançıları Orhan derecelerile merkeze nakledildiler.

Pire Başkonsolosluğunda konsolos muavini Cavid Ulvi Rodos konsolosluğuna, Moskova elçiliği kâtiblerinden Vecdet Tahir Roma elçiliği kâtibliğine tayin edildiler.

İktısad dairesinde orta elçilik müsteşarı Numan Tahir, altıncı hukuk müşavirliğinde Mehmed Ali Tevfik, dokuzuncu derece memurlardan Said, Moskova konsolosluk şubesini tebdile memur Naum, Belgrad elçiliği başkâtibi Saffet Urfi, Gömülcine konsolosu Selim Rauf, hususî kalemde elçilik başkâtibi Siret, elçilik ikinci kâtibi Faik Hüseyin sekinci dereceye, onuncu derece memurlardan muavin konsolos Muzaffer Kâmil, Prag elçiliği ikinci kâtibi İrfan, Vaşington elçiliği kâtibi Seyfullah, Bükreş elçiliği ikinci kâtibi İlhami, Bükreş konsolosluk işlerini gören Pertev Şevki, ikinci daireden Rifat Rüştü, dördüncü daireden M. Rüştü, Tevfik, Kâzım, kâtibi umumilikte Rıdvan Hâmid, Paris elçiliği kâtiblerinden Kemal Lûtfi, Kahire elçiliği kâtiblerinden Cemil, Nevyork kançıları Cemal Tayyar, muhtelit hukuk işlerinde Ahmed Rağıb, Atina elçiliği kâtiblerinden M. Receb, Bern elçiliği kâtiblerinden Ahmed Celâlettin dokuzuncu dereceye terfi etmişlerdir.

Uşakta bir idam

Uşak 20 (A.A.) — Simavın Kırıkkavak köyünden Ali oğlu Hüseyin hakkındaki ölüm cezası bu sabah saat üçte infaz edilmiştir.

Hüseyin evli olduğu halde başka birisinin karisile münasebetini engelsiz yapabilmek için ve sonra da evlenmek çarelerini aramak maksadile kadının kocasını öldürmekten suçlu idi.

Edebî tefrika: 1

Yazan Suad Derviş

—1—

Şekil, renk, çizgi, ziya, gölge yok!.. Hiçbir şey yok!...

Gözlerimin kapakları kapalı olduğu zaman hayalimde daha çok renk, çizgi, ziya ve gölge vardı.

Ben şimdi gözlerimi bir yokluk içinde dinlendiriyorum.

Ben şimdi gözlerimi kırpmıyorum bile...

Bakmak ve görmemek, görmeden bakmak... Ne zevk... Ne zevk...

Karanlığın sinirlere şifa veren, dinlendirici bir kuvveti var... Ben bu gecenin ebedî olmasını, hiç bitmemesini istiyorum.. Öyle rahatım ki...

***

Yataklığımın perdelerini; gözlerimi bütün ziyalardan korusun diye mahsus böyle kalın yaptırdım. Her gece yumuşak yastıklara, gündüzün yorgunluğu ile sızlıyan başımı gömerek, gözkapaklarımı açık tutup, bakışlarımı karanlıkta dinlendirmeği herşeyden çok seviyorum.

***

İpek hışıltısı var...

Odalarımızın arasındaki perdeyi açmış olacak... Kalın halılar ayak seslerinin nekadar da ustalıkla ve maharetle boğsalar; ben bir insanın... Onun.... Tuvalet odamda yürüdüğünü işitiyor... Hayır hissediyorum.

Elektrik düğmesi çevrildi.

Görünmiyen bir el karanlığıma mor bir çizgi çizdi. Gözlerimin önünde mor ziyadan uzun bir çizgi var.

Köşedeki mor abajurlu lâmbayı yakmış olacak.

***

Hiç kıpırdanmıyorum... Ayak seslerini dinliyordum.

Şimdi tuvaalet odasından yatak odasına yaklaşıyor. Kapının boncuk perdelerinin arasından geçti... Boncuklar sallandıkça, birbirlerine çarparak fısıldaşıyorlar. Ve mor çizginin üstünde, renk, renk pırıltılarla ufak yıldızcıklar yanıyor.

Yatağıma öyle yakın geldi ki...

Nefesini bile duyuyorum..

Niçin durdu?.. Niçin kımıldamıyor?.. Havayı hafif bir hareket titretti. Havanın, yukarıya doğru yükselen bir cismin etrafından iki tarafa kaçarken yaptığı hafif ve yakalanmaz sesi duyuyorum.

Mor çizgi münhanî bir hat oldu. Sonra genişledi.. Genişledi.

Kapı perdelerinin pırıltılı boncuklarından süzülen mor bir ziya, yatağımın kalın, ipek siyah perdelerinden içeri doldu.

Yataklığımın perdelerine renk, renk boncuklarla işlenmiş büyük ejderhaların pırıltısından kamaşan, kaçan bakışlarım ipek perdelerin yumuşaklığında kayıyor.

Şimdi, siyah perdeleri buruşturarak açmış olan, büyük, solgun eli görüyorum.. Onun elini...

Sonra karanlığın üstüne, muntazam çizgilerile, harikulâde güzel bir profil şekli çiziliyor.. Etinin rengi ve manası belli olmıyan, yalnız şekil olarak mor ziyadan bir zemin üzerine çizilmiş gibi görünen bir profil... Onun profili...

***

Kalın, gür bir ses, asabıma çok fena bir tesiri olan sıcak, alev gibi sıcak bir ses soruyor:

— Suzan!... Suzan!!... Uyuyor musun?

Artık aralık perdelerin önünde hududları mor ziya üstünde oyulmuş siyah bir külçe yok... Karanlıkta bile pırıldıyan bir çift göz var...

Hırçın ve sabırsız bir sesle ben de bir sualle mukbaele ediyorum:

— Ne istiyorsun?...

***

İki eliyle tutup birbirinden ayırdığı perdelerin ortasında; siyah pijaması içindeki, iri, heybetli, kocaman vücudü var.

— Seninle biraz konuşmak istiyorum.

Bu eksik ışığın içinde; çok solgun görünen elimle yatağımın yanındaki elektrik düğmesini çeviriyorum. Yataklığımın tavanından şimşek rengi tüllerle boğulmuş bir ışık dökülüyor... Ve siyah ipek perdelerin üzerindeki ejderha kalabalığı bu ışıkla canlanıyor, pırıldaşıyor..

Eski heykellerin haşmetli, muntazam güzelliğile güzel olan yüzü bana yaklaşıyor:

— Sana o kadar çok söyliyecek-lerim var ki...

Sesinde yalvaran bir ahenk var...

Doğruluyorum...

Oturuyorum....

Beyaz ipek geceliğimden çıkan esmer omuzlarımı avuclarımla örtüyorum.

Kollarım göğsümün üstünde çaprazlanmış duruyor:

— Seni dinliyorum.

Yatağın ayakucuna oturuyor. Dağınık siyah saçları, solgun alnının bazı yerlerini örtüyor...

— .....

***

— Başlasana!...

Susuyor...

— Nihad ne söyliyeceksin?...

Sağ elimi sol omuzumdan çekerek ağzımı örtüyorum.

— Öyle uykum var ki...

— Esniyorum.

— Haydi yavrum... Söyliyeceğini biran evvel söyle... Bütün dikkatimle seni dinliyorum.

— .....

.....

***

— Suzan bu, daha nekadar devam edecek?...

Nihayet konuşuyor.

— Ne?...

— Senin bu halin!... Suzan sen beni sevmiyorsun.

— Mademki bundan bu derecede eminsin. Mütemadiyen ayni şeyi tekrarlamakta ne mana var?..

— Sözünü anlamıyorum.

— Seni sevmediğime emin değil misin?

— .....

— Eminsin, buna şüphe yok... Emin olmasan hergün bu lâkırdıyı bana tekrarlamazsın...

— Bu, bana bir cevab mı?...

— Evet..

— Yani?...

— Yani ısrar etmeğe lüzum yok..

— Suzan...

— Anlaşıldı mı?...

Omuzlarımın üzerindeki ellerimi tutuyor:

— Suzan! diye tekrarlıyor...

— Hem kuzum sen çocuk musun Nihad... Gece odama bana bu sözleri söylemek için mi geldin?... Beni bunun için mi uyandırdın?... Söyliyeceklerinin hepsi bumuydu?...

— Suzan çok muztaribim..

— Ne istiyorsun Nihad?... Daha ne istiyorsun?... Şikâyetin nedir?... Neden şikâyet ediyorsun?...

(Arkası var)

Küçük Hikâye

Teşekkür

Perihan Omer

Gazetelerdeki acayib havadis herkesi meşgul ediyordu. Kıskanc bir kadın kocasını metresile yakalamış ve genc kadını iki kurşunla öldürmüştü. Asıl acayiblik rakibinin kurşunlarile âşıkının kolları arasında ölürken genc kadının kekeliyerek teşekkür etmesinde idi. İşte herkesi meraka düşüren de bu idi.

Genc yaşında kendini hayattan uzaklaştırana nasıl teşekkür edilebilirdi?.. Lâkin birkaç gün sonra herkesin merakı zail olmuş, hatta bu genc ölünün arkasından epey gözyaşı dökülmüştü. Çünkü kadının âşıkı gazetelerden birine onun hatıratının son yapraklarını vermiş ve «onu herkesin anlamasını istiyorum, ruhuna lânet değil; merhamet ve hürmet etmeli» demişti.

***

İkinciteşrin 19.

«..... Hastayım, bunu biliyorum. Fakat ne derece?.. Hayatta bana ne kadar zaman ve ne kalacak? Bunu bilmek istiyorum ve bunu bilmekten korkuyorum. Artık ilâc şişelerinin dibinde yaşıyacağım günleri sayacağım. Zayıflığın irileştirdiği gözlerimin daldığı pis kokulu şişeler beynime saplanan fikri sabiti büsbütün yerleştirmek için kalkıp inen bir çekiç vazifesi görecek. Yoksa hırıltıları yırtarak yükselen keskin öksürük seslerinin kulaklarımda bıraktığı akisleri dindirebilecek mi?..

Hiç zannetmem. Her sabah biraz daha kuruyan yanaklarımda hayatın rengini bulabilmek ümidile kalkacağım. Halbuki aynam bana gene her zamanki gibi titrek ümidimde şaklıyan bir kırbac olacak. Zayıf omuzlarım düşük yatağıma dönerken titrek ellerim dereceyi arıyacak, o da kalbime iğnesini soktuktan sonra yemek ve ilâc saatleri arasında akşamı, uykusuz geçireceğim geceyi bekliyeceğim, yalnız... Yapayalnız...

Bir hastada hangi dost neş'esini söndürmek, hangi âşık arzusunu, zevkini kurutmak ister?... Korkulan, kaçılan bir hayal gibi, tek başıma kuvvetsiz vücudüme çöken ıstırab yükünü taşıyacağım. Niçin, neden bütün bunlar?...

Beni iten kollardan, hayattan niçin birden uzaklaşmıyayım?... Neden günleri, saatleri sayarak gitgide çökerek beklemek?.. Arkamdan dökülecek gözyaşlarına mı acıyorum?.. Acaba, bütün bu ıstırabıma karışarak rengini değiştirecek, bir tek gözyaşı akıtacak kimsem var mı?.. Eğer yüzüm eskisi gibi güzel, omuzlarım, göğsüm eskisi gibi dolgun, gergin olsaydı, ayaklarımın dibinde hıçkıracak pek çok âşık olurdu. Lâkin o zaman ayaklarımı, dizlerimi ıslatan bu yaşlar kalbime kadar çıkabilir miydi? Hayır, sadece gururumu biraz okşıyarak, neş'emi biraz daha parlatarak geçerdi.

Halbuki şimdi, bir damla... Bir damla... Belki beni hayata bağlar...

İkinciteşrin 23.

..... Herşeye rağmen doktora gittim. Giderken, dünya, hayat, sokaklar, insanlar nasıldı, ne idi? Hiç bilmiyorum, herşey uçuyor, herşey geçiyor, herşey uzaklaşıyor, birbirine karışıyor, bulanıyor, bulanıyordu. Ayakta nasıl durabiliyor, beni aşağıya doğru çeken sinirlerime nasıl hâkim olabiliyordum?... Doktora ne söyledim?.. Galiba:

— Kimsem yok, hastayım, biliyorum. Fakat ne derece? Nasıl hareket etmeliyim?.. Açıkça söylemeniz lâzım, dedim.

Bana öyle geliyor ki bu adam, hiçbirşeyin yaşıyamadığı kadar uzun bir müddet cevab vermedi. Nihayet, müteredditd, ağır bir ses:

— Evet. Hastasınız!.. dedi. Ciğerlerinizin birini söndürtmek, ötekini de tedavi ettirmek mecburiyetindesiniz. Eğer dikkat ederseniz uzun seneler yaşayabilirsiniz. Bu vaziyette olan birçok kimseler...

Daha neler söyledi, bilmiyorum. Sadece teşekkür ettim ve çıktım. Sokaklarda herhalde yürüyordum, ihtimal ağlıyordum da...

Birden kolumdan biri çekti, halecanla:

— Ne yapıyorsunuz, eziliyordunuz, diye söylendi. Çılgınca bir hiddetle beraber aklım başıma gelmişti.

Adamı omuzlarından yakaladım, sarsarak bağırdım:

— Sana ne oluyordu budala?.. Neye kurtardın?.. Ah farkında bile olmıyacaktım... Alçak!.. Alçak!..

Bu sefer hıçkıra hıçkıra ağlıyordum, gene beni kollarımdan yakaladı, çekti.

Gözlerimi kurutarak açtığım zaman bir otomobilde olduğumun farkına vardım.

Yanımda gene o adam vardı. Yavaşça sordu:

— Eviniz nerede?..

Söyledim. Otomobil sokağı döndü. Biraz sonra da kapının önünde durdu. Beraber indik, eve beraber girdik, hatta yatak odama da beraber çıktık. Ben şezlonga uzandım, o mendilini kolonya ile ıslatarak alnıma koydu, yanıma oturdu. Ellerimi avucları içinde sıkarak konuşmağa başladı.

— Bu kadar genc ve bu kadar güzel; bu yeis neden?..

Hayretle tekrarladım.

— Bu kadar genc ve bu kadar güzel?..

— Evet, hem çok güzel...

Demek hâlâ gencliğim ve güzelliğim kalmıştı. Ciğerlerimi bitiren hastalık onları bitirememişti. Karşımdaki adama büyük bir minnettarlıkla baktım. O da genc ve güzeldi. Zannedersem gülümsedim de.. Çünkü ağzımda yanaklarımdan yuvarlanan gözyaşlarımın lezzetini duymuştum. Demek bir tebessüm daklarımı açmıştı. Ona, ilk defa gördüğüm adama, bütün derdimi, herşeyi anlattım. Gözlerinde gittikçe derinleşen bir merhamet vardı. Ve nihayet iki damla yaş... Çıldırıyorum zannettim. Dayanamadım, başını yakalıyarak çektim; benim için dökülen bu yaşları içtim. Artık hangi ilâc bana onlardan ziyade şifa verebilirdi?.. Onları kalbimde hissettiğim zaman âdeta mes'uddum. Akşama, karanlık oluncaya kadar benimle oturdu, beni teselli etti; hatta hayatında ilk defa sevmeğe başladığını söyledi. O gittikten sonra sersemlemiştim; içimdeki ıstırab mı, neş'e mi ne idi? Pek anlıyamıyordum. Kalbim çarparak derin bir uykuya daldım.

İkincikânun 10.

«... Hergün geliyor, ve beni seviyor. İlk evveller pek inanamıyordum, fakat artık inanıyorum, beni seviyor. Ölümden evvel onun oldum. Bazan öyle çılgınca sevişiyoruz ki... Fakat o zaman zaman müthiş ıstırab çekiyor, vicdan azabı içinde bir çocuk gibi ağlıyor, halbuki ben memnunum. Onu ağlatmak, hatta ölüme onun ellerile yaklaşmak hoşuma gidiyor, bu suretle, onda daha unutulmaz bir hatıra bırakacağımı ümid ediyorum.

Unutulmamak, bu da biraz yaşamak değil mi?... Bazan acayib bir saadetle mes'ud oluyorum. Lâkin bazan çok, çok ıstırab çekiyorum. Eskisinden daha bile fazla.....

İkincikânun 18.

«..... Evlimiş, bunu benden saklamak istedi, fakat sonra söylemeğe mecbur oldu. Hırçın, sinirli bir karısı varmış, onu hiçbir zaman için sevememiş ama kadın seviyormuş, ona karşı iyi olması ve benden sonra o kadına başka kimse ile ihanet etmemesi için yalvardım. Yemin etti.

Bilmem, bunu o kadın için mi, kendim için mi yaptım?...

Gittikçe zayıflıyorum. İlâclar, yemekler fayda etmiyor, bütün süsüme, yüzüme sürdüğüm bütün güzel renklere rağmen çirkinleşiyorum. Bunun farkına her varışta intihar etmeğe karar veriyorum. Kendimi onun kollarında bulduğum her sefer, yalnız kalınca intihar etmek fikrile daha çılgınca sevişiyorum. Fakat her yalnız kalınca öteki seferi bekliyorum.

— Bir kere daha... Bir kere daha... diyorum...

İkincikânun 29.

Artık ölmem lâzım. Muhakkak, muhakkak... Yoksa onda iğrenç bir hatıra bırakacağım. Allahım sen bana kuvvet ver, sen beni kurtar...

PERİHAN ÖMER

Erdekte Çocukları Esirgeme Kurumu

Erdekte yeni kurulan Çocukları Esirgeme Kurumu idare heyeti

Erdek (Hususî) — Kazada yeni teşekkül eden Çocukları Koruma Kurumu askerlik şubesi reisi Hâdi Atanın başkanlığında ilk toplantısını yapmış ve ilk yardım olmak üzere şimdilik fakir yirmi bir talebeye hergün sıcak yemek verilmesi temin edilmiştir. Ayrıca kimsesiz ve fakır çocukların elbise, kundura ve tedrisata müteallik noksanlarını karşılamak için 23 nisan çocuk bayramında bir müsamere verilmesi kararlaştırılmıştır.

Dezanşanteler diyarında feministler toplanıyor

"Pari Suvar„ muhabirinin gazetesine buradan yolladığı bir mektub

Pari Suvarın sureti mahsusada buraya gönderdiği muhabir, M. Jan Barua telefonla gazetesine şu ilk yazıyı göndermiştir.

«İstanbul 16 — Fransız feministleri vaktile Âyan azasından Duplantiere karşı harb açmak üzere, beni Puatiye kadar götürmüşlerdi. Bu sefer, daha da uzağa sürüklediler ve işte şimdi Asya sahillerinin karşısında bulunuyorum.

İstanbula ayak atan bir Fransızın hafızasında, ister istemez, Lotinin yazılarından bazı hatıralar bulunur. Buradaki Türkler, gülümsüyerek, onun büyük bir şair olduğunu söylerler; lâkin onu kendi an'anelerinin müverrihi olarak kabul etmiyorlar.

Fakat, acaba Lotiye demiş olsalardı ki, onun o acayib gönlünü işgal eden bu esrarengiz kadınlar, günün birinde, yüzlerini örten peçeleri atacaklardır. Acaba ne düşünürdü? Sonra, daha da ileri giderek, her türlü an'anelerden sıyrılan bu kadınların, esiri bulundukları erkeklerle müsavi ve dünyada her kadından fazla hür olarak bütün yer yüzündeki kızkardeşlerini Abdülhamidin sarayında toplanmağa davet edeceklerini aklına getirir miydi?

Halbuki, beni bugün, Boğaziçi sahillerine kadar sevkeden hâdise bundan başka birşey değildir. Kadınların siyasal ve medenî haklarını müdafaa eden arsıulusal birlik, hemen her sene, bu bayanlar için hem zevkli bir seyahat ve hem de ciddî meseleleri görüşmekle beraber, gözlerini güzel manzaralarla doldurmalarını temin eden bir kongre tertib eder.

Teslim etmelidir ki, İstanbul bu husus için en elverişli bir yerdir ve kongre azaları 1929 danberi toplanmadıkları cihetle, birbirlerine söyliyecek, elbette pek çok şeyleri vardır..

Semplon treninde, lokanta vagonu bu bayanların adeta istilâsı altında idi. İçlerinde her memleketten, her çeşid güzeller vardı. Güzellik kelimesinin buradaki manası, maddî olmaktan ziyade manevidir. Zira feministler, bizzat, bu maddî temayüz vesilesini ehemmiyetsiz addederler. Onların kıymet verdikleri manevi fazaileidir.

Derler ki Amazonlar, daha rahat harbedebilmek için, memelerinin bir tanesini kestirirlermiş. Bizim konsgrecilerimiz bu derece radikal bir fedakârlığa katlanmamışlardır ve diyebilirim ki, umumiyetle, bu bayanlar çok sıhhatte görünüyorlar.

Maamafih içlerinde bir tanesi var ki, endamı, zayıflığı ve siması itibarile tıpkı Gandiye benziyor. Yalnız, bunun, fazla olarak, incecik bir piliç ensesinin üzerine dökülen bir tutam saçı var. Felsefesine gelince, Hindlininkinden daha keyifli. Pis bir Bulgar şarabından hem içiyor, hem de:

— Canım! Gülelim biraz! diyordu. Ciddiyetimizi yarın takınırız.

Ciddiyet.. Şüphesiz ki hepsinde var. Kendilerinin, Beyoğlu veya İstanbul sokaklarında, yahud ki Bağdaddakinden örnek alınarak yapılmış Kapalıçarşıda gezip İstanbul yadigârları aradıklarını, ve Ayasofya yahud ki Süleymaniye camilerine baktıklarını görmezsiniz. Boğazın sularında süzülen yahud ki Adalara doğru akan vapurlarla kayıklarda da onlara rastlıyamazsınız.

Onlar, Kızılsultan tarafından, en güzel bir tepenin üzerinde inşa olunmuş ve hâlâ on metro yüksekliğinde bir duvarla muhafaza edilen Yıldız köşküne vazıyed etmişlerdir.

Yıldız, Türk kadınının eski devirlerdeki esaretinin sembolüdür. Sultanlar, odalıklar, halâyıklar bu ağaclık tepenin üzerinde, hünkârla oğullarının saraylarında yaşarlardı. Dünya ile alâkaları kesilmiş, mahpus yüzlerce kadın, burada, şekerlemeler geveliyerek, saz çalarak ve efendilerinin iltifatını bekliyerek, şişer, otururlardı.

Haremlerden kurtulan bu sultanlar, hayata iade edilen odalıklar, müdafaasız kalan halayıklar ne oldu?. Bu ayrı bir meseledir.

Her sene, ramazanın on beşinde yeniden evlenen ve saltanat seneleri, karılarının adedile hesab edilen padişahın kadınlarından yalnız bir tanesinin Türkiyeye avdetine izin verilmiştir. O da gelmiş, kocaya varmıştır. Boğaziçinin yalılarından birinde, sakin oturuyor.

Arsıulusal Kadınlar Birliğinin on birinci kongresi perşembe günü açılıyor. Bayanlar, dünden itibaren Yıldıza yerleşmişlerdir. Fakat, ta Paristen bunun için geldiğimiz halde, biz erkekleri oraya koymıyorlar.

Bütün memleketlerin burada mümessilleri bulunacaktır. Begüm Şerife Hamid Alinin reisliği altındaki Hind debgeleri, İstanbul sokakların-

İstanbulun mühim meseleleri

Vali temas için dün Ankaraya gitti

Vali Muhittin

Vali ve Belediye Reisi Muhittin Üstündağ Belediye ve Vilâyete aid bir kısım işler için İç İşleri Bakanlığile temasta bulunmak üzere Ankaraya gitmiştir.

Valinin Ankarada meşgul olacağı işlerin başında bilhassa iki mesele olduğu söyleniyor: Bunlardan birincisi yeni yapılan Keresteciler halinin yeni nizamname ve tarifesinin Bakanlığa arzıdır, İstanbulun olduğu kadar İstanbula sebze ve meyva veren civar vilâyetlerin de ekonomisi üzerinde mühim bir rol oynıyacak ve değişiklik yapacak olan İstanbul halinin faaliyete geçmesine Ankarada hususî bir değer verilmektedir.

İkinci meselenin de yeni yaptırılacak şehir plânı meselesi olduğu söylenmektedir. Şehir plânı hakkında simdiye kadar yürütülen bazı müteallar üzerinde ve jürinin tetkikat ve karar şekli hakkında Muhittin Üstündağ izahat verecektir. Bu plânın yapılmasının Alman mimarlarından Ergöçe verilmesi tensib edilmisti. Bakanlığın bunu muvafık görmediği de yazılmıstı. Ankarada bu hususta kat'î kararlar alınacaktır.

Bu arada Evkafla Belediye arasında uzun zamandanberi bir türlü halledilemiyen su ve mezarlık ihtilâflarının halli için seçilecek dört hakemin intihabı meselesi de bulunmaktadır.

Bunlardan baska Vali, Belediye bütçesini de Ankaraya götürmüstür. Bütçe alâkadar Vekâletlerce tetkik edildikten sonra tasdik edilecektir.

Terkos Müdürü Kastellonun mukavelesi bittiğinden Ankarada onun yerine tavin edilecek yeni müdürün tayini isi bir neticeye bağlanacak ve İstanbul Belediyesinin Belediyeler Bankasından alacağı yedi yüz bin liralık istikraz işine aid maumele ikmal edilecektir.

Berlin müzakereleri

(Baş tarafı birinci sahifede)

bir hava içinde geçmiştir. Yeni mukavle umumî hatları ve ihtiva ettiği maddeler itibarile bundan evvelki mukavelenin aynidir. Yalnız bu defakinde Almanyaya olan ihracatımızı daha fazla genisletcek şekilde lehimize imkânlar bulunmuştur.

Yeni mukavelenin, iki memleket ticarî münasebetı için çok hayırlı olacağı kanaatindeyim.

Yarın (bugün) akşam yeni Türk - Alman ticaret mukavelenamesini hâmilen Ankaraya gideceğim. Mukaveleyi bugünlerde Vekiller Heyetine takdim ederek icab eden izahatı vereceğim.»

Türk - Bulgar ticaret muahedesi

Sofya 20 (Hususî muhabirimizden, telefonla) — Hariciye Vekâleti Başkâtibi Numan Rifat dün Sofya istasyonundan geçerken kendisini karşılıyan Bulgar gazetecilerine Türk - Bulgar ticaret müzakeratı hakkında şu beyanatta bulunmuştur:

«— Bu müzakerat normal şekilde ilerlemektedir. Maalesef iki memleketin ticarî münasebatı bugün çok durgun bir haldedir. Bütün kuvvetimizle iki memleket arasındaki ticarî mübadeleyi artırmalıyız. Müstakbel ticaret muahedemizin gayesi işte bu olmalıdır.»

Bulgaristanla Türkiye arasında yeni ticaret muahedesinin müzakeresi Sofya ticarî mehafilinde büyük bir alâka ile takib edilmektedir. Bulgarlar bizimle daha sıkı ticarî münasebata girişmeği çok arzu ediyorlar.

İranda zelzeleler devam ediyor

Tahran 20 (A.A.) — İranın şimal vilâyetlerinde ve bilhassa Mazenderanda zelzeleler devam etmektedir. Mühim zararlar ve birçok insan telefatı olduğu söylenmektedir.

Sabık Kayser hasta mı?

Amsterdam 20 (A.A.) — Sosyalist Het Volk gazetesine göre, Doorn şatosunda oturan sabık Kayser Vilhelm, şiddetli bir gripe tutularak hastalanmıştır.

Bu haberin doğruluğu henüz teeyyüd etmemiştir.

Venizelosun Yaptıkları

Yazan: Sabık İntellices Servis Şefi Sir Bazil Tomson

— 21 —

Yunanlılar arasında İngiliz nüfuz ve haysiyetine indirilen darbelerden hasıl olan zararlar, müsamaha edilemiyecek kadar büyüktü

Binbaşı ayrıca «demi-mondaine» denilen yüksek fahişelerden de bir casus bölüğü teşkil etmişti. Bunlar, dostlarını farkına vardırmadan sorguya çekerek Fransız deniz zabitine malûmat getireceklerdi. Bu güzel kadınlar, vazifelerinde hiç sıkıntı çekmiyorlardı. Cömert binbaşının hoşuna gidecek şeyleri uydurup uydurup ona yutturuyorlar, böylece hediyelerini çeki - yor, parasını sızdırıyorlardı.

Rokföy, hatta, Kral Kostantinin mahremiyetine giren ve onun esrarını öğrenen bir kadını para ile istihdam ettiğini tefahürle söylemek cür'etini bile göstermiştir.

Onun bütün bu yaptıkları Atinadaki İtilâf sefirlerinin malûmu idi. İngiliz, Rus ve İtalyan hükûmetlerinin, kendi menfaatlerinin idaresini, böyle ellere bırakmaları ve adalet istiyen ikinci derecede bir milletin, bir divanıharb huzurunda esir muamelesi görmesine tahammül etmeleri akıl kabul edeceği şeylerden değildir.

Memlekete yeni gelmiş olan ve şahsî bir politika takib etmek kabiliyetinden mahrum bulunduğu aşikâr bulunan Fransız sefiri M. Giyömen, çok geçmeden, kendi ataşenavalinin nüfuz ve tesiri altında kaldı. Rokföy Atinada hayli meşhur olduğu halde, onun çevirdiği manevralardan hiç biri henüz İtilâf kabinelerinin kulağına gitmemişti.

Bu esnada Fransız makine zabitlerinden Rigoud (Rigo) isminde biri, Rokföy tarafından hususî istihbarata memur edilmişti. Bu Rigo, İngiliz ordusunda muvakkaten mülâzim rütbesini haiz olan ve Yunanistandaki İngiliz istihbarat ve casusluk teşkilâtına memur bulunan bir İngiliz gazetecisile gayet sıkı dosttu ve beraber çalışıyorlardı. O tarihte, İngiliz istihbaratının ancak vodvillerde görülen tuhaflıkları ve garabetleri, Rokföyün yaptığı işlerden daha az tehlikeli idi. Yunan zabıtasının tahkikatı üzerine, İngiliz istihbarat ve casusluk teşkilâtının, bar ve kabarelerdeki dansözleri casus diye kullandıkları ve bunları resmî İngiliz otomobillerinde gezdirdikleri meydana çıktı. Bu suretle Yunanlılar arasında İngiliz nüfuz ve haysiyetine indirilen darbelerden hasıl olan zararlar, müsamaha edilemiyecek kadar, büyüktü.

(İngilizler, mütareke zamanında İstanbulda da ayni şeyleri yapmışlar, Maksvel gibi İngiliz zabitlerinin soyguculukları, rezaletleri İngilizleri ve İngilterenin şeref ve haysiyetini sıfıra indirmişti. Bir gün, Sir Bazil Tomson gibi bir İngiliz çıksa da, Atinada olanlar gibi İstanbuldakileri de yazıp o herifleri kepaze etse... — Cumhuriyet)

Yukarıda ismi geçen Fransız deniz makine zabiti Rigo, bir gün, diğer bir Fransız zabitine aynen şu sözleri söylemiştir:

«— Burada yaptıklarımız bir gün meydana çıkarsa ve kullandığımız vasıtalar malûm olursa müthiş bir kıyamet kopar.»

Rokföy, propaganda yapmağı bilmezdi ama en iyi propagandanın vak'alar ve hâdiseler olduğunu anlamıştı. Onun için, kendi siyasetini yalancı çıkaran hâdiseler olunca, o da yeni hâdiseler tertib edip sahneye koyardı.

Gizli istihbarat ve casusluk teşkilâtında çalışan zabitlerin harb zamanında daima kapıldıkları bir temayül vardır ki o da, hükûmetlerini, kendilerinin şahsan doğru addettikleri istikamete sürüklemeğe çalışmalarıdır. Fakat, istihbarat zabitlerine - vazifeleri kendilerini buna sevketmekle beraber - memleketlerinin siyasetine karışmalarına müsaade edildiği çok az görülmüştür. Bunlar, bazan, karargâhı umumideki âmirlerine, mübalâğalı raporlar vererek onlar üzerinde tesir husulüne çalışırlarsa da İngiliz istihbarat dairesinde o kadar çok kontrol unsuru vardır ki bu gibi mübalâğalı raporların zararı pek ehemmiyetsiz olur. Yunanistanda ise Rokföyün yegâne kontrolu, sefirle Bahriye Nazırı idi. Halbuki binbaşı, bunların ikisini de yağlayıp pullayıp kendi cebine indirmişti. Başkumandan General Saray ise bir murakıb değil bir müşevvikti.

Rokföyün nasıl bir istihbarat zabiti olduğunu göstermek için bir tek misal yetisir.

Hiçbir şeyden haberi olmıyan bir istihbarat zabiti

Amiral Dartige de Fournet, onu ilk gördüğü zaman, Yunan Bahriye Nazırile Yunan donanması Başkumandanının isimlerini sordu. Yunan harb gemilerinin silâhları ve bir de Salamis tersanesile Keratsini arasındaki mania hattının mahiyeti hakkında kendisine malûmat vermesini rica etti.

Binbaşı öyle cevablar verdi ki Amiral, daha o anda bu malûmatın doğruluğundan şüphelendi ve bir iki gün sonra şüphelerinde haklı olduğunu öğrendi. Fransız Bahriye Nazırı Amiral Lâkazın, bu adamın şahsına ve raporlarına karşı kat'î bir itimad göstermesi amiralı hayretler ve teessüfler içinde bıraktı.

Atinada oturan bir ataşenavalin, Fransanın Yunanistana karşı tuttuğu siyaseti nasıl altüst ettiğini ve hatta Fransanın müttefiklerile olan münasebatını nasıl tehlikeye düşürdüğünü anlıyabilmek için Fransız kanunu esasisinin bazı hususiyetlerini bilmek lâzım gelir. Fransız Reisicumhuru, kara ve deniz kuvvetlerinin resmen başkumandanıdır. Sulh zamanında bu başkumandanlık sadece bir unvandan ibarettir. Harb zamanında, ise iş değişir. Eğer Cumhurreisi kuvvetli bir şahsiyet ise, Başvekilin vesateti olmadan Harbiye ve Bahriye Nazırları daima onunla temas edebilirler.

Amiral Lâkaz

Bahriye Nazırı Amiral Lâkaz bu itibarla, daima Puankareyi ziyaret ediyordu. Bu amiral, Fransız müstemlekelerinden Bourbon adasında doğmuş babası Fransız, anası yerli bir melezdi. Bu adamda Fransız melezlerinin bütün meziyet ve kusurları vardı. Çok kendini beğenmişti; nefsinden emindi; cesurdu; zekâsı mahdudduO, hiçbir zaman harbetmek fırsatını bulamamıştı. Fırsat düşseydi, alacağı kararların daha önceden yanlış olacağı muhakkak olmakla beraber, cür'et ve cesaretle döğüşeceği şüphesizdi. Umumî Harbin tarihinde, kısaca şöyle bir göründükten sonra derakab silinip gitmişti.

Amiral Lâkaz Yunanistandaki feâlâketli faaliyeti esnasında daima körükörüne Rokföyü tutmuş, bu suretle o siyasetten bol bol mes'ul bulunmuş olmakla beraber, sonra, Fransız meb'usan meclisi bahriye komisyonu, binbaşıyı mahkûm ettiği zaman, Bahriye Nazırı, hemen himaye ettiği adamı başından atmış, hatta söylendiğine göre, Rokföy ölürken, kendisini görmeğe gelmesini rica ettiği halde, semtine bile uğramamıştır. Fakat, onun Kral Kostantin hakkındaki mübalâğalı ve uydurma raporlarına her zaman inanmış ve bunları Cumhurreisine iblâğ etmiştir.

[Arkası var]

Torbalıda tırtıllarla yapılan mücadele

Torbalı «Hususî» — Torbalı köylerinde çamlara arız olan tırtıllarla mücadeleye başlanmıştır. Ziraat ve Orman memurları bu işte köylüye rehberlik etmektedirler. Gönderdiğim resim bu mücadeleyi göstermektedir.

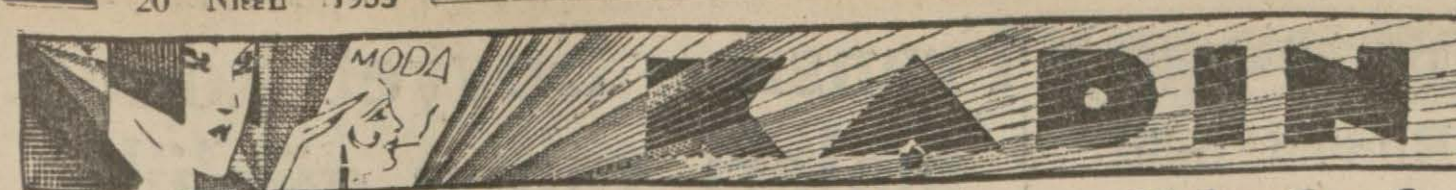

Konuşma

Kadınlar kongresinin faydaları

Kadınlar kongresinin İstanbulda toplanmasının sayısız faydaları oldu. Bir kere dünyanın dört bucağından, Avustralya, Jamayık gibi en uzak yerlerinden gelmiş kadın üyeler Türkiyeyi, Türkleri ve Türk kadınlarını gözlerile gördüler, onlar hakkında hâlâ söylenmekte devam eden asılsız efsanelerin nekadar asılsız olduğunu anladılar. Türk kadınlığının ancak şimal memleketleri ve İngiltere gibi birkaç yerde kadınlara verilmiş siyasî haklardan istifade etmekte bulunduklarına şahid olarak onları biraz da kıskandılar.

Bunları tabiî memleketlerine döndükleri zaman sade kadın arkadaşlarına ve kadınlık muhitine değil, herkese, bilhassa çocuklarına ve torunlarına anlatacaklar.

Bizim kendimizi tanıtmak itibarile kazandığımız faydalar bunlar.. Bizim onları tanımak itibarile ettiğimiz istifedeler ise, kadının siyasî ve medenî haklarını aldığı yerlerde onları muhafaza etmek, almadığı yerlerde ise onu kazanmak için ne ateşli şekilde mücadele etmekte olduğudur.

Biz, bu mertebeye kolayca erdiğimiz için belki onun kıymetini iyi takdir etmiyorduk. Fakat bizim on senede aldığımızı onların otuz kırk senelik bir uğraşma neticesi hâlâ elde edemediklerine şahid olunca gurur la ve iftiharla göğsümüz kabardı. Türküm, Türk kadınıyım diyene ne mutlu!

Yeni akşam elbiseleri

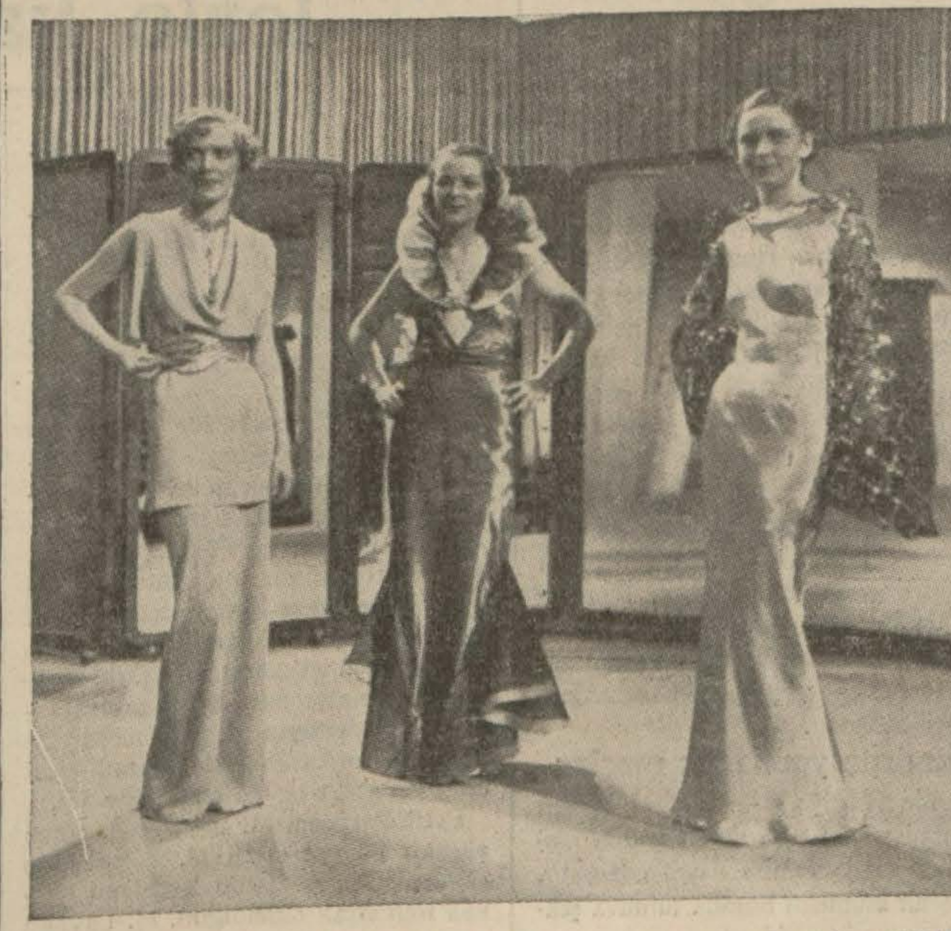

Koyduğumuz nümuneleri Ufanın yeni çevirmekte olduğu «Kibar Kadınlar Terzihanesi» filminde teşhir etmekte olduğu orijinal modellerden çıkardık. Onun için henüz model kitablarına geçmemiş bir yeniliktedir. Yukarıda solda pijamayı andıran bir gece elbisesi.. Kumaşı ağır ipekli kreptendir. Bel ve göğüs tezyinatı lâmeden ve yahud resimdeki gibi arjante veya dore parçalarından olabilir.

Ortadaki taftadandır. Eteğinde ve yakasının kenarında beyaz süsleri vardır. Yaka ve göğsün alt kısmındaki açıklık çok orijinaldir. Sağdaki düz, önü kapalı olmak itibarile sade fakat zariftir. İyi düşecek ağır bir ipekliden yapılması lâzımdır. Bunun omuzdaki kafes kafes örülmüş pelerini çok orijinaldir.

Başka memleketlerde

Romanya kadın atletleri

Dostumuz Romanyada da, bizde ve bütün Avrupa memleketlerinde olduğu gibi kadınlar spora çok meraklıdırlar. 1936 Olimpiyadında iyi bir mevki kazanmak için erkekler kadar kadınlar da çalışıyorlar. Resmimiz Romanya kadın atletlerinden mizrak atan bir bayanı Olimpiyadlara iştirak etmek üzere ekzersis yaparken gösteriyor.

Yeni bir kadın zaferi

Tayyarecilik artık kadınların en fazla muvaffak oldukları bir spor şekli oldu. Sürat, büyük seyahat, havada mümkün olduğu kadar uzun müddet kalmak, işlerinde erkek tayyarecilerle boy ölçüşen birçok kadın tayyareciler mevcud.. Resmini gördüğünüz Jean Batten bir İngiliz kadın tayyarecisidir. İngiltereden Avustralyaya kadar hiç yere inmeden bir sefer yapmış ve kadın tayyarecilik âlemine yeni bir zafer kazandırmıştır.

Yeni Şapkalar

Bu senenin modası 1900 ü andırıyor

Moda, hiç şüphesiz ki, ruhunu hayattan alıyor. Bazıları mütemadiyen değişen modadan şikâyetçidirler. Halbuki hayat yerinde duruyor mu ki moda olduğu noktada saysın. Bu sene de gene genclik ve onun fantezisi gibi elbiselerle beraber şapkalar, ayakkabılar ve diğer levazım da şekillerini değiştirdiler. Bir kısmının önleri ileri, bir kısmının arkası kıvrık, bazısı büsbütün kenarsız, bazısı hiç ümid etmediğiniz noktalarda köşe yapıyorlar. Bir kısmının kenarları ince bir kuş gagası tarzında güzel, yanağın, alnın üstüne düşüyor. Her biri muhtelif çeşidde olmakla beraber kışın giyilen yüksekçe şapkalardan artık eser görünmüyor. Bu saydığımız

tarzlardan her birini herkes kendi yüzüne göre uydurmağa çalışıyor. Tabiî şapkacıların bu hususta vereceği nasihatlere de ehemmiyet verili yor.

Fakat en çok kullanılan kenarsız olanlardır. Bunlardan bazılarının kenarları geriye doğru kıvrılarak Holandalıların başlığı gibi alnı, hatta öndeki saç diblerini açık bırakacak şekildedir. Bütün bunların ekserisi 1900 deki şapka modasını hatırlatıyor.

Şapkaların kumaşları, yapıldığı maddeler de şekilleri kadar değişiktir. En çok hasır, kadife, fötr, keten, pike, tafta, beyaz panama kullanılıyor. Bunlardan kadife bilhassa akşam şapkalarını teşkil ediyor, fötr ise spor ve gündüz elbiselerile giyiliyor. Siyah hasır çok moda ise de artık herkesin başında görülmeğe başlandığı için orijinalitesini kaybetmiş bir vaziyettedir. Küçük vualetler hâlâ güzel şapkaların ön kısımlarının en büyük süsüdür. Şık kadınların yüzlerini tatlı bir esrara boğuyor.

Garnitürlerin her çeşidi kullanılmaktadır. Tüy, kordelâ, çiçek, kuşlar.. Asıl meharet, işte bütün bunları karıştırarak kendisine en iyi yakışan şapkayı vücude getirtebilmektedir.

Ev ve Eşya

Asrî bir oturma odası

Asrî evlerin döşenme tarzında gittikçe sadeliğe temayül artıyor. Karışık ve çok eşya kullanmamak bir gaye halini alıyor. Şu modele bakın. Köşede güzel ve basit bir divan.. Bir iskemle, bir kütübhane, ortada bir masa.. Divanın üstünde duvara gerilmiş yünlü bir parça.. Yerde gene yünlüden bir halı.. Kütübhanenin üstünde bir tablo.. Duvara gerilmiş yünlü parça yerine şık kilimlerimizi, yerdeki yünlü yerine de halılarımızı pekâlâ kullanabiliriz. Tabiî iskemle ve divanın kumaşını da yerli olanlardan seçeriz.

Ev kadını

Çocuk arabaları

Çamurlanmış, tozlanmış çocuk arabaları tarif edeceğimiz şekilde temizlenmezse çarçabuk parlaklıklarını kaybedip fena olurlar. Evvelâ çamur veya tozları ovalamadan sulu süngerle çıkarmalıdır. Fakat parlak kısımlar diğer kısım ve tekerlekler için ayrı ayrı süngerler kullanmalıdır. Sonra suyu temizce almalıdır.

Parlak kısım için ne sabun, ne de sıcak su kullanmamalıdır. Deri kısımları hafif sabunlu su ile temizledikten sonra yumşak bir bezle, yahud keçi derisile kurulamalıdır.

Balkanların Gorkisi

Meşhur Rumen edibi Panayit İstrati öldü

Zamanımızın en büyük hikâyecilerinden biri olan Romanyalı Panayit İstrati ölmüştür.

Bir köylü çocuğu olan İstrati sırasile amelelik, seyyar fotoğrafcılık, sendika kâtibliği ederek, Balkanlarda şehirden şehre dolasmış, bilâhare vücude getireceği muazzam eserin unsurlarını toplamıştı. Yazılarında, daima Rumen köylü ve amelesini mevzu olarak almış ve romanları bi.,.:k lisanlara tercüme edilmişti.

Elli bir yaşında ölen Panayit İstriti için Balkanların Gorkisi deniyordu.

İzmir Asarıatika Mumibleri cemiyetinin faaliyeti

İzmir (Hususî) — Turing ve Otomobil kulübün bu sene Egenin tarihî ve güzel yerlerinde, memleketi tanıtmağa matuf gezintiler tertib edeceğini bildirmiştim. Asari atika Muhibleri cemiyeti reisi Vali General Kâzım Dirik, bu seyahatlerin daha kalabalık kafilelerle ve daha sık yapılabilmesi için, Devlet Demiryolları İdaresine aid hatlarda -bu seyahatlere münhasır kalmak üzere- tenzilâtlı tarife tatbik edilmesini istemiştir. Bayındırlık Bakanlığının bunu kabul edeceği umulmaktadır.

Geçenlerde İzmirden geçen Amerikan gazetecisi Betti Roz, Atinadan Valimize gönderdiği bir mektubda, ne Yunan, ne de Roma harabelerinin, Ege eserlerinin kendisinde bıraktığı kuvvetli izleri silemediğini bildirmiştir.

Bergama harabelerinde, yeni bir İlim Evi binası inşa edilmektedir. Ziyaretçiler ve mütehassıslar burada çalışacaklardır. Bakanlıktan da yardım istenmiştir.

Yeni Bergama müzesi inşaatı da bitmiştir. Kalelerin bulunduğu tepeye, yakında otomobillerle gidilecektir. Burada beş metro genişliğinde yeni bir yol açılmaktadır.

Zara köylerinde güzel bir müsamere verildi

Zara kazasının Karacaviran köyünde, hasılatı kimsesiz mekteb çocuklarının ders levazımına sarfedilmek üzere güzel bir müsamere verilmiş, bu

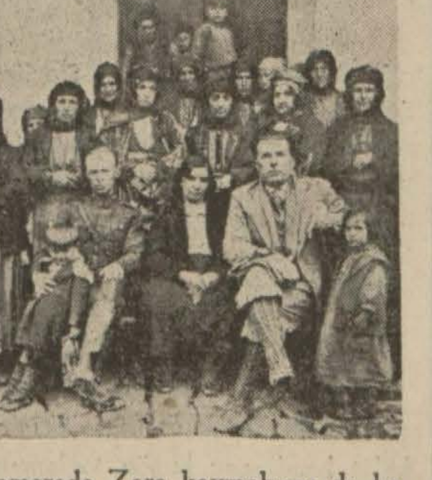

müsamerede Zara kaymakamı da hazır bulunmuştur.

Yukarıki resim Zara kaymakamını köylü kadınlarının arasında göstermektedir.

Simavda 100 kiloluklar kulübü

Simav (Hususî) — Simavda (Yüz kiloluklar kulübü) isminde yeni bir teşekkül yapılacağını haber aldım. Müessisler, Ziraat Bankası memurlarından yüz on altı buçuk kilo Galib Fuad, yüz iki kilo Hüseyin Tuncer, tam yüz kilo Şeref Temuçindir. Simavda yüz kiloyu geçmiş memur ve halk pek çoktur. Kulübün hedefi cuma günleri ve tatillerde uzun gezintiler yapmak, yağlı ve kat kat olan davul gibi göbekleri eritmektir. Yakında resmî şekilde hükûmete de müracaat edilecektir. Eskiden İstanbuldaki (Yüz kiloluklar) kulübü azalarının kulakları çınlasın..

Azadköy arazi

Maliye Bakanlığı Azadköy arazisi işi hakkında İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğüne bazı tebligatta bulunmuştur. Bu tebligat bu işin kat'î bir neticeye bağlanması için muamele ve davasının takibi hakkındadır.

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğü bu arazinin kimlere aid olduğunu ve köylülerle Resneli Osmanın vaziyetini tesbit etmektedir. Diğer taraftan Resneli Osman Vilâyete ve Millî Emlâk Müdürlüğüne gelerek bu arazinin kendisine aid olduğuna dair vesikalar ve topu kayidleri göstermiştir.

İzmir Halkevi köylüyü yükseltmek için çalışıyor

Avukat, doktor, ziraatçi, edebiyatçıdan mürekkeb beş kişilik bir komite birer birer köyleri dolaşıyor

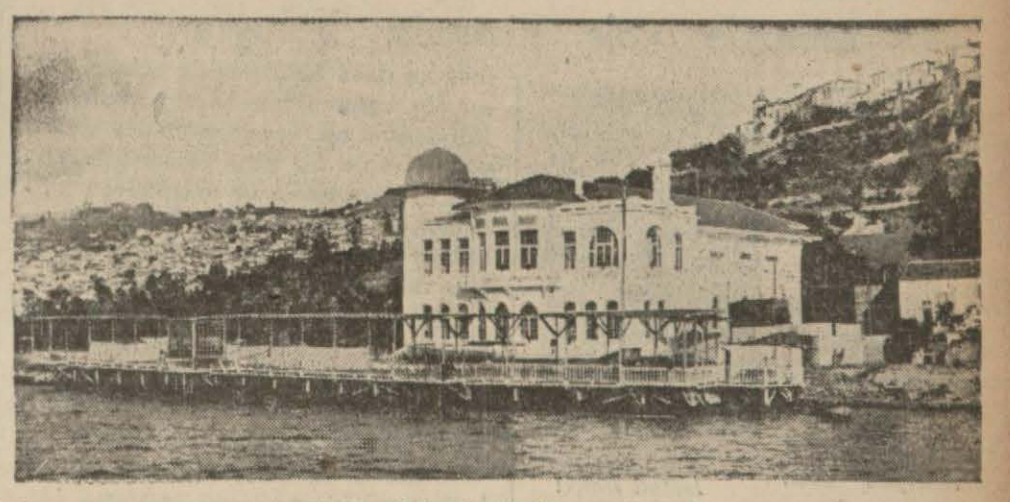

İzmir Halkevinin denizden görünüşü

İzmir (Hususî) — Son zamanlarda muhitimizin bellibaşlı hareketlerinden biri de Halkevi şubelerinin canlı kımıldanışlarıdır. Halkevinin bilhassa köycülük üzerindeki çalışma tarzı ve alınan netice dikkate şayandır. Çok eskidenberi köylü, herhangi bir menfaat görebilmek için, onu temin edip getirecek fedakârlıklar ve dilekler karşısında bulunuyordu. Halkevi ise, şimdi köylüden hiçbir şey istemeden, ona birçok şeyler vermek yolunu tutmuştur.

Çalışma plânı, evvelâ beş altı nümune köyü üzerinde tatbika başlanmıştır. Bir misyoner sükûnet ve enerjisile ilerliyen bu çalışma, esas itibarile ekonomik ve içtimaî sahada gözükmektedir: Bir avukat, bir doktor, bir ziraatçi, bir de edebiyatçı.. Her hafta beş kişilik bir komite, köylere gitmektedir.

Meselâ avukat, köylüler ve köyler arasındaki davalar ve ihtilâflar etrafında her sorguya cevab vermektedir. Köylü neticesiz kalabilecek herhangi bir mesele için, işini, gücünü bırakarak şehre inmekten ve istişare ücreti vermekten kurtulmaktadır. Doktora gelince, bütün hastaları muayene ve tedavi etmekte, ilâclarını da parasız vermektedir. Bazı hastalar, memleket hastanesinde, Halkevinin kendi komitesi namına ayırttığı kısma yatırılmaktadır. Hususî hastanelerde komite emrine birer yatak ayırmışlardır. İçlerinde küçük bir tedavi, bir ameliye ile kurtulabilecek ne hastalar vardır ki, yıllarca bakımsızlığın felâketini çekmişlerdir. Bunların sevinc ve şükranı sonsuzdur.

Baytar ve ziraatçinin çalışacakları saha da malûm.

Tohum, ekin, haşere, fidancılık, tavukçuluk, hayvan hastalıkları, sütçülük, bağcılık ve saire...

Faal komite, köy muhiti içinde zengin etüd mevzuları ve çeşidli sualler karşısında kalmaktadır. Edebiyatçı arkadaş ta, köyün ruhî, içtimaî hayatını ve eski destanlarını, ıstırab veya neşelerini terennüm eden halk parçalarını, hikâye ve masallarını tespit etmektedir.

Komitenin köye ayak basınca karşılaştığı ilk sima, köy muallimidir. Muallim, birçok mevzuların anahtarlarını, bu salâhiyettarlara vermekte, her türlü alâka ve yardımı temin etmektedir. Halkevi bütçesinin üçte biri, köycülüğe ayrılmıştır. Yakında hudud daha genişletilecek ve en uzak köylere kadar gidilecektir.

İçtimaî muavenet komitesi de orta mekteblerle ilk mekteblerde 1350 çocuğa hergün öğle vakitleri sıcak yemek vermekte, bunların müteferrik ihtiyaclarını temin etmektedir. Bu komite ayrıca dokuz talebenin meccanî tahsilini deruhde etmiştir. İçlerinden ikisi Avrupaya gönderilecek, İzmir mahsulleri üzerine sanayii ziraiye tahsili yapacaktır.

Bu komiteden başka fırka vilâyet idare heyeti başkanı Avni Doğanın nezareti altında diğer bir teşekkül vardır ki, Çocukları Esirgeme Kurumu, Hilâliahmer, Öksüzlere yardım, Maarif ve Verem Mücadele cemiyetlerinin varidat kanallarını birleştirmiş, 6 ay içinde 31 bin lira para toplamıştır. Yani teberruat tek elden ve yılda bir defa toplanmakta, her cemiyetin bütçesine göre dağılmaktadır. Bu şekil, cemiyetleri de varidat temini endişelerinden kurtarmış, daha toplu, daha kontrollu ve güzel bir çalışma sistemi doğurmuştur.

Dün gene bir ev çöktü

Son zamanlarda şehrimizde çökme vak'aları çoğalmaktadır. Dün gene bir evin üst kısmı çökmüştür. Davutpaşa mahallesinde Sancaktartekke sokağında 53 sayılı evin üst kısmı dün saat 12 de birdenbire çökmüştür. Evde o esnada kimse olmadığından nüfusça zayiat yoktur. Hatta evin eşyalarına bile birşey olmamıştır.

Belediye son zamanlarda çoğalan çökme hâdiselerini görerek bu hususta çok dikkat edilmesini ve yeniden tetkikat yapılmasını kaymakamlıklara bildirmiştir. Bu arada ötedenberi çökeceği anlaşılıp ta sahibleri bulunamıyan evlerin Belediye tarafından yıktırılmasına başlanmıştır.

Otobüsle otomobil çarpıştı

Evvelki gece 19,45 te Kerestecilerden Eyübe giden şoför Hüsnünün idaresindeki 3276 sayılı otobüs Unkapanı caddesinde yolun dar bir yerinde şoför Niyazinin idaresindeki 2540 numaralı otomobille çarpışmıştır. Her iki taraf ta hasara uğramıştır. İnsanca zayiat yoktur.

Nisan sonu puvason davrili mi?

Bir akşam gazetesi birkaç günden beri Üsküdarda Karacaahmedde bir Almanın define bulduğunu ve hafriyata başlanacağını yazıyordu. Dün bu hususta Üsküdar kaymakamı bize şunları söylemiştir:

«— Ben de o yazıları hayretle okudum. Bizim mıntakamızda böyle birşey olsun da bizim haberimiz olmasın, buna imkân yoktur. Belki o gazete vakitsiz bir puvason davril yapmak istemektedir!»

İki kuduz vak'ası

Dün şehrimizde iki kuduz vak'ası olmuştur. Kuruçeşmede Kırsokakta 2 numaralı evde oturan Yorginin kızı 12 yaşlarında İstiryadi sokakta oynarken büyük bir köpek tarafından ısırılmıştır.

Arnavudköyünde oturan Diyamandinin köpeği ayni yerde oturan polis Nafinin 13 yaşındaki oğlu Eminle komşuları Dimitriyi ısırmıştır. Her iki köpek ve ısırılan çocuklar kuduz hastanesine gönderilmişlerdir.

Buğday suiistimali Vilâyet İdare heyetinde

Vilâyet idare heyeti dünkü içtimaında

Dün İstanbul Vilâyeti idare heyeti Sabri, Enver ve Ferruhtan mürekkeb olarak içtima etmiş ve Ziraat Bankası suiistimali tahkikat evrakını tetkike başlamıştır. Bu evrakı Ziraat Bakanlığı Müsteşarı Atıfın riyasetindeki bir teftiş heyeti hazırlamıştı. Evrakı tahkikiye birkaç yüz sahife tutmaktadır. Tetkiki uzun sürecektir. Bunun bir aydan evvel intacına imkân görülememektedir.

Suiistimalin miktarı bir milyon liraya yakın olduğu söylendiğine göre işin de gayet şümullü ve derin tetkiklere muhtac olduğu kendiliğinden anlaşılır. Bu tetkikat neticesinde lüzum görülenler hakkında lüzumu muhakeme kararı verilecektir.

Tersane ıslah edilmeli para memlekette kalmalı

Vapurcularımızdan İsmail Hakkı, tersanemizin ıslahını maddî ve manevî kazançları itibarile çok lüzumlu buluyor

İsmail Hakkı

Yurdun bugünkü meseleleri arasında, hükûmetin 10 milyon lira ile harice yaptıracağı yeni vapurlar işinin hususî bir ehemmiyeti vardır. Deniz ticaretimizin inkişafı için mühim bir merhale olan bu mesele üzerinde mütehassısların, alâkadarların söylenmesi faydalı birçok fikirleri olabilir diye düşündük. Bilhassa, memlekette mükemmel bir tersane vücude getirerek ihtiyacımız olan gemileri kendi yurdumuzda kendi vesaitimizle yaptırmak fikri de ana prensip itibarile yabana atılacak bir düşünce olmadığından, iktısadiyatımız için hayati bir ehemmiyeti olan bu işleri hep bir arada münakaşaya imkân vermek üzere bir anket açtık.

Bu ankete aldığımız cevabları sırasile yazdıktan sonra ortaya atılan fikirlerin umumî bir hulâsasını yapacağız.

Memleketimizde gemi yapmak kabil midir?

Bu anketimize cevab verenlerden biri ecnebi limanlara şilep nakliyatı yapmakta olan maruf vapurcularımızdan İsmail Hakkı, sorgularımıza şu cevabları verdi:

— Yeni ticaret gemilerimizi memleketimizde yapmak kabil midir?

— Elbette memleketimizde yapmak kabildir.

— Bu yapmak tabirile neyi kasdediyorsunuz? Türkiyede demir sanayii teessüs etmeden gemi yapmak mümkün olsa bile mamul demir getirterek yapmak pahalıya mal olmaz mı?

— Yapmak tâbirile kasdettiğim mâna gemi inşa edebilecek fabrika ve geminin inşasında kullanılacak malzeme ve işçilerdir. Hâlen gemi inşa edebilecek fabrikamız yoktur. Bundan birkaç sene evvel şeker yapacak fabrikamız olmadığı gibi... Nasıl şeker fabrikaları kuruldu ise gemi tezgâhları da kurulabilir. Gemi inşaatında kullanılacak bazı malzemeye aid iptidaî maddeler bugün memleketimizde yoktur. Fakat yarın bulunmıyacağı iddia edilemez. Bazı fabrikalar iptidaî maddelerini nasıl haricden getiriyorlarsa bu işte de öyle yapılır. Belki bidayette harice ısmarlanacak yeni gemilerden cüz'i daha pahalı olur. Fakat burada çalışacak işçilere verilecek paranın memlekette kalması, gemi inşaatında mütehassıs vatandaşlar yetişmesi, burada kullanılacak amele ve ustaların alacakları maaş ve ücretlerden hazine ye kazanç ve saire gibi rüsum vermeleri ve bazı malzemenin memleket malından kullanılması gibi maddi ve manevî kazancların herhalde bu cüz'î farktan çok daha menfaatli olacağı muhakkaktır.

— Tersanemizin ıslahı neye müteallıktır?

— Bu sualiniz ihtısasım haricinedir. Cevab veremiyeceğim.

Vapurlarımızı memlekette yaptırmalıyız

— Posta vapurlarını harice yaptırmak mı, tersane ıslâh edildikten sonra burada mı yaptırmak daha doğrudur?

— Elbette vapurlarımızı tersane kurulduktan sonra burada yaptırmak daha doğrudur. Sermaye mevcud olduktan sonra her istenilen fabrikayı kurmaktan daha basit mesele yoktur. Asıl mesele kurulan fabrikayı yaşatmaktır. İhtiyacımız oln vapurları harice yaptırdıktan sonra bir gemi inşaat fabrikası kurmanın mana ve ehemmiyeti kalırmı? Fabrikadan maksad mevcud gemilerin tamiri ise tesisatı hazıra ile bu işler mükemmelen yapılmaktadır.

Mevcud posta vapurlarımızın daha iki sene çalışabilecekleri yolundaki iddialar asılsızdır. Tamiratları muntazam yapılmak şartile bu gemiler daha uzun seneler çalışabilir. Tamirat için verilecek para, memlekette kaldığı cihetle tamir masraflarının fazlalığı iddiası, yeni gemiler için harice milyonlar verilmesi hakkında bir mazeret olamaz.

Yeni gemilerin evsafı nasıl olmalıdır?

— Yeni ticaret gemilerimizin evsafı ne olmalıdır?

— Yeni gemilerin evsafı kullanılacakları hatların ihtiyacından mülhem olmalıdır. Bu hatlardaki iskelelerin hinterlândi, istihsallerinin pazarları ve kara vasıtaları nazarı dikkate alınmalıdır. Meselâ, bugün, Samsun - Ankara - İstanbul şimendiferi Samsun iskelesinin faaliyetine yarıya yakın tesir etmiştir. Erzurum demiryolunun tamamlanmasile Trabzon deniz yolu faaliyeti ne dereceye kadar müteessir olacağını da düşünmek lâzımdır. Medenî memleketlerin kabotajlarındaki vapurlar bizimkilerden daha küçük, hatta birçok yerlerde bizimkilerden daha yaşlıdır. Bu, o memleketlerin şimendiferle örülü olmasından ve nakliyatın çoğunun şimendiferle yapılmasından dandır. Binaenaleyh, yeni ısmarlanacak vapurlarda memleketin takib ettiği şimendifer siyasetini gözönünde bulundurmalıdır.

Yeni vapurdan evvel yeni liman

— Kabotaj hatlarımızın ıslah ve takviyesi, deniz ticaretimizin inkişafı için neler düşünüyorsunuz

— Memlekette mevcud vesait kabotaj hatlarımızı temine fazlasile kâfidir. Mevcud vapurların fazla masraflı olması da o kadar ehemmiyetli değildir. Çünkü en fazla masrafı mucib olan kömür memleketimiz malıdır. Diğer fazla masraf rüsumdur ki o da hazineye girmektedir. Tamirata gelince, bunu da devlet fabrikası yapmakta, para gene devlet eline geçmektedir. Bugün yeni inşa edilmiş bir vapur da Karadenizin en mühim iskelelerinde fena havalarda yükünü çıkaramamak ve yük alamamak mecburiyetindedir. Binaenaleyh, yeni vapurdan evvel, ihrac ve ithal iskelelerimizin hiç olmazsa en mühimlerinde vapurların denizlere karşı emniyetle iş görebilmelerini temin edecek limanlar inşasının kabotaj hatlarımızın takviyesi için en acil ihtiyac olduğu kanaatindeyim.

Deniz ticaretimizin inkişafını, kabotaj nakliyatından fazla haricî nakliyatta bulurum. Daricî hatlar açmalıyız. Bugün denizcilikte çok ileri giden memleketlerin bu inkişafları tetkik edilirse hep haricî seferlerle husul bulmuş olduğu görülür. İhtiyac halinde memleket müdafaa kuvvetlerinin nakil ve sevkini de daima bu gibi harice işliyen vapurlarla yaptıkları da dikkate şayandır. Binaenaleyh deniz ticaretimizin inkişafı ve memleket müdafaa kuvvetlerinin sevk ve nakli hususatı noktai nazarından haricî nakliyatın ilk safı işgal ettiği düşüncesindeyim.»

Mahkûm olan Yunan zabitleri

Divanıharbler muhtelif hapis cezaları verdiler

Atina 20 (Hususi) — Cumhuriveti koruma derneklerinin isyanla alâkadar reis ve erkânını muhakeme etmekte bulunan divanıharbde dün General Papulas ile diğer erkân müdafaalarını yapmışlardır. Bugün avukatlar müdafaalarını yapacaklardır. Cumartesiye divanın hükmü beklenmektedir.

Şimdiye kadar divanıharblere sevkedilmemiş bulunan bütün fararilerin, Oniki adalara kaçan General Vlahos ta dahil olduğu halde mayısın ikinci günü muhakemesine başlaması takarrür etmiştir.

Sakız adası isyanına iştirak eden sivil ve askerlerin muhakemesine bakan divan hükmünü vermiştir. Kaymakam Antonopulos ile binbaşı Lemgal müebbed küreğe, yüzbaşı muavini Linas, Papanikolakis on beşer sene küreğe ve bazıları da daha az cezalara mahkûm edilmişlerdir. Suçlulardan birçokları beraet etmiştir. Bunlar arasında eski Sakız meb'usu Rozakis ile Belediye reisi de vardır.

Hudud fırkası erkânıharbiye zabitlerinden isyana iştirak edenleri muhakeme eden Drama divanıharbi de hükmünü vermiştir. Bu hükme göre miralay Gagaras, Piliunis, kaymakam Tutas, binbaşı Petas, Rigopulos, Hacakis müebbed küreğe, üç yüzbaşı yirmi seneye iki yüzbaşı muavini on beşer sene küreğe, diğerleri daha hafif cezalara mahkûm olmuşlar ve hepsinin de askerlik rütbelerinin alınması na karar verilmiştir.

Selânik 20 (Hususî) — Gümülcinedeki divanıharb 26 ncı piyade alayı on ikinci dağ topçularından miralay Spiliopulosu üç sene, üç binbaşıyı ikişer buçuk sene ve diğerleri ni daha hafif cezalara mahkûm etmiştir.

Yenişehirdeki divanıharb bir binbaşıyı iki sene bir mülâzimi altı ay ve bir sivil doktorla avukatı birer seneye mahkûm etmiş birçok suçlulara da beraet vermiştir.

Amerika Almanyayı protesto etti

Vaşington 20 (A.A.) — Berlindeki Amerika sefiri M. Bodd, Alman Hariciye Nazırına yeniden şiddetli bir protesto tevdi etmiştir. Bu protesto, 2 milyon dolarlık Daves tahvilleri faizlerinin Amerikalılara verilmemiş olmasına aiddir.

Balkan Ekonomik konseyi

Ankara 20 (A.A.) — Balkan antantı ekonomik konseyinin müna kalât komisyonu bugün toplanmış ve evvelce Belgradda müzakere mevzuu teşkil eden meseleler üzerinde görüşmüştür. Bu komisyon işlerini hemen hemen bitirmiştir.

Ticarî siyasa komisyonu, bugünkü içtimaında umumî bir fikir teatisi yapmıştır.

Balkan bankası komisyonu da bugün ilk içtimaını yapmıştır.

Balkan antantı istişarî konseyi mesaisine pazartesi günü devam edecektir.

SPOR

Rumen millî takımı gelecek

Haziranın yedisinde iki millî takım karşılaşacak

Yugoslavya millî takımile yapılacak maçın geri kalması üzerine futbol Federasyonumuz, Romanya Federasyonuna müracaat ederek müsabaka teklif etmişti. Bu teklife cevab gelmiştir. Romanya Federasyonu, 8 haziranda maç yapmağı kabul etmiştir. Fakat 8 haziran cumartesi gününe tesadüf ettiğinden bu tarihin 7 haziran olarak tesbiti ve 9 haziranda da iki şehir muhtelitleri arasında ikinci bir maç yapılması muvafık olacağı Romanya Federasyonuna bildirilmiştir. Rumenlerin bunu kabul edecekleri ve 7 haziranda şehrimizde Türk - Rumen millî takımlarının karşılaşacağı muhakkak addedilmektedir.

İzmirde yapılacak maçlar

İzmir (Hususî) — Futbol Heyeti İstanbul ve Ankara muhtelitlerini mayıs ayı içinde İzmire davet edecektir. Üç şehir muhteliti burada turnuva şeklinde maç yapacaklardır.

Balkan oyunlarına hazırlık

Atletizm Federasyonundan:

26 nisan cuma günü saat 14,30 da ilk Balkan hazırlığı tecrübesi olarak bayrak yarışları yapılacaktır. Müsabakaya iştirak edecek kulüblerin esami listelerini 23 nisan salı günü akşamına kadar Federasyon merkezine göndermeleri rica olunur. Yarışlar:

1 — 4×80 bayrak bir tur.
2 — 4×350 bayrak herkese bir tur.
3 — 1000 metro hendikap.
4 — 3000 metro hendikap.
5 — Yüksek ve uzun atlama.
6 — Disk, gülle, Cavelo.

Bisiklet teşvik müsabakaları

İstanbul Bisiklet heyetinden:

1 — 26/4/935 cuma günü 3 üncü bisiklet teşvik yarışları yapılacaktır.

2 — Yarış iki sınıf üzerinden olacaktır. İkinci sınıf bisikletçiler Mecidiye köyünden hareketle Hacıosman tepesine gidip geleceklerdir. Mesafe 21 Km.

Birinci sınıf bisikletçiler gene Mecidiye köyünden hareket edecek ve Hacıosman tepesine iki defa gidip geleceklerdir. Msafe 42 Km.

3 — Yarışa girecek müttefik kulüb üyelerinin pazartesi ve çarşamba günleri saat 17 den 19 a kadar Beyoğlu Halkevinde bisiklet heyetine gelerek kartlarını almaları lâzımdır. Kartı olmıyan yarışa giremez.

İzmir üzümlerini tetkike giden heyet

İzmir 20 (Hususî Muhabirimizden) — Üzüm ve incir işlerini tetkike gelen heyet bugün Ticaret Odasında ve Borsada çalıştı, tacirlerimizle konuştu. Mahsulümüz standardize edilirse kıymeti artacaktır.

İki kadın yandı

İzmir 20 (Hususî Muhabirimizden) — Kemalpaşa kazasına tâbi Fetrek köyünde bir yangın esnasında iki kadın yanmıştır.

İzmirin atlı tramvayları

İzmir 20 (Hususî Muhabirimizden) — İzmir atlı tramvaylarının belediyeye devredilmesine başlandı. Eski arabalar ve hayvanlar Karşıyakada kullanılacaktır.

Yanlış bir haber

Ankara 20 (A.A.) — Ankarada bir sivil tayyare mektebi açıldığı ve bu maksadla muallimler getirildiği hakkındaki haberler doğru değildir. Gelmiş olan mütehassıslar Türk Kuşu kurumu için getirilmiştir.

Fransız - Sovyet konuşmaları vahim güçlüklerle karşılaştı

(Baştarafı birinci sahifede)

şılaştığına bir delil gibi sayılmaktadır.

Resmî ve yarıresmî mehafil, metnin tefsirinde, telâkki ihtilâflarından bahsediyorlar.

Fransız - Sovyet müzakeratında çıkan müşkülât, Fransa siyasası için gayet ehemmiyetli mesaile taalûk etmektedir.

Sovyetler, Fransayı, bir taarruz vukuunda, otomatik surette yani Cenevrenin kararını beklemeksizin müdahaleye mecbur etmek istiyorlar.

Oeuvr ile Eko dö Paris, Fransanın, Sovyetlerin arzularına mutavaat eylediğini ve lâkin birkaç defa sözünü geri aldığını itiraf etmektedirler.

Kabinenin içtimaını müteakıb, Fransanın otomatik müzaheret prensipini kabul edemiyeceği, zira bu suretle Lokarno mukavelelerile tezad hâsıl olmuş olacağı beyan edilmekte idi.

Petit Parisien, M. Heryonun, cuma akşamı Sovyet elçisi M. Potemkinle görüştüğünü ve lâkin kendisini iknaa muvaffak olmadığını, M. Lavalin de sefirle mülâkatının ayni surette neticesiz kaldığını yazmaktadır.

Oeuvr gazetesi, M. Litvinofun, Parise uğramadan Moskovaya dönmek için Stalinden emir aldığını ve şimdi kendisile temas edeceğini temin eylemektedir. Bu gazetenin diplomatik yazıcısı, Moskovanın iddialarından vazgeçemiyeceğini ve bu takdirde, Fransanın ya kabul etmeğe, yahud ki yeni bir formül aramağa mecbur kalacağını zannediyor. Çıkan müşkülât, M. Lavalin herhalde Cenevre konseyinin kararını beklemek lâzım geleceği hususundaki ısrarından ileri gelmiştir.

Air Nouvelle, Fransız - Sovyet müzakerelerinin teahhurunda bir tehlike görmemektedir.

Diğer taraftan, bir başka gazete de, Fransız nazırlarının, Uluslar Kurumuna dahil iki memleket arasında âşikâr surette, bir askeri ittifak akdini tazammun eden bir metni imzalamaktan istinkâf eylemiş olmaları nı memnuniyetle kaydetmektedir.

Fransız gazetelerinin neşriyatı

Paris 20 (A.A.) — Matbuat, M. Litvinofun Parise gideceği yerde Moskovaya dönmesinin, Rus - Fransız muahedesi metninin henüz tesbit edilmemiş olmasına bir delil teşkil ettiğini yazmaktadır.

Fransız hükûmeti, itilâfın ana hatlarını, mütekabil yardım otomatizmi esası üzerine değil, fakat Uluslar Kurumu kadrosu dahilinde tesbit etmek arzusundadır. Müşküller ve gecikmeler bu yüzden doğmuştur.

Petit Parisien, diyor ki:

«— Lokarno ile bağlanmış olan Fransa, Ren misakının emrettiği mükellefiyetlere halel gelmeden, herhangi bir yardım vadedebilir. Rus dostlarımız, Cenevre ve Lokarno misaklarından müstakil olarak mütekabil yardım istemektedirler. Fakat bu hususiaki müzakereler, faaliyetle ilerlemektedir.»

Figaro gazetesi şunları yazıyor:

« Körkörüne bir otomatizm meselesi mevzuu bahsolamaz. Vaziyeti takdir hususundaki serbestimizi muhafaza etmek niyetindeyiz. Aksi takdirde efkârı umumiye bu misakı tasvib etmez.»

Eko dö Pari gazetesi diyor ki:

«Fransız hükûmetinin son tadilden sarfı nazar edeceğinden şüphe etmiyoruz. Yoksa Küçük Andlaşma ile Türkiye ve Yunanistan uzaklaşacaklardır. Fransız - Rus muahedesinin imzasından evvel mevzuu bahsedilmesi istenilmiyen Tuna misakile Fransız İtalyan mukareneti o vakit ne olacaktır?»

Oeuvre gazetesi: «Sovyetlerin uzlaşacağından şüphe etmekle beraber nikbindir.

Jurnal gazetesi, bu misakın ciddî bir teahhura uğrıyabileceğini zannetmektedir.

L'Air Nouvelle gazetesi, muahedenin 1 mayıstan evvel imzalanacağını yazmakta ve bunun Fransanın ve barışın menfaati icabı olduğunu ilâve etmektedir. Diğer taraftan komünist Umanite gazetesile sağ cenaha mensub Eko dö Pari gazetesi, Fransada bolşevik propagandası yüzünden müşküller çıkabileceğini kaydetmektedirler.

Bulgaristanda kabine buhranı devam ediyor

(Baştarafı birinci sahifede)

tı kat'iyyen kabul etmemekte imiş. Askerî birlik te mütemadiyen burada içtima etmektedir.

Deveran eden şayialara nazaran askerî birlik, M. Toşefin riyaset edeceği bir kabineye karşı ademi memnuniyet beyan ediyormuş. Bunun için de kabine buhranı şimdiye kadar halledilememiştir.

Bu akşam Sofya sokaklarında Çankofun taraftarları, «Bulgar milleti kralınıza büyük vatanî borcunu ifa edebilmesi için yardım ediniz ve bunun için de her zaman hazır bulunuz» diye küçük el beyannameleri dağıtmışlardır. Bu beyannameler polis tarafından derhal toplanmıştır. Bunun için de Çankof taraftarların dan yeniden bazı kimseler sürgün edilecektir. Çankof, Burgaza sürgün edildiği gün Sofya civarında bir villâda Çankofun taraftarlarından 23 kişi hafi bir içtima tertib ederek badema fırkanın tutacağı hattı hareket hakkında bazı kararlar vermek istemişlerse de polis bunu haber almış ve villâyı sarıp içeridekileri hapsetmiştir. Villâda bulunanların üstleri başları ve villâ baştan aşağı aranmış, cürüm teşkil eden vesaik bulunamadığı için dört saat hapisten sonra bunlar serbest bırakılmıştır.

Memduh Talât TEZEL

Ajansın verdiği malûmat

Sofya 20 (A.A.) — Kral, M. Toşefe hududsuz salâhiyetler bağışlamıştır. Gene kabine, Kralın tamamile tasvibini haiz olacaktır.

Kral, Başvekili serbestçe intihab eylediğinden, bu defaki hükûmetin meşrutî bir mahiyet arzetmekte olduğu kaydedilmektedir.

Bazılarına göre, yeni hükûmetin bu suretle teşekkülü parlementer rejimine doğru bir adımdır ve bunu, askerî mehafil, müsaid bir tarzda karşılıyacaktır.

Sofya 20 (A.A.) — Kabine buhranına henüz bir hal çaresi bulunamamıştır. Kabineyi teşkile memur edilen sabık Nazır M. Toşef, muhtelif siyasa adamlarile müzakerelerine devam etmektedir. Fakat bu müzakereler, şimdiye kadar bir netice temin edememiştir.

Toşef, istifa eden Adliye Nazırı M. Dikofa yeni kabineye dahil olmasını teklif etmiştir. Dikof, profesör Çankofun affı şartile bu teklifi kabul edeceğini söylemiştir. Söylendiğine göre, eski nazırlardan General Radef ve miralay Kolef, bu teklifi reddetmişler ve kabul edildiği takdirde, yeni kabineye girmekten imtina edeceklerini söylemişlerdir.

Eski Başvekil General Zlatefe Harbiye Nezareti teklif edilmiş, fakat kabul etmemiştir.

M. Toşef, gazetecilere, vaziyetin henüz çapraşık olduğunu söylemiştir.

" Cumuriyet„ in tefrikası : 26

Yazan: S. S. Van Dine — *Tercüme eden: Ömer Fehmi Başkut*

Yüzbaşı Pit Vansa hayretle baktı:

— Zannederim siz vak'a hakkında evvelce malûmat almışsınız, dedi. Evet, kafatısının arkasında başka bir yara var efendim. Bu şüphesiz sukuttan mütevellid olacak.

—Kurşunun açtığı yarada hiçbir hususiyet yok mu yüzbaşı?

— Ne gibi efendim?

— Ben öyle zannediyorum ki silâhın ucu kafatasına değdirildikten sonra tetik çekilmiş.

— Evet, ya öyle, yahud da silâh hemen hemen birkaç parmak mesafeden atılmış. Yaranın etrafındaki saçlar yanmış, kavrulmuş.

— Maktuun şapkası vardı değil mi?

— Evet arkaya düşmüş.

— Ne garib şey değil mi yüzbaşı? Farzedelim ki maktul tehdid olununca başını önüne iğdi, şapkası da yere düştü. Yaranın vaziyeti ve şapkada delik bulunmaması bizi bu faraziyeye sevkediyor.

— Doğru.

— Fakat bu takdirde şapkanın arkada değil önde, ayakların ucunda olması lâzım. Bu işte bir sakarlık var. Her neyse... Devam ediniz!

— Evvelâ maktulün ceblerini araştırdım. Bir saatle on beş dolar para buldum. Bundan katilin soygunculuk maksadını gütmediği anlaşılıyor. Katil cinayeti işledikten sonra korkmuş ve kaçmış desek bunu da akıl kabul etmez. Çünkü mahalli vak'a o saatte kimsenin uğramıyacağı bir yerdir.

Tetkikattan bu neticeyi alınca cesedin başına memurlar bırakarak maktulün 93 üncü sokaktaki evine gittim. İsmini ve adresini cebinden çıkan kâğıdlardan öğrenmiştim. Bu zavallı bir Kolombiya şakirdi imiş. Her sabah parkta bir gezinti yapmak mutadı imiş. Bu sabah ta 7,30 da evinden çıkmış.

Vans atıldı:

— Demek her sabah parkta gezermiş ha! Bu mühim bir noktadır.

— Pek o kadar mühim olduğunu zannetmem, Mister Vans. Çünkü pek çok kimseler bunu itiyad edinmişlerdir. İzahatıma devam ediyorum: Evden üniversiteye gittim. Maktulün hocaları ve arkadaşlarile görüştüm. Con Sipirig kendi halinde bir delikanlı imiş. Kendisini herkese sevdirmiş. Çalışkanmış. Herkese sokulmaz, kimse ile sıkıfıkı ahbab olmazmış. Bundan anlaşılıyor ki ya bir kazaya, yahud da bir yanlışlığa kurban gitmiş!

Vans sordu:

— Cesed saat kaçta görülmüş!

— Tahminen saat sekizi çeyrek geçe. Onu bir dülger görmüş ve derhal zabıtaya haber vermiş.

— Maktul evinden yedi buçukta sokağa çıkmış... Demek katil kurbanının itiyadlarını biliyordu. Buna da tesadüf diyemeyiz ya... Markam siz buna ne dersiniz?

Müddeiumumî bu suale cevab vermedi. Yüzbaşı Pite dönerek sordu:

— Bu adamı öldüreni ele geçirmeğe yarayacak hiçbir iz bulunamadı mı?

— Hayır efendim, adamlarım her tarafa baktılar.

— Ceblerinde... Kâğıdları arasında bir ipucu...

— Hiçbirşey bulunamadı. Bulunanlar da polis müdiriyetinde.

Zabıta memuru bir iskemleye otururak düşündü. Biraz sonra cüzdanından bir kâğıd çıkararak uzattı:

— Şu kâğıd parçasını cesedin altında buldum, dedi. Mühim birşey değil ama gene ne olur ne olmaz diye yanıma aldım.

Yüzbaşı Pitin cüzdanından çıkardığı dört tarafı yırtık bir kâğıd parçası idi. Üzerinde bir riyaziye düsturunun baştarafı yazılmıştı.

Vans bunu uzunuzadıya muayene etti. Hepimiz ona bakıyorduk. Biraz sonra başını kaldırarak yüzbaşıya sordu:

— Hepsi bu kadar mı?

— Evet efendim.

— Teşekkür ederiz, yüzbaşı. Henüz neye karar vereceğimizi bilmiyoruz. Hele biraz bu işle meşgul olalım.

Sigara tabakasini çıkardı, zabıta memuruna uzattı ve ilâve etti:

— Birkaç tane alınız! Türk sigaraları çok nefis sigaralardır.

— Teşekkür ederim, efendim.

Yüzbaşı Pit iki sigara aldı ve veda için elini uzattı.

Zabıta memuru gittikten sonra Vans alelâcele ayağa kalktı. Masanın üzerine koyduğu kâğıd parçasına doğru iğilerek mırıldandı:

— Harikulâde... Ben bu düsturu nerede görmüştüm acaba? Ha, aklıma geldi: Reymon Kristefl düsturu... Druker bir kitabında bunu birçok defalar kullanmıştı. Kâğıd (Şatranc taşı) imzalı mektublardaki kâğıdın aynı... Ayni yazı makinesile de yazılmış...

Hat ilerledi, kâğıda baktı ve hayretle bağırdı:

— Evet, pek doğru, Mister Vans! Bu, iki cinayeti birbirine bağlıyan bir zincirdir.

— Evet, bir zincir, çavuş! Hem biliyor musunuz bu kâğıd parçasının cesedin altında bulunması beni cinayetten ziyade hayrete düşürüyor.

Markam gene sabırsızlanmağa başlamıştı:

— Siz bu düstur için Drukerin kullandığı bir düsturdur demiştiniz?

— Öyle ama bu katilin Druker olduğunu ispat etmez. Bu düstur riyaziyeciler tarafından birçok meselelerde kullanılan bir düsturdur. Hatta ben bunun cinayetle doğrudan doğruya alâkası bulunduğunu bile kabul etmiyorum.

[Arkası var]

Haftalık Radyo Programı

Bu aksamki program

İSTANBUL:

17,30 inkılâb dersi, Üniversiteden nakil, Manisa saylavı Hikmet - 18,30 muhtelif plâklar - 19,30 haberler - 19,40 Rıfa Mahmud (şan) piyano refakatile - 20 Ziraat Bakanlığı namına konferans- 20,30 Koro Mayistro Goldenberg idaresinde - 21 Kâzım (keman solo) - 21,15 son haberler, borsalar - 21,30 radyo, caz ve tango orkestraları ve Çadırcı (şan) türkçe sözlü.

VIYANA:

17,35 gençlerin zamanı - 18,05 konser - 20,05 hava raporu ve haberler - 20,20 konser: Bethovanin eserleri - 21,15 temsil - 23,15 son haberler - 23,25 radyo orkestrası - 24,45 spor haberleri ve saire - 1,15 cazband takımı.

BERLİN:

17,05 paskalya neşriyatı - 19,05 haberler - 20,05 konser: Şubertin eserleri - 20,45 spor haberleri - 21,05 orkestra konseri - 23,05 haberler - 23,35 Königsbergden nakil - 1,35 gramofon

BELGRAD:

12,20 musiki mektebi talebesinin konseri - 13,35 gramofon - 14,20 halk şarkıları - 16,35 kralın muhafız kıtaatı bandosu - 18,35 gramofonla dans havaları - 19,35 şan konseri - 20,05 gramofon - 20,35 milletlerin zamanı - 21,05 opera: Villiars ejderhası - 24,05 gramofonla dans havaları

BUDAPEŞTE:

13,50 opera orkestrası - 15,05 Çingene musikisi - 16,50 gramofon - 18,05 salon orkestrası - 19,15 askeri bando - 20,20 radyo temsili - 22,35 Çingene orkestrası- 23,50 cazband takımı.

BÜKREŞ:

12,35 gramofon - 13,05 radyo orkestrası - 19,05 gramofonla Rumen havaları - 21,05 temsil - 22,15 şan konseri - 22,35 operet potpürisi - 23,05 haberler - 23,35 operet musikisi.

TULUZ:

19,20 salon orkestrası - 19,35 Tirol havaları - 19,50 opera orkestrası - 20,15 operet şarkıları - 20,05 halk musikisi - 20,50 senfonik orkestra - 21,15 Çingene orkestrası - 21,35 operet şarkıları - 22,05 Madam Angot operetinden parçalar- 23,05 radyo fantezisi - 23,35 salon orkestrası - 24,20 koro konseri - 24,40 operet orkestrası - 24,50 şarkılar - 1,10 opera parçaları - 1,20 askeri bando.

Pazartesi: 22 nisan

İSTANBUL:

18 fransızca ders - 18,30 Travyata operası, üçüncü perde - 19 muhtelif plâklar - 19,30 haberler - 19,40 iki piyano caz konseri (Ştobel ve Malli) - 20 Gavin kardeşler Mandolinata orkestrasile - 20,45 profesör Liko Amar (keman konseri) - 21,15 son haberler, borsalar - 21,30 radyo caz ve tango orkestrası, Bedriye Tüzün (şan) türkçe sözlü.

VİYANA:

16,40 Fransız musikisi - 17,25 konuşmalar - 17,50 gramofonla konser - 19,15 konuşmalar - 20,25 şan konseri - 21,05 şan ve muhtelif orkestra konserleri - 22,50 Lohengrin operasından parçalar - 23,05 haberler - 23,30 Wagner gecesi - 1,10 cazband takımı.

BERLİN:

19,05 karışık program - 20,05 bahar konseri - 20,50 spor - 21,05 almanca ders- 21,15 eğlenceli dans havaları - 22,05 Milânda Skala operasından naklen Belli - ninin «Meçhul kadın» operası - 23,05 eğlenceli konser ve dans musikisi.

BELGRAD:

12,05 gramofon - 13,05 radyo orkestrası - 17,35 şarkılar - 18,05 radyo orkestrası - 19,35 almanca ders - 20,05 gramofon - 20,20 haberler - 20,35 milletlerin zamanı - 21,05 Zağrebden nakil.

BUDAPEŞTE:

13,35 opera orkestrası - 15,05 gramofon- 15,35 gitara konseri - 17,40 Çingene musikisi - 20,55 operet: Prens Bob - 23,40 cazband takımı - 24,10 Çingene orkestrası.

BÜKREŞ:

13,05 gramofon - 13,50 gramofonla hafif musiki - 18,05 radyo orkestrası - 20,25 gramofonla balet musikisi - 21,10 konser: Şubertin eserleri - 22,15 Napoliten şarkılar - 22,40 çifte piyano ile konser.

TULUZ:

19,20 armonik konseri - 19,35 halk şarkıları - 19,50 opera orkestrası - 20,15 düetolar - 20,25 halk musikisi - 20,50 salon orkestrası - 21,20 şarkılar - 21,35 olon orkestrası - 21,20 şarkılar - 21,35 operet orkestrası - 22,05 muhtelif sololar - 22,40 operet şarkıları - 22,50 radyo fantezisi - 23,35 salon orkestrası - 23,50 şarkılar - 24,20 opera şarkıları - 24,40 Viyana orkestrası - 24,55 musiki eğlence - leri - 1,05 radyo fantezisi - 1,25 askeri bando.

Salı: 23 nisan

İSTANBUL:

18 almanca ders - 18,30 jimnastik, Azade Tarcan - 18,50 Favst (birinci perde)- 19,30 haberler - 19,40 gitar solo (Şrayber) - 20 Maliye Bakanlığı namına konferans - 20,30 demir caz - 21,15 son haberler, borsalar - 21,30 radyo orkestrası- 22 radyo caz ve tango orkestrası.

VİYANA:

17,10 gramofonla filim musikisi - 17,50 konuşmalar - 18,25 piyano konseri - 19,25 fransızca ders - 20,05 haberler, hava raporu - 20,30 konuşmalar - 21,20 musikili temsil - 22,05 radyo orkestrası - 23,15 haberler - 23,25 şan konseri - 24,05 karışık program - 24,30 gece konseri.

BERLİN:

17,35 tuhaf bir macera - 19,50 askerlerin zamanı - 20,05 piyano ve ağızdan üfleme aletler orkestrasının konseri - 20,45 günün akisleri - 21,05 haberler - 21,20 Frankfurttan nakil - 21,50 musiki, şarkı ve saire - 22,05 haberler - 23,25 spor konuşması - 23,45 karışık program - 24,40 Londradan naklen dans musikisi

BELGRAD:

12,05 radyo orkestrası - 13,05 halk havaları - 17,25 Sloven şarkıları - 17,55 gramofon - 19,05 Üniversiteden nakil - 20,35 ulusların zamanı - 21,05 Toska Ayda operasından paraçlar - 22,35 viyolonsel konseri - 23,05 haberler - 24,05 konser.

BUDAPEŞTE:

13,10 keman konseri - 13,25 senfonik orkestra - 18,25 cazband takımı - 19,55 gramofon - 20,20 konuşma - 20,55 Çingene musikisi - 21,50 konser ve orkestra: Şania birlikte - 22,55 haberler - 24,05 cazband takımı.

BÜKREŞ:

13,05 orkestra konseri - 18,05 gramofon- 19,05 haberler - 19,20 gramofon - 20,05 Bükreş operasından naklen Wagnerin Parsifal operası.

TULUZ:

19,20 köylü dansları - 19,35 opera parçaları - 19,50 keman konseri - 20,15 halk musikisi - 20,35 şarkılar - 20,50 hafif musiki - 21,20 filim musikisi - 21,35 org konseri - 22,05 Viyana valsleri - 22,50 operet şarkıları - 23,05 Viyana orkestrası - 23,35 radyo fantezisi - 24,05 filim musikisi - 24,20 rusça şarkılar - 24,40 senfonik orkestra - 24,50 koro konseri - 1,05 radyo fantezisi - 1,25 askeri bando.

Çarşamba: 24 nisan

İSTANBUL:

18 fransızca ders - 18,30 jimnastik, Azade Tarcan - 18,50 muhtelif plâklar - 19,30 haberler - 19,40 monoloğ, Halide (Pişkin teyze) - 20 Maarif (konferans) - 20,30 Balalayka orkestrası ve koro - 21 Ateş (şan) piyano refakatile - 21,20 son haberler, borsalar - 21,30 Emine İhsan (şan türkçe sözlü) ve radyo caz ve tango orkestraları.

VIYANA:

17,05 gramofonla bahar musikisi - 17,55 konuşmalar - 18,25 zamanımızdaki Avusturyalı bestekârların eserleri - 19,05 konuşmalar - 20,15 ulusal neşriyat - 20,25 eğlenceli musiki - 21,10 senfonik konser - 23,15 haberler - 23,25 eğlenceli konseri - 24,25 esperanto neşriyatı - 24,50 gramofonla dans havaları.

BERLİN:

17,35 kadınların zamanı - 19,05 orkestra ve şan konseri - 20,45 günün akisleri - 21,50 orkestra konseri - 23,05 haberler - 23,35 Münihden nakil - 1,,05 gramofonla eski musiki.

BELGRAD:

12,05 gramofon - 13,05 radyo orkestrası - 19,35 fransızca ders - 20,05 gramofon- 20,25 haberler - 20,35 ulusların zamanı - 21,05 Viyanadan nakil - 23,10 haberler - 23,25 konser.

BUDAPEŞTE:

13,10 Çingene musikisi - 14,35 piyano konseri - 18,05 Rus kilise orkestrası - 19,10 salo norkestrası - 20,35 Budapeşte operasından naklen «Faust» operası - 24,15 Çingene musikisi.

BÜKREŞ:

13,05 gramofon - 13,50 gramofonla hafif musiki - 19,05 orkestra konseri - 20,25 gramofon - 21,05 senfonik konser - 22,50 haberler.

TULUZ:

19,20 havaiyen gitara konseri - 19,35 operet şarkıları - 19,50 filim musikisi - 20,20 hafif musiki - 20,50 askeri bando - 22 opera parçaları - 21,35 «Faust» operası - 24,55 dinleyicilerin zamanı - 1,05 radyo fantezisi - 1,20 askeri bando.

Perşembe: 25 nisan

İSTANBUL:

17,30 inkılâb dersi, Üniversiteden, İzmir saylavı Esad Bozkurt - 18,30 Favst (ikinci perde) - 19 muhtelif plâklar- 19,30 haberler - 19,40 Muhittin Sadık, viyolonsel - 20 Sağlı ve Soysal Yardım Bakanlığı namına konferans, doktor döçent Sadi (Ürsiyet ve terbiye) - 20,30 Ay Tango orkestrası ve şan - 21,15 son haberler, borsalar - 21,30 radyo orkestrası - 22 radyo caz ve tango orkestraları.

VİYANA:

17,15 gramofon - 17,55 şan konseri - 18,35 konuşmalar - 20.15 ulusal neşriyat- 21,05 Avusturya operetlerinden parçalar - 22,35 piyano konseri - 23,05 haberler ve hava raporu - 23,15 İtalyan halk musikisi - 24,15 kitablara dair - 24,45 cazband takımı.

BERLİN:

17,05 piyano konseri - 17,35 piyano ile Bethovenin eserleri - 19,35 Korsikalı Kral Teodor - 20,05 en iyi radyo spekirini arıyoruz - 20,20 konser: Mozartın eserleri - 20,45 günün akisleri - 23,05 haberler - 23,35 dans havaları.

BUDAPEŞTE:

13,05 şan konseri - 14,35 orkestra konseri - 18,35 Saksofon konseri - 19,40 Macar şarkıları - 20,50 konferans - 21,45 haberler - 22,15 musiki parodileri - 23,45 gramofon - 24,25 Çingene orkestrası.

VARŞOVA:

17,50 keman konseri - 18,05 Röportaj- 18,20 temsil - 19,05 şarkılar ve opera havaları - 19,50 salo norkestrası - 21,05 koro konseri - 21,50 haberler - 22,05 eğlenceli konser - 23,20 hafif musiki ve dans havaları - 24,35 ingilizce konferans.

TULUZ:

19,20 köylü dansları - 19,35 çocukların zamanı - 20,05 temsil - 20,25 askeri bando - 20,50 filim musikisi - 21,20 Puccini - nin «Madam Butterflay» operasından parçalar - 21,35 filim musikisi- 21,50 operet orkestrası - 23,05 düetolar - 23,35 radyo fantezisi - 24,05 mandolin koseri - 24,50 şarkılar - 1,05 radyo fantezisi - 1,25 askeri bando.

Cuma: 26 nisan

İSTANBUL:

12,30 plâk neşriyatı - 18 dans musikisi (plâk) - 19,20 çocuk saati, Mes'ud Cemil- 19,50 haberler - 20 Nejat, keman solo - 20,30 havaiyen gitar, Siret ve arkadaşları- 21 Nimet Vahid (şan) piyano ile - 21,20 radyo orkestrası - 22 Birsen, şan türkçe sözlü, radyo, caz ve tango orkestraları.

VIYANA:

17,20 gramofon - 18 konuşmalar - 18,35 konser - 19,30 konuşmalar - 20,15 ulusal neşriyat - 20,35 radyo orkestrası - 21,35 üç perdelik komedi: Sükût altındır - 23,05 haberler, hava raporu - 23,15 eski ve yeni musikiden muhtelif parçalar - 24,15 konuşma - 24,25 karışık neşriyat - 24,40 Çingene musikisi.

BERLİN:

17,35 kadınlar için bir temsil - 18,05 radyo orkestrası - 19,35 kitablara dair - 20,45 günün akisleri - 21,05 haberler - 22,05 karışık neşriyat - 23,05 haberler - 23,35 karışık neşriyat - 24,05 konser - 1,05 eğlenceli musiki.

BUDAPEŞTE:

13,10 salon orkestrası - 14,35 Çingene orkestrası - 18,05 koro konseri - 19,30 filüt konseri - 20,35 Verdinin Travyata operası - 23,40 Çingene orkestrası - 24,05 ingilizce konferans - 24,25 Çingene orkestrası.

PRAG:

17,50 çekçe ders - 18,05 konser - 19,20 almanca neşriyat - 19,55 almanca haberler - 20,15 halk orkestrası - 21,10 senfonik konser - 23,05 haberler - 23,20 gramofon - 23,35 rusça haberler.

TULUZ:

19,20 muhtelif sololar - 19,35 opera parçaları - 19,50 senfonik konser - 20,15 halk şarkıları - 20,25 filim musikisi - 20,50 ağızdan üfleme aletler orkestrasının konseri - 21,35 halk musikisi - 22,05 Gunonun eserleri - 22,55 salon orkestrası - 23,05 radyo fantezisi - 24,05 muhtelif sololar - 24,20 filim musikisi - 24,40 Arjantin tangoları - 24,50 şarkılar - 1,05 opera parçaları - 1,25 askeri bando.

Cumartesi: 27 nisan

İSTANBUL:

17,30 inkılâb dersi, Üniversiteden nakil, İzmir saylavı Esad Bozkurt - 18,30 jimnastik, Azade Tarcan - 18,50 Favst (üçüncü perde) - 19,30 haberler - 19,40 spor (Eşref Şefik) - 20 Üniversite namına konferans - 20,30 demir caz - 21,15 son haberler, borsalar - 21,30 Bedriye Tüzün (şan türkçe sözlü) ve radyo caz ve tango orkestraları

VİYANA:

16,20 koro konseri - 18 Prater eğlenceleri - 19,10 bir aylık haberler - 20,25 haftanın makalesi - 20,50 Kalman «Di Baydere» opereti - 23,05 haberler, hava raporu - 23,15 cazband takımı - 24,20 dans havaları - 1,05 gramofonla Fransız musikisi.

BERLİN:

19,05 spor neşriyatı - 19,20 temsil: Bir milyonluk banknotu bozabilir misin? - 20,05 haberler ve musiki - 20,45 günün akisleri - 21,05 haberler - 21,20 Stutgarttan nakil - 23,05 haberler - 23,35 Laypzigden nakil - 1,35 gramofon.

BUDAPEŞTE:

13,10 polis orkestrası - 14,35 gramofon- 18,05 konuşma - 18,55 opera orkestrası - 20,20 piyano ile musiki parodileri - 20,45 temsil - 21,35 Çingene orkestrasile bir - likte şan konseri - 22,45 haberler - 23,05 cazband takımı - 23,55 konser orkestrası.

PRAG:

17 askeri bando - 18,10 piyano konseri- 19,05 almanca neşriyat - 19,55 almanca haberler - 20,20 konuşma - 21,05 Brünodan nakil - 21,55 Presburgdan nakil - 23,05 haberler - 23,20 gramofon - 23,35 Ostraudan nakil.

VARŞOVA:

13,10 gramofon - 14,05 solistlerin konseri - 17,50 keman konseri - 17,15 man - 18,15 yeni plâklar - 19,50 gramofonla sadolin orkestrası - 17,50 oda musikisi - lon orkestrası - 20,40 piyano konseri - 21,05 eğlenceli neşriyat - 21.50 haberler - 22,05 İskandinavyalıların senfonik orkestrası - 24,10 hafif musiki ve dans havaları.

TULUZ:

19,20 opera orkestrası - 19.35 şarkılar- 19,50 halk musikisi - 20,15 filim musikisi - 20,25 opera şarkıları - 20,50 hafif musiki - 21,20 opere torkestrası - 21,35 şarkılar - 22,05 «Azor» dan parçalar - 22,50 Viyana orkestrası - 23,05 filim musikisi- 23,35 radyo fantezisi - 24,05 cazband takımı - 24,20 opera havaları - 24,40 havaiyen gitareler - 24,50 şarkılar - 1,05 radyo fantezisi - 1,25 askeri bando.

Yıldızda hararetli müzakereler

(Baştarafı birinci sahifede)

rede Uluslar Kurumu nezdinde yapılan teşebbüslerle alınan neticeleri anlatmış, izah etmiş, oradaki birlik bürosunun faydalarını ve 13 arsıulusal kadın teşkilâtile temas ettiklerini, bu suretle bir silâhsızlanma kadın komisyonu teşkiline muvaffak olduklarını bildirerek, birliğin Londradaki merkezinin faaliyetinden takdirle bahsetmiştir. Kongre matmazel Emilie Gourdun raporunu müttefikan kabul etti.

Bundan sonra, birliğin Londradaki merkezî bürosu umumi kâtibi matmazel Katherine Bompasın okuduğu Londra merkezinin faaliyet raporile birliğin veznedarı matmazel Dorethee von Velsenin okuduğu birliğin malî vaziyetine dair rapor müttefikan kabul edilmiştir.

Bu sırada kongre birinci başkan vekili matmazel Manus, Londra merkez bürosu umum kâtibi matmazel Bompasa fevkalâde faaliyetini takdir için kongre tarafından kendisine hatıra olmak üzere bir el çantası hediye etti ve çok alkışlandı.

Bundan sonra mesai bürosunun raporu okundu ve matmazel Walin tarafından verilen şifahi izahattan sonra müttefikan kabul edildi.

Uluslar Kurumuna teşekkür

İkinci defa kürsüye çıkan matmazel Emilie Gourd Birlikle Uluslar Kurumunun teşriki mesaisi hakkında hazırladığı ikinci bir raporu okuyarak Uluslar Kurumundan gördükleri yardımdan dolayı kongre tarafından bir teşekkür telgrafı çekilmesini teklif etti. Kongre hatibin raporunu müttefikan ve teklifini alkışlarla kabul etti.

Uluslar Kurumu umum kâtibliği mümessili Prenses Radzivil kürsüye çıkarak Uluslar Kurumu umum kâtibliği namına teşekkürlerini bildirdi. Bundan sonra kongre kölelik meselesi hakkında icra komitesi tarafından hazırlanan ve Uluslar Kurumunun nazarı dikkatini celbeden teklifi müttefikan kabul etmiştir.

Bundan sonra söz alan kongre birinci başkan vekili matmazel Rosa Manus Brezilya murahhas heyetinin İstanbula gelerek kongreye iştirak ettiğini kongrenin alkışları arasında heyete bildirdi.

Belediyenin bir kararı

Matmazel Manus İstanbul Belediyesinin İstanbulda toplanan feminizm kongresinin bir hatırası olmak üzere kongreye aid bütün resim, neşriyat, teklif ve kararlar İstanbul müzesinde hususî bir yerde saklamağa karar verdiğin ibildirmiştir. Kongre azaları İstanbul Belediyesinin bu kararını sürekli alkışlarla karşılamışlardır.

Başkan vekili Bulgar murahhas heyeti başkanı madam İvanovun ağır hasta olduğunu teessüfle haber vererek, öğle tatilinde kongre namına bir heyetin kendisini ziyaret edeceğini bildirdi. Kongre Bulgar heyeti başkanını ziyaret etmek üzere hususî bir heyetin gönderilmesine müttefikan karar verdi.

Kongrenin öğleden sonraki celsesine Mm. Schreiber riyaset etti.

Sulh komisyonunun kararı

Sulh ve Uluslar Kurumu komisyonu başkanı Amerika murahhası Josephine Schain, komisyonun hazırladığı raporu okudu ve verdiği izahatta karar suretinin Cenevrede silâhsızlanma komisyonu ile yapılan temaslar neticesinde hazırlandığını söyledi.

Bu kararda:

Şarkta ve garbde milyonlarca kadını temsil eden 40 kadın kurumunun dostluğa ve sulha hizmete amade oldukları bildirildikten ve milletlerin harb yüzünden çektiği ıstırablar zikredildikten sonra her millet kadınlarının ihtilâfları adalet fikrinden mülhem olarak halletmeleri ve müşterek emniyet prensipinin umumî surette kabulü ve bunun bütün milletlerin mütekabil bir mes'uliyet zihniyetile milletlerin esas haklarına mütekabilen riayet esasına müstenid olması ve mütecavize yardım edilmemesi, tecavüze uğrıyan tarafa da siyasî, iktısadî ve malî yardımlarda bulunulması, uluslararası ihtilâfların La Hey Adalet Divanı ve arsıulusal hakem mahkemeleri tarafından halli, Cemiyeti Akvama müzaheret edilmesi, silâhların azaltılması silâh imal ve ticaretinin kontrol altına alınması ve sivil tayyareciliğin kontrolu tavsiye ediliyor ve terbiye sistemi-

Büyük fırsat

Memleketten ayrılış dolayısile zarif mobilyalar, çerçeveli salon resimleri, mutfak ve havagazi fırınları, salamandra sobaları ve başka ev eşyaları satılacaktır. Beyoğlunda Aleon sokağında Perpiniani apartımanında 1 numaraya müracaat.

Meşhur bir İngiliz süfrajeti geldi

Mis Pictonun dikkate değer beyanatı

Arsıulusal Kadınlar Birliği kongresine gelen İngiliz murahhas heyetleri başkanlarından olan ve üç sene İngiliz parlamentosunda savlavlık yapmış bulunan Mis Picton Turbevill, dün konferans binasında gazetecilere demiştir ki:

«— Burada 24 İngiliz murahhası ve bunlar arasında kadın için intihab hakkı mücadeleleri yapıldığı sırada hapse konulmuş iki İngiliz kadını da vardır. Bu iki tanınmış feministten biri Mis Lawrens, öteki Mis Brawndır.

Kadının intihab hakkını ve intihab olunma fırsatını elde etmesi hayatın her safhasında büyük tesirler yaptı. Bugün İngiltere parlamentosunda 15 kadın ve 600 erkek meb'usu vardır. Fakat bu 15 kadının yaptığı tesir pek büyüktür. Kadınlar İngiliz parlamentosuna girmeden evvel, kadınları çok alâkadar eden mevzular üzerindeki bir lâyiha ancak beş senede meclisten geçerdi. Halbuki şimdi her yıl kadınları alâkadar üç dört kanun çıkıyor.

Bugün İstanbula gelecek olan İngiliz parlamentosu kadın azasından Ledi Astor 16 yaşından aşağı çocuklara sarhoş edici içkilerin satılmasını yasak eden bir kanun çıkartmıştır.

Ben bir meb'us sıfatile ve tamamen kendi teklifim neticesi idama mahkûm gebe bir kadının idam edilmemesi yolunda bir kanun çıkarttım. 1931 de çıkan bu kanundan sonra çocuğu dünyaya gelmek üzere olan idam mahkûmu kadınların mahkûmiyeti ebedî hapse çevrilmektedir.

İşte mecliste kadın olmasaydı bu olamazdı. Erkekler 600 senedir bunu düşünememişlerdir.

1921 de kadın doktorlarımız 1253 tü, 1931 de 2810 oldu. Sıra ile dişçilerimizin ayni sene içinde 296 iken 394, hastabakıcılarımız 94381 iken 118909, kadın mimarlarımız 49 iken 107 ilâh. çoğalmışlardır.

Şimdi parlamentoda bir hususî komisyon kurulduğu zaman, «aman bir de kadın aza bulunsun» diyorlar. Fakat kâfi derecede kadın meb'us yok.. Yalnız on beş tane...

İngiliz kadınına daha verilecek şeyler vardır.»

Mis Ogdenin sözleri

Arsıulusal Kadınlar Birliği konferansına Amerikanın çok dikkate değer bir siyasal cemiyetinin kâtibi olan Mis Esther Ogden de gelmiştir.

12 binden fazla azası bulunan bu cemiyetin adı «Dış siyasası cemiyeti» dir.

Mis Ogden bir muharririmize demiştir ki:

«— Bir tetkik büromuz var ki, bütün dünya matbuatını takib ediyor ve her hafta blütenler ve on beş günde bir mecmua çıkarıyoruz. Sonra, sık sık umumî konferanslar tertib ediyoruz. Merkezimiz Nevyorktadır. Fakat Vaşington büromuz hükûmetle daimî surette temas ederek Amerika siyasasını takib ediyor.

Cemiyetimiz harbden sonra kuruldu. Harbden sonra dış siyasasına karşı Amerikada alâka artmıştır.»

nin askerî şekilde yapılması protesto ediliyordu.

Karar sureti aynen ve müttefikan kabul edildi.

Kongre hatıra pulları

Belçika murahhası Grinberg kürsüye gelerek kongre hatırası olarak Türkiye hükûmetinin çıkarmış olduğu pullardan dolayı hem hükûmetimize, hem de Türk Kadın Birliğine teşekkür etti.

Evli kadının tabiiyeti meselesi

Bundan sonra evli kadının tabiiyeti meselesinin müzakeresine geçilmiştir. Birliğin icra komitesi tarafından hazırlanan bir teklif evli kadınlara evlendikten sonra da eski tabiiyetlerini muhafaza etmek hakkı verilmesini istiyordu. Bu münasebetle kongre başkanı 1933 yılında Montevideioda imzalanan muahedenin kadınla erkeğe müsavi hak verdiğini hatırlatarak bu muahedeyi de reye koyacağını bildirdi.

Biribiri ardına Fransa, Lehistan, Yeni Belandiya, Macaristan, İngiliz, Holanda murahhasları söz alarak hemen hemen müttefikan Monteviedo muahedesinin ancak kadınla erkeğe müsavi hak verdiğini halbuki kadının da müstakil olarak tabiiyetini muhafaza edebilmesi icab ettiğini ileri sürerek, muahede ile iktifa edilemiyeceğini, daha şümullü bir karar verilmesi lâzım geldiğini söylediler.

Bu mesele hakkında söz alan Türk heyeti üyelerinden Nebahat Hâmid, Montevideo muahedesinde mevzuu bahsolan müsavatın bir prensip meselesinden ibaret olduğuna işaret ederek demiştir ki:

«— Biz haklarını müdafaa edemiyen kadınları korumak mecburiyetindeyiz. Bu itibarla Montevideo muahedesini ihtiyaca kâfi bulmuyor ve kongrenin teklifini kabul ediyoruz.»

Dedi ve alkışlandı.

Muahede reddediliyor

Kongrenin başkanı madam Aşbi mevzuubahis muahedenin kadına müstakil tabiiyet hakkı vermediğini, Birliğin ise evli kadının da müstakil tabiiyet hakkına malik olmasını istediğini söyledi ve Montevideo muahedesinin reye konulmasını istedi. Reyler tasnif edildikten sonra 11 murahhas heyetinin muahede lehine, 13 heyetin de muahede aleyhine rey verdiği anlaşıldı... Türk murahhas heyeti de aleyhte rey vermişti.

Bunun üzerine evli kadına müstakil tabiiyet hakkı verilmesini istiyen merkez bürosunun teklifi reye konmuş ve 3 muhalif reye karşı ekseriyetle kabul edilmiştir.

Müstenkif kalmış olan Mısır heyeti başkanı Madam Şaravi Paşa reye iştirak etmediklerinden dolayı müteessif olduğunu bildirerek, Mısır heyetinin noktai nazarına göre, erkeğinin memleketinde kalmak mecburiyetinde olan kadının kocasının tabiiyetini kabul etmesi, zevcesinin memleketinde geçinmek mecburiyetinde bulunan erkeğin de karısının tabiiyetine geçmesinin daha muvafık olacağını anlattı.

Bundan sonra medenî haklar komisyonu başkanı madam Maria Veron evvelâ komisyon tarafından hazırlanan rapor ve karar suretini okuyarak şifahi izahat verdi ve bilhassa nafaka meselesi üzerinde ehemmiyetle durarak nafaka vermekten kurtulmak için yabancı memleketlere kaçan erkeklerin cezasız kalmamaları içi narsıulusal bir itilâf imzalanmasını istedi.

İkinci muahede kabul edildi

Holanda murahhası da kadınlara her noktada erkeklerle müsavi haklar veren ve Montevideo imzalanmış olan ikinci bir muahedeye birliğin iştirakini istedi ve dedi ki: «Uluslar Kurumu bu muahedeye iştirak edip etmiyeceğimizi resmen sorduğu için kongremizin kat'i bir karar vermesi icab eder.»

Leh ve aleyhte söylenen sözlerden sonra komisyon muahedenin prensip itibarile kongre tarafından kabul edilmesine müttefikan karar verilmiş ve celse kapanmıştır.

Dün geceki çay

Vali Muhittin Üstündağın zevcesi dün akşam Nişantaşındaki Vali konağında feminizm kongresi azaları şerefine bir çay vermiştir.

Bugünkü gezinti ve miting

Bugün murahhaslar saat 11 den 16 ya kadar Boğaziçinde bir tenezzüh yaparak öğle yemeğini Beylerbeyi sarayında yiyeceklerdir. Akşamüstü saat 18 de de Tepebaşı Şehir tiyatrosunda sulh lehine büyük bir miting yapacaklardır.

Bir Fransız gazetecisi

Madam Dessoux

Fransız kadın romancılarından Madam Jean Marie Dessoux bir kaç gündenberi şehrimizde bulunmaktadır.

Memleketinde tanınmış ve sevilmiş bir yazıcı olan Madam Dessoux Muharrirler cemiyeti azasından ve (Forces Feminines) mecmuası muharrirlerindendir.

Gazetesine Uluslararası Kadın Birliği kongresi ve memleketimiz kadınları hakkında yazılar yazacaktır. Madam Dessoux matbaamızı da ziyaret etmiştir.

Sarhoşluğun sonu

Dün akşam gene rakı yüzünden Kasımpaşada bir cinayet olmuştur. Kasımpaşada Süruri yokuşunda 97 sayılı evde oturan Enverin canı rakı içmek istemiş ve İzmirli sabıkalı Küçük Mustafa namile maruf arkadaşını bulup evine getirmiştir. İki ahbab içmişler, şarkı söylemişler. Bir müddet sonra aralarında ufak bir münakaşa olmuş, sonra iş kavgaya dökülmüş ve Küçük Mustafa belinden büyük bir bıçak sıyırarak arkadaşı Enveri sağ ayağından ağır surette vurduktan sonra evden kaçmıştır. Vak'ayı polis duymuş yaralının hayatı tehlikede görüldüğünden Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır. Sıkı bir takibat sonunda sabıkalı Mustafa yakalanmıştır.

İstanbul Borsası kapanış fiatleri 20 - 4 -935

NUKUD

	Alış	Satış
1 Sterlin	608.	60 .
1 Dolar	12 .	122.
20 Fransız Fr.	166.	169.
20 Liret	202.	206.
20 Belçika Fr.	80.	85.
20 Drahmi	22.50	24.
20 İsviçre Fr.	815.	815.
20 Leva	22	24.
1 Florin	82.50	84.
20 Çek kronu	98.	102.
1 Avusturya Şl.	22.	24.
1 Peçeto	16	17.
1 Mark	45.	44.
1 Zloti	22.	25.
20 Ley	23.	25.
20 Dinar	16.	17.
20 Ruble	52.	54.
1 Yen	33.	34.
1 İsviçre kronu	30.	32.
1 Türk altını	940.	941.
1 Mecidiye	43,50	44.50
1 Banknot Os. B.	238.	24 .

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	610.	611.
Nev York	.7946	0,7932
Paris	12.06	12.04
Milano	9.5910	9.5957
Brüksel	4.6938	4.6875
Atina	83.945	83.9313
Cenevre	.4584	.45
Sofya	65.5975	65.4440
Amsterdam	1.17-3	1.1759
Prağ	19.04?5	18.9885
Viyana	4.2375	4.2225
Madrid	5.82	5.8080
Berlin	1.9730	1.9690
Varşova	4. 225	4.2125
Budapeşte	4.51	4.4992
Bükreş	79.1262	7?.9417
Belgrad	35.0125	35.0125
Yokohama	2.7806	.78
Moskova	1089.50	1092 25
Stokholm	3.18	3.1732

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
1933 Türk borcu tahvili 1	29.825	29.85
» » 2	28, 0	28.20
» » 3	28,875	28,80
1933 ik. İstikrazı		
İstikrazı Dahili Ergani	94,25	94,25

TAHVİLÂT

	Açılış	Kapanış
Elektrik		
Tramvay		
Tünel		
Rıhtım		
Anadolu		
» I	43,65	43,65
» II	43,65	43,65
» III		
» Mümessil	51.	51.

HASAN
TIRAŞ BIÇAGI
Dünyanın en mükemmel
Tıraş bıçağıdır

Şimdiye kadar icad olunan bütün tıraş bıçakları arasında en mükemmel ve en fevkalâde olduğu tahakkuk etmiştir. Piyasada mevcud tıraş bıçaklarını şaşırtmıştır. Hasan tıraş bıçağının 1-2-3-4 numaralı gayet keskin ve hassas tarafları vardır ki her bir tarafile lâakal on defa tıraş olmak kabildir. Bu hesabla 5 kuruşluk bir aded Hasan tıraş bıçağile 40 defa ve ıslak bardakla bilendikte yüz defa tıraş yapılmak mümkündür ki dünyanın hiçbir bıçağında bu meziyet yoktur. Hasan bıçağı istediğiniz halde başka marka verirlerse aldanmayınız. Taklidlerinden sakınınız. Fiati: 1 adedi 5 kuruştur. 10 adedi 45 kuruştur.

Hasan Deposu :
Ankara, İstanbul, Beyoğlu.

Foto Fransenin müşterilerine

Muhterem müşterilerimin gerek şahıslarına, gerek evlerine, fabrika ve bankalara aid fotoğraflarının camlarını son derece müsaid fiatlerle satılığa çıkardım. Sekiz gün zarfında Beyoğlunda Foto Franseye müracaat ediniz. — **Jan Vayinberg**

İstanbul üçüncü icra memurluğundan:

Dairemizin 931/3881 numaralı dosyasile merhun ve mahçuz bulunan Kireclik Kömür madenleri Türk Anonim Şirketine aid beheri yirmi lira kıymet itibariyesinde:

3000 adedi tam bedeli ödenmiş, 12000 adedi sülüs bedeli ödenmiş, mecmuu hisselerden 7350 adedi hâmiline ve 7650 adedi ise nama muharrerdir. Mezkûr hisse senedleri İstanbul Dördüncü Vakıf hanında Esham ve Tahvilât Borsası kapısı önünde 24/4/935 tarihine musadif çarşamba günü saat 15 te ikinci açık arttırma suretile satılacaktır. Taliblerin mahallinde bulunacak memuruna müracaatleri ilân olunur. (10699)

Türkiye Ziraat Bankası İdare Meclisi Fevkalâde Umumî Heyeti Üyelerine

Bildirir ki: Umumî Heyetin toplantı günü olarak ilân edilmiş olan 9 mayıs perşembe günü C. H. P. Büyük Kurultayının toplantı gününe rasladığından Umumî Heyetimizin toplantı günü 19 mayıs pazar saat 15 e bırakılmıştır. (2041)

Istanbul Evkaf Müdiriyeti ilânları

Silivrikapı dışarısında Vakıf Valde çiftliğinin mer'ası eylûl 935 iptidasına kadar kirası arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 27/4/935 cumartesi günü saat 15 tedir. İstiyenlerin İstanbul Evkaf Müdürlüğünde Orman ve Arazi Kalemine gelmeleri. (1955)

Resmî ilânlar Türk Limited Şirketinden :

Şirketimiz tahsildarı Necmeddin Sadık

vazifesinden ayrılmış olduğundan kendisinin şirket namına her hangi bir parayı almağa ve muamele yapmağa salâhiyeti kalmadığı ilân olunur.

Dahiliye Vekâletinden:

Aded		Aded	
50	Karyola	100	Çarşaf
100	Battaniye	100	Yorgan kılıfı
100	Yastık	50	Dolab
200	Yastık yüzü	50	Yatak

Müstahdemler için, nümune, evsaf ve eşkâli şartnamesinde yazılı bulunan ve muhammen bedeli 2500 iki bin beş yüz lira olan yukarıda cins ve miktarı yazılı eşya kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 29/4/935 pazartesi günü saat 15,30 da Dahiliye Vekâleti binasında toplanacak eksiltme komisyonunda yapılacaktır. Muvukkat teminat miktarı 187,5 liradır. İstiyenler bu hususiaki şartnameleri almak ve nümuneleri görmek için hergün eksiltme komisyonuna müracaat edebilirler.

Taliblerin 29/4/935 pazartesi günü saat 14,30 a kadar icab eden belgelerle birlikte teklif mektublarını Dahiliye Vekâleti eksiltme komisyonuna vermiş olmaları lâzımdır. (1815)

BÜYÜK
TAYYARE PİYANGOSU

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin etmiştir.
Yeni tertib plânını görünüz.
1 inci keşidesi 11 mayıs 1935 tedir.
Büyük ikramiyesi: 25,000 liradır.

İç Ticaret Umum Müdürlüğünden:

Sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesi hakkındaki 25/6/934 tarihli kanun hükümlerine göre ve deniz nakliyat sigorta işile çalışmak üzere tesçil edilmiş olan ecnebi sigorta şirketlerinden «Levant Marin Asurans Nakliyat Sigorta Şirketi» bu kere müracaatle Türkiyedeki muamelâtını tatil ederek tasfiyeye karar verdiğini bildirmiştir. Bu şirkette alacağı olanların Galatada Bilûr hanında 3 - 4 numarada bu şirketin vekili Bay Jak Hateme ve icabında vekâletimize müracaat etmeleri ilân olunur.

Nafıa Bakanlığından:

10/4/935 tarihinde münakasaya çıkarılmış olan Afyon - Antalya hattının Bozanönü - Isparta arası 13,8 kilometroluk mükerrer yedinci kısmının inşaatına talib zuhur etmediğinden mezkûr kısım inşaat ve ray ferşiyatı, inşaat müddeti ve ehliyeti fenniye şartlarından bazıları değiştirilmek suretile ve kapalı zarf usulile yeniden eksiltmeye konulmuştur.

Muhammen ihale bedeli «300,000» liradan ve muvakkat teminatı da «15,750» liradan ibaret bulunan bu inşaat ve ameliyatın eksiltmesi 6/5/935 pazartesi günü öğleden sonra saat 16 da Ankarada Bakanlık binasında Demiryol İnşaat Reisliği Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır. Bu işe girmek istiyenlerin teklif mektublarile münakasa şartnamesinde yazılı diğer evrakı 6/5/935 tarihinde öğleden sonra saat 15 e kadar İnşaat Reisliğine makbuz mukabilinde teslim etmeleri lâzım geldiği ve münakasa şartnamesinde yazılı olduğu veçhile münakasa gününden en az bir hafta evvel Nafıa Bakanlığına istida ile müracaat ederek alacakları fennî ehliyet vesikasını teklif mektublarına iliştirmeleri iktiza eylediği ve şartname ve mukavllenin değişen maddelerini ihtiva eden varakayı tedarik etmek istiyenler 9 lira ve münakasa evrakının heyeti umumiyesini 15 lira bedel mukabilinde Bakanlık Demiryollar İnşaat Reisliğinden alabilecekleri ilân olunur. (2007)

Selimiye Askerî Satınalma Komisyonundan:

1 — Fırka Birliklerinin ihtiyacı için «140,000» kilo sığır etinin eksiltmesi Selimiye Satınalma Komisyonunda 6 mayıs 935 pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır.

2 — İstekliler usulüne göre yazılacak teklif mektublarını muayyen saatten bir saat evvel Komisyona vermiş olmalıdırlar.

3 — Eksiltmeye iştirak edecek şirketlerin 2490 numaralı kanunun 3 üncü maddesine göre vesikalarını Komisyona göstermeleri mecburidir.

4 — Işbu sığır etinin tahmin bedeli «49,364» liradır. Muvakkat teminatı «3,563» liradır. Bu teminat ihaleden 3 saat evvel Selimiyede Fırka Muhasebeciliği veznesine yatırılmış olmalıdır. Diğer Malsandıklarına yatırmış olanlar usulen teklif mektublarile birlikte makbuzlarını Komisyona verebilirler.

5 — Şartnameler Komisyonda hergün görülebilir. Şartnamelerin musaddak suretini almak istiyenler kanunun 5 inci maddesine göre muhammen bedeli «100,000» de beşi nisbetinde bir bedel mukabilinde Komisyondan alabilecekleri ilân olunur. (2027)

BASURDAN AMELİYATSIZ YALNIZ HEDENSA

ile kurtulursunuz. Memeleri kurutur, mahveder. Kanı, ağrıları, keser. Dünyada milyonlarca insanı kurtarmıştır.

Karaköse Belediye Başkanlığından:

1 — Beyazıd merkezi Karaköse Belediyesi tarafından yaptırılacak olan adi kaldırım işi 1993 lira 60 kuruş keşif bedeli üzerinden 8/4/935 ten başlıyarak 20 gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Kat'i ihalesi 28/4/935 pazar günü saat 16 da Belediye Encümeninde yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminatı 149 lira 52 kuruştur.

4 — İsteklilerin keşif ve şartnamesini görmek üzere hergün Belediye kalemine ve ihale gününde muvakkat teminatlarile Belediye Encümenine müracaatleri ilân olunur. (1856)

İstanbul Ziraat Bankasından:

Haydarpaşa antrepolarında dökme halinde mevcud bankamıza aid buğdayların çuvallanma ve tartma işi açık eksiltme ile ihale olunacaktır. Teminat akçesi «250» liradır.

Taliblerin 4 mayıs 935 tarihine musadif cumartesi günü saat on beşte 25 lira depozito parasile Bankamıza müracaatleri ilân olunur. (2040)

Emniyet Sandığına Rehinli Mücevher Satış İlânı

Bu mücevherleri hergün Sandık holündeki camekânlarda görebilirsiniz

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan:

Dosya No.	Merhunatın cinsi	Hesab No.	İsmi
934/1800	Bir zümrüd yüzük.	28591	Mustafa Nuri
» 2698	Bir roza yüzük, bir çift roza küpe	55841	Melekper
» 2699	Bir pırlanta nişan (bir taşı noksan)	55892	Hikmet
» 2784	İki roza madalyon	42483	Nihad
» 2812	Bir roza akar pantantif	43014	Mediha Hatice
» 2816	İki altın saat	48041	Zeyneb
» 3171	İki roza yüzük, iki roza küpe teki	41119	Vasıf
» 3177	Bir altın saat	40547	Cemil
» 3893	Bir çift pırlanta küpe	50048	İbrahim Seyfullah
» 3923	«6,4» gram inci, bir bir liralık altın, iki roza iğne, bir roza yüzük, 576 gram gümüş	49540	Vasıf
» 4374	544 gram gümüş	50973	Hayriye
» 4378	Bir roza iğne, bir elmaslı kol saati	38215	Gabay
» 5550	Bir çift pırlanta, bir çift roza küpe, bir roza yüzük, bir pırlanta kravat iğnesi	56851	Leylâ
» 5552	Bir pırlantalı iğne, bir pırlantalı bilezik (bir taş noksan) bir pırlantalı yüzük, bir pırlantalı madalyon	56445	Halide
» 5555	Bir çift roza küpe, bir roza yüzük	56948	Fatma
» 5562	Bir buçuk miskal inci, bir çift roza küpe, bir altın saat, bir altın kordon, bir altın bilezik, 1344 gram gümüş	56942	Adile
» 5567	İki miskal inci	57070	Hatice
» 5913	Bir pırlantalı pantantif	57822	Kâzım
» 6304	Bir çift roza küpe, bir roza yüzük	58436	Muazzez
» 6308	Üç roza yüzük, bir altın saat	58616	Ölü Hacer varisi Zeki
» 6449	Bir çift pırlanta gül küpe	50714	Atife
» 6460	Bir roza iğne (hotoz)	59420	Tahsin
» 6470	Bir çift roza küpe	59909	Ayşe
» 6638	Bir roza ve bir pırlantalı yüzük (bir taş noksan)	60923	Fatma
» 6654	Bir roza hurda bilezik	60527	Selâhattin
» 6662	Bir çift pırlanta koldüğmesi, bir roza koldüğmesi takımı (5 parça)	60888	Cemil
» 6666	Bir çift pırlanta küpe	61002	Settar
» 7402	Bir roza menekşe iğne	61164	Suad

Yukarıda isimleri yazılı zevatın Emniyet Sandığına rehnetmek suretile istikraz etmiş oldukları mebaliği vadelerinde tediye etmedikleri cihetle merhun emvalin paraya çevrilmesi hususunun mezkûr Sandık idaresinin dairemize vaki müracaat ve talebi ve olbabdaki kanunî merasimin tekemmülü üzerine berveçhibalâ cins ve evsafı sairesi yazılı emvali menkulen'n satışına karar verilmiştir. 1 mayıs 935 tarihine musadif çarşamba günü saat on dörtten itibaren birinci açık arttırma suretile satılacaktır. Talib olanların yevmi mezkûr ve saatte mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatleri ilân olunur. (2056)

Sultanahmed beşinci sulh hukuk mahkemesinden:

1 — Ölümden ötürü terekesine mahkememizce el konulan Ali Osmanın üzerinde kayidli İstanbulda Çelebi - oğlualâeddin mahallesinde Yenicami avlusu sokağında 63, 64 numaralı dükkânda olan 120 pay itibarile 10 payı mirasçılarının dileğile ve açık arttırma ile 22 mayıs 935 çarşamba günü saat 16 da Eminönü kazası kaymakamlığı dairesinde Sultanahmed beşinci sulh hukuk mahkemesinde satılacaktır.

2 — İstiyenler arttırma şartnamesini ve dosyasındaki diğer tafsilâtı 12/5/935 gününden itibaren mahkememize müracaatle görebilirler.

3 — Satış günü olan 22 mayıs 935 çarşamba günü arttırma parası gayrimenkul hissei şayianın muhammen kıymeti olan (450) liranın % 75 ini bulmadığı takdirde arttırma on beş gün daha uzatılarak 6/6/935 perşembe günü saat (16) da en çok arttıranа kat'i ihale olunacaktır.

4 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkalıların işbu gayrimenkul üzerindeki haklarını, evrakı müsbitelerile yirmi gün içinde mahkememize bildirmeleri lüzumu ilân olunur. (10671)

UROLOG - DOKTOR
Celâl SONAT
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu imam sokak No. 5

Beyoğlu Nüfus memurluğundan:

Beyoğlu Çukur mahallesi Hacıkadır sokağında 14 sayılı ev üzerine nüfus kütüğüne yazılı Avram oğlu Vasil Ankara Müftiliğinin 14/2/935 günlemeç ve 72 sayılı belgesile adı Basri olarak tashih edileceğinden kanunu medenimizin 26 ncı maddesine uyarak ilân olunur. (479)

Kadıköy ikinci sulh hukuk hâkimliğinden:

Mahkememizce terekesine vazıyed edilmiş olan müteveffa Samiye aid Beyoğlunda, Kamerhatun mahallesinin Kordelâ sokağında eski 14 ve yeni 28 numaralı Bay Sami apartımanı 29/5/935 günlemecine musadif çarşamba günü saat 10 - 12 de dosyasında mevcud şartnamesinde yazılı şerait dairesinde açık arttırma suretile satılacağından talib olanların mezkûr apartımanın kıymeti muhammenesi olan (9500) liranın yüzde yedi buçuğu nisbetinde pey akçesini ve yahud millî bir bankanın taahhüdünü havi mektubla yevm ve saati mezkûrda mahkemede ispati vücud eylemeleri ve müzayede neticesinde kıymeti muhammenesinin yüzde yetmiş beşini bulduğu takdirde en fazla bedel veren zatın üstüne bırakılacağı ve bu meblâğı bulmadığı surette en son arttıran zatın taahhüdü üzerinde baki kalmak şartile müzayede on beş gün temdid olunarak 15/6/935 günlemecine musadif cumartesi günü saat 10 - 12 de en fazla bedel verenin uhdesine ihale kılınacağı ve ipotek hakkı alacaklılarla diğer alâkadarların gayrimenkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile yirmi gün içinde mahkememize bildirmeleri ve aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinden haric kalacakları ve bu mecburiyetin irtifak hakkı sahiblerine de şamil olacağı ilân olunur. (10470)

İstanbul Gavrimübadiller Komisyonundan:

D. No.	Semti ve mahallesi	Sokağı	Emlâk No.	Cinsi ve hissesi	Hisseye göre muhammen kıymeti
3537	Üsküdar Altunizade	Mütevelliçeşmesi	9	918 metro arsa	184 açık arttırma
3537/1	»	»	10	»	184 »
3537/2	»	»	11	»	184 »
3537/3	»	»	12	»	184 »
3537/4	»	»	13	»	184 »
3537/5	»	»	14	»	184 »
3537/6	»	»	15	»	184 »
3537/7	»	»	16	»	184 »
3537/8	»	»	17	»	184 »
3537/9	»	»	18	»	184 »
3537/10	»	»	19	»	184 »
4001	İstanbul Balıkpazarı Rüstempaşa	Cambazhanı	42	Dükkânın 93/120 hisse ve bir hissenin 21, 2/120 hissesi	4065 kapalı zarf
4618	Beyoğlu Kurtuluş	Eski Saka yeni Fazılarif	45	Kısmen kârgir hanenin 21/120 hissesi	206 açık arttırma
4639	Bakırköy	Orta	55	114 metro arsa	684 »

Yukarıda evsafı yazılı gayrimenkuller on gün müddetle satışa çıkarılmıştır. İhaleleri 2/5/935 tarihine tesadüf eden perşembe günü saat on dörttedir. Satış münhasıran gayrimübadil bonosu iledir.

Herkesin evinde
Her şeyden evvel
bir şişe

MAZON
MEYVA TUZU

bulunmalıdır. İçilmesi kolay ve zevklidir. Müferrih, müleyyindir. Mide ve barsaklara zarar vermez ve alıştırmaz. Güç hazimleri kolaylaştırır. Kabızlığı def eder. Mide şişkinlik ve yanmalarını giderir. Fazla bir yemek ve içmeden sonra hissedilen yorgunluk ve şişkinliği hafifletir. Ağızdaki tatsızlık ve kokuyu izale eder. MAZON isim ve markasına dikkat.
Deposu Mazon ve Botton ecza deposu, Bahçekapı İş Bankası arkasında No. 12

ZİRAAT MAKİNELERİ

61 inci Südost Sergisi

Breslâv (Almanya) 16 - 19 Mayıs 1935

61. Landmachinenmarkt SUDOST - AUSTELLUNG
BRESLAU, 16. - 19. Mai 1935

Ziraat makineleri, alât ve edevat, ehli hayvanlar, sergisi tahta ve maden işleri için makinalar, ziraat ve nakliyat makinaları, radyo için yedek aksam, yazıhane makinaları, inşaat ve kaldırım ferşivatı için makinalar.

Tafsilât ve ziyaret ruhsatı: Bilûmum Hamburg - Amerika - Linie vapur acentalıkları ve MİTROPA seyahat idareleri vasıtasiei alınabilir.

Memur aranıyor

Tayyare Cemiyetinden:

Tayyare Cemiyeti Genel Merkezi için almanca ve fransızca okuyup yazma, konuşma ve her iki dile çevirme bilir bir memur alınacaktır. İstiyenler 25 nisan perşembe günü akşamına kadar İstanbul Tayyare Şubesi Başkanlığına müracaat etsinler. (2049)

SUMER BANK

UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

1 — Konya Ereğlisinde yaptırılacak

BEZ FABRİKASININ

bakiyei inşaatı eksiltmeye konulmuştur.

Tahmin edilen keşif bedeli 606.432,53 liradır.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır:

a) Eksiltme şartnamesi
b) Mukavelename
c) Fennî şartname
d) Projeler
e) Vahidi kıyasî fiat ve keşif.

Bu evrak 30 lira bedel mukabilinde Bankanın Ankara şubesinden tedarik edilir.

3 — Eksiltme kapalı zarf usuliledir. Teklif mektublarını teminat mektubu veya makbuzu ve şirketlerin sicilli ticaretten istihsal edecekleri ve şirketin hali faaliyette olduğunu gösteren muahhar tarihli belge ile birlikte arttırma günü olan 27 nisan 935 tarihine musadif cumartesi günü en geç saat 14 e kadar Ankarada Bankalar caddesinde Umumî Müdürlükte müteşekkil Komisyona makbuz mukabilinde teslim edilmiş veya taahhütlü olarak posta ile vürud eylemiş bulunması lâzımdır.

4 — Muvakkat teminat miktarı 28007 liradır.

5 — İsteklilerinin ayrıca 200,000 liradan aşağı olmamak üzere en az bir bina inşaatını muvaffakiyetle bitirmiş olduğunu gösterir vesaik ibraz etmeleri lâzımdır.

6 — Eksiltme 27/4/935 tarihine musadif cumartesi günü saat 15 te Ankarada Bankalar caddesinde kâin Umumî Müdürlük binasında yapılacaktır.

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Cinsi ve mevkii	Muhammen tutarı Lira	Pey akçesi Lira
Kâğıdhanede Çağlıyan köprüsünden Sünnet köprüsüne kadar uzayan çayırın otile 1/5/935 ilâ 31/12/935 günlemecine kadar uzayan bir mevsim için otlakiyesi.	400	60
Kâğıdhanede Çağlıyan köşkü bahçesinde yetişen ot ile 1/5/935 ilâ 31/12/935 günlemecine kadar uzayan bir mevsim için otlakiyesi.	100	15
Beşiktaş: Dolmabahçe sarayı karşısındaki Bayıldım ve Yoklama bahçelerile sarayın merasim kapısı her iki yanında ve mefruşat dairesi önündeki bahçelerde yetişen otlar.	60	9
Yıldız köşkü bahçesinde yetişen otlar.	12	1,80
Aynalıkavak köşkü bahçesinde yetişen otlar.	13	2
Beşiktaş Dolmabahçe sarayı karşısında Bayıldım bahçesindeki dut ağaçlarında yetişen meyva.	130	20
Kâğıdhanede İmrahor köşkü bahçesinde yetişen ot ile 1/5/935 ilâ 31/12/935 günlemecine kadar uzayan bir mevsim için otlakiyesi	12	1,80

Yukarıda cins ve mevkileri yazılı yerlerdeki ot ve otlakiyeler ile dutlar hizalarındaki tutarlar üzerinden açık arttırma usulile satılacaktır. İsteklilerin şartlarını öğrenmek istiyenlerin 24/4/935 çarşamba günü saat on dörtte pey akçelerile müracaatleri. «M.» (1803)

İst. Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonu ilânları

Müteahhid nam ve hesabına 400 aded hastabakıcı gömleği 7/5/935 salı günü saat 14 te açık eksiltme ile alınacaktır. Tahmin bedeli 600 liradır. İsteklilerin şartname ve nümunesini görmek üzere hergün ve eksiltmesi için de 45 lira ilk teminatlarile belli saatinde Tophanede Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (2057)

***

Yüz bin kutu et konservesi 7/5/935 salı günü saat 15,30 da kapalı zarfla alınacaktır. Tahmin bedeli beher kutu 45 kuruştur. Şartnamesi 225 kuruş mukabilinde Komisyondan alınır. Teminatı 3375 liradır. Eksiltmesine gireceklerin belli günde ve saat 14,30 a kadar tekliflerini şartnamesinde yazıldığı veçhile Tophanede Satınalma Komisyonuna vermeleri. (1992)

***

Asker Konağı Müdiriyetince 13/11/934 tarih ve 389/8 numaralı 2000 kilo patates ve 500 kilo kuru soğan için müteahhid Asım namına yapılan ayniyat tesellüm makbuzu zayi olmuştur. Yenisi verileceğinden hükmü olmadığı. (2060)

***

Maltepe Askerî Lisesi için 58 kaputun kumaşı ciheti askeriyeden verilerek malzemesi müteahhide aid olmak üzere 24/4/935 çarşamba günü saat 15 te pazarlıkla dikitirilecektir. Tahmin bedeli dört liradır. İsteklilerin belli saatinde 34 lira 80 kuruş son teminatlarile Tophanede Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (2059)

***

Topçu ve Nakliye mektebi için 11 bin kilo benzinin eksiltmesine talib çıkmadığından açık eksiltmesi 24/4/935 çarşamba günü saat 14,15 te yapılacaktır. Tahmin bedeli beher kilosu 34 kuruştur. İlk teminatı 280 lira 50 kuruştur. İsteklilerin belli saatte Tophanede Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (2058)

DOKTOR
Osman Şerafettin
Cağaloğlu Nuruosmaniye caddesi No. 19
Telefon: 20893
Muayene zamanı cumadan maada öğleden sonra (Yenibahçe hastanesi) dahilî sari hastalıklar mütehassısı

3500 Ton Lavamarin

Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

Tahmin edilen bedeli (45850) lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonunca 5 mayıs 935 tarihinde pazr günü saat 15 te kapalı zarfla ihale edilecektir. Şartname (2) lira (30) kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan (3438) lira (75) kuruşu havi teklif mektublarını mezkûr günde saat 14 e kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatleri. (2010)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

		Muhammen kıymeti Lira
YEDİKULE	Kürkçübaşı Hüseyinağa Yedikule caddesi eski yeni 2, 4 sayılı iki evin 42/240 payı.	260
MERCAN:	Samanviranısani Uzunçarşı caddesi eski 324 yeni 105 sayılı dükkânın 3/90 payı.	29
YEDİKULE	Çırağihasan İkiyüzlü çeşme sokak eski 44 yeni 1 sayılı evin ½ payı.	243
KULEDİBİ	Şehid Mehmedpaşa Üstüpçüler sokak eski yeni 2 sayılı dükkân.	173
YENİKÖY	Ayanikola Çiftekasab eski yeni 7 sayılı evin 7/48 payı.	72
MERCAN:	Pastırmacı han eski 9, 10, 11, 12, 13 sayılı odalar.	576

Yukarıda yazılı mallar 19/5/935 pazar günü saat on dörde kadar pazarlıkla ayrı, ayrı satılacaktır. İsteklilerin haftanın pazar ve salı günleri pey akçelerini vakti muayyeninden evvel yatırmaları. «F.» (2045)

İstanbul Sıhhî Müesseseler Satınalma Komisyonundan:

Haydarpaşa Nümune hastanesine lüzumu olan beş kalem ve 335 aded Opalgloplu süspansiyon, plâfonya ve Opalgloplu aplik olbaptaki şartname ve resimleri nümunesi veçhile açık eksiltmeye konmuştur.

1 — İhalesi: 25 nisan 935 perşembe günü saat 15,30 da Cağaloğlunda Sıhhat Müdürlüğü binasındaki Komisyonda yapılacaktır.
2 — Tahminî bedeli 3372 lira 50 kuruştur.
3 — Muvakkat teminat 252 lira 94 kuruştur.
4 — İsteklilerin cari seneye aid Ticaret Odası vesikasını göstermeleri.
5 — Şartname ve resimler bedelsiz olarak Hastaneden alınabilir.
6 — İsteklilerin belli gün ve saatten evvel muvakkat teminat makbuz veya banka mektublarile Komisyona müracaatleri. (1960)

Denizyolları İŞLETMESİ

Acentaları: Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han Tel 22740

TRABZON YOLU

GÖLCEMAL vapuru 21 nisan pazar günü saat 20 de Rizeye kadar. (2025)

İSKENDERİYE YOLU

ANKARA vapuru 23 nisan SALI günü saat 11 de İskenderiyeye kadar. (2054)

İstanbul beşinci icra dairesinden: Mahçuz ve paraya çevrilmesi mukarrer fotoğraf makinesi, yazıhane, ayna, mangal, masa, sandalye ve saire 24/4/935 tarihine musadif çarşamba günü saat 12 den itibaren Divanyolu eski Yeşilbürc yeni Yıldız fotoğrafhanesinde satılacaktır. Taliblerin mahalli mezkûrda hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur. (481)

Doktor
NIŞANYAN
Beyoğlu Tokatlıyan Oteli yanında Mekteb sokak No. 35

Fatih icrasından: Nikoliye borclu Nacinin deyninden dolayı tahtı hacze alınan Gelber Sitoblu markalı ayaklı yarım beygir kuvvetinde dinamoya merbut 1-3 numaralı iki tezgâh 25/4/935 tarihinde perşembe günü saat 14 te Çarşıda Sandalbedesteninde bilmüzayede satılacağından taliblerin mahalli mezkûrda memuruna müracaatleri ilân olunur. (478)

SATILIK MOTÖR

Yeni tenezzüh motör teknesi ucuz fiyatla satılıktır. Boyu 9 metro olup bakır çivi ile imal edilmiştir. Taliblerin Ayakapı Fener caddesi 214 numaralı motör tamirat atölyesine müracaatleri.

Haşarat uyanmadan Yuvalarını ve Tohumlarını

FAYDA İLE TAHRİB EDİNİZ

Yaz geliyor. Tahtakurusu, sinek, sivrisinek, güve ve bütün haşarat uyanmağa başladı. Havalar ısındıkça haşarat çoğalır. Bütün haşaratı kökünden kesmek için haşaratın yuvalarına ve eşyaların üzerine ve odaların havasına ve tahtaların, duvarların kenarlarına, aralarına bolca Fayda serpiniz, ve tahtakuru yuvalarını Fayda ile tahrib ediniz. Bütün yaz bu muzır haşarattan kurtulacak ve rahat edeceksiniz. Bilhassa apartımanlarda, mutfaklarda yemeklerinizi, erzaklarınızı telvis eden hamam böceklerini, aptesanelerde, hamamlarda bulunan küçük böcekleri, tırtılları, kümes hayvanatında, köpeklerde bulunan pireleri, bitleri, nebatat ve ağaçlar üerindeki tırtılları behemehal Fayda ile imha ediniz. Kutusu 30, büyük 50 kuruştur. Bir kiloluk kutu 80 kuruştur. Hasan deposu: Ankara, İstanbul, Beyoğlu.

YÜCEL

Aylık mecmuanın 3 üncü sayısı 48 sayfa olarak çıktı

Beyoğlu Tahsil Müdürlüğünden:

Kasımpaşada Dereboyu sokağında 80 lira kıymetinde eski 4 sayılı arsanın tamamı vergi borcundan dolayı bilmüzayede satılacaktır. İstek - lilerin % 7 ½ depozito akçelerile 9/5/935 tarihine musadif perşembe günü saat 13 ten 14 e kadar Beyoğlu Kaymakamlığında müteşekkil İdare Heyetine müracaatleri. (2035)

VERLİ MALI OLAN NURKALEM

HER TÜRKÜN ELİNDEKİ KALEM OLMALIDIR

Türk kabiliyetini bu san'atte de göstererek çabuk yetişmiş ve kalemler, ecnebi kalemlerinden daha yüksek derecede güzelleşmiştir.

Umumî müracaat yeri: Sirkeci. Mühürdar Zade Han No. 1-2

NURKALEM LİMİTED ŞİRKETİ

Toptan satış yerleri:

İSTANBULDA : Ali Asgar ve Mahdumları - S. ve V. Pardo Rokes - Bekârzade Hamdi Kitabi Hami ve Şsı. - Kınalı zade Zühtü-Mordo ve Josef Mizrahi-Hacı Muhtar Kehnemui ve Şsı. Rafael Aluf - İskon A. Hora - sancıyan.

İMZİRDE : Nafiz Mustafa - Ödemişli Hüseyin Hüsnü - Hamdi Bekir.

ANKARADA : Mahmud Nedim, Yeni sebze hâli No. 23.

"Air France" tayyareleri

Türkiyeyi bütün dünyava rapteder.

Yeşilköy tayyrre meydanından hareket: çarşamba ve cuma sabahları saat 4 te

3 Saatte Bükreşe

Paris, Londra vesair başlıca Avrupa payitahtlarına birer günde

Mektublarınızı Salı ve Perşembe gece yarısına kadar gönderebilirsiniz.

Eşyanızı tayyare ile daha kolay ve daha ucuz sevkedersiniz.

Harb Akademisi Satınalma Komisyonu Reisliğinden:

Harb Akademisi için 25 aded yangın söndürme aleti 30 nisan 935 salı günü saat 14,30 da açık eksiltme ile satın alınacaktır. Tahmin bedeli 1000 liradır. İsteklilerin şartnameyi görmek üzere hergün ve eksiltmeye gireceklerin 75 lira ilk teminatlarile belli saatte Harb Akademisi Satınalma Komisyonuna gelmeleri. (1887)

İstanbul Belediyesi ilânları

İlkmektebler için nümunesine göre 100 tane siyah yazı tahtası pazarlıkla yaptırılacaktır. Bu tahtaların beherinin tahmin fiati 8 liradır. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülür. Yazı tahtalarının nümunesi Maarif Ambarındadır. Pazarlığa girmek istiyenler 60 liralık muvakkat teminat makbuz veya mektubile 25/4/935 perşembe günü saat 15 te Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (2065)

Nafıa Vekâletinden:

10/4/1935 tarihinde münakasaya çıkarılmış olan Afyon - Antalya hattının Baladız - Burdur arasındaki 24,5 kilometroluk 7 inci kısmının inşaatına talib zuhur etmediğinden mezkûr kısım inşaat ve ray ferşiyatı, inşaat müddeti ve ehliyeti fenniye şartlarından bazıları değiştirilmek suretile ve kapalı zarf usulile yeniden eksiltmeye konulmuştur.

Muhammen ihale bedeli «370,000» liradan ve muvakkat teminatı da «18,550» liradan ibaret bulunan bu inşaat ve ameliyatın eksiltmesi 6/5/935 pazartesi günü öğleden sonra saat 15 te Ankarada Bakanlık binasında, Demiryol İnşaat Reisliği Eksiltme Komisyonunda yapılacaktır. Bu işe girmek istiyenlerin teklif mektublarile münakasa şartnamesinde yazılı diğer evrakı 6/5/935 tarihinde öğleden sonra saat 14 e kadar İnşaat Reisliğine makbuz mukabilinde teslim etmeleri lâzım geldiği ve münakasa şartnamesinde yazılı olduğu veçhile münakasa gününden en az bir hafta evvel Nafıa Bakanlığına istida ile müracaat ederek alacakları fennî ehliyet vesikasını teklif mektublarına iliştirmeleri iktiza eylediği ve şartname ve mukavelenin değişen maddelerini ihtiva eden varakayı tedarik etmek istiyenler «9» lira ve münakasa evrakının heyeti umumiyesini «18,50» lira bedel mukabilinde Bakanlık Demiryollar İnşaat Reisliğinden alabilecekleri ilân olunur. (2008)

İstanbul Cumhuriyet Müddeiumumiliğinden:

17/4/935 tarihinde yapılacak olan 1989 lira 76 kuruş bedeli keşifli Tevkifevi tamirinin açık eksiltmesi kanunî sebeblerden ötürü bozulmuş ve yeniden eksiltmeye konmuş ve eksiltme günü 7/5/935 salı günü saat 10 olarak tesbit edilmiştir. İstekliler bu baptaki keşif şartname ve sair evrakını hergün Adliye Levazımında görebilirler, yenilenen bu açık eksiltmeye girecekler yüzde yedi buçuk nisbetinde 149 lira 25 kuruşluk teminatı muvakkatenin Vilâyet Muhasebeciliğine yatırıldığına dair makbuz ve cari seneye mahsus Ticaret Odası ve fennî ehliyetname vesikalarile birlikte 7/5/935 salı günü saat 10 da İstanbul Adliye binasında toplanacak Komisyona gelmeleri ilân olunur. (1998)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Beyoğlunda Kâtib Mustafaçelebi mahallesinin Büyükparmakkapı caddesile Caddeikebirin birleştiği sağ köşede altında iki dükkânı bulunan 2, 4 ve 10 numaralı kârgir evin onda bir hissesile Yemişte Çelebioğlu - aleattin mahallesinin Balıkpazarı caddesinde üstünde odası bulunan 5 numaralı kârgir mağazanın 57600 hissede 12240 hissesi eski şartlar dairesinde bir ay içinde pazarlıkla satılacaktır. İsteklilerin ve şartlarını öğrenmek istiyenlerin 18/5/935 cumartesi günü saat on iki buçuğa kadar yüzde yedi buçuk pey akçelerile müracaatleri. «R.» (2047)

İnsanı canından bezdiren Kırıklık GRİPİN ile geçer. GRİPİN En şiddetli baş ve diş ağrılarını dindirir. GRİPİN Bütün ağrı, sızı ve sancılara faydalıdır.

GRİPİN

Kaşelerini tecrübe ediniz.

Kutularda GRİPİN kelimesine dikkat ediniz ve ısrarla onu isteyiniz

Fiati 7,5 kuruştur. Her eczanede bulunur.

70,000 metro Fişenk torbalık bezi Askerî Fabrikalar U. Müdürlüğünden:

Tahmin edilen bedeli «21,000» lira olan yukarıda miktarı ve cinsi yazılı malzeme Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü Satınalma Komisyonunca 4 mayıs 935 tarihinde cumartesi günü saat 15 te kapalı zarf ile ihale edilecektir.

Şartname 1 lira 5 kuruş mukabilinde Komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan 1575 lirayı havi teklif mektublarını mezkûr günde saat 14 e kadar Komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesaikle mezkûr gün ve saatte Komisyona müracaatleri. (1953)

Üşütmek neticesi gelen ürperme, öksürük ve gıcıklar. da, bronşit başlangıclarında

PEKTORİN

KULLANARAK

Hastalığın ilerlemesine mani olunuz.

BİLHASSA BU MEVSİMDE, HAVA CEREYANLARINDAN MÜTEESİR OLANLARA EHEMMİYETLE.

PEKTORİN

KULLANMALARINI TAVSİYE EDERİZ.

BEŞİR ECZANESİ — KEMAL 35 KURUŞ KUTUSU — MAHMUT CEVAT SİRKECİ

Fatih icrasından:

Bir deyinden dolayı borclu Ahmed Şevkiye aid 60 lira kıymetinde mumlu elektrik avizesi ve iki çift bir tek duvar elektrik lâmbası fennoslarile beraber ve üç aded avize elektrik, bir aded mavi kara renginde muşamba 27/4/935 tarihinde cumartesi günü saat 14 te Çarşıda Sandalbedesteninde bilmüzayede satılacağından taliblerin mahalli mezkûrda memuruna müracaatleri ilân olunur. (10668)

Dr. İHSAN SAMİ

BAKTERİYOLOJİ LABORATUARI

Umumi kan tahlilâtı, frengi noktai nazarından (Wasserman ve Kahn teamülleri) kan küreyvatı sayılması. Tifo ve ısıtma hastalıkları teşhisi. İdrar, balgam, cerahat, kazurat ve su tahlilâtı, Ültra mikroskopi, hususi aşılar istihzarı. Kanda üre, şeker, Klorür, Kollesterin miktarlarının tayini. Divanyolu No. 189 Tel: 20981

ZAYİ — Mühürümü 12/4/935 tarihinde zayi eyledim. Kimseye bir borcum olmadığı gibi kefaletim de bulunmadığından hükmü yoktur. Göztepede istasyon çayırında merhum Bay Sabri zevcesi Fatma Şahende

Sahip ve Başmuharriri **Yunus Nadi**
Umumi neşriyatı idare eden Yazı işleri Müdürü: **Hikmet Münif**

Matbaacılık ve Neşriyat Türk Anonim Şirketi - İstanbul

ÇOCUK HAFTASI - KUMBARA HAFTASI

Siz de yavrunuza İş Bankasından bir kumbara alınız. Gelecek sene bu hafta çocuğunuzun birikmiş birçok parası olacaktır.